

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav hudební vědy

Diplomová práce

Helena Matějčková

Místo Žofínské akademie v hudebním životě Prahy 19. století

Koncertní činnost v letech 1841–1850

The Position of Sophien-Akademie in the 19th Century Prague Musical Life

Concert Activities in the Period 1841–50

Praha 2010

vedoucí práce: Doc. PhDr. Marta Ottlová

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze dne 8. 8. 2010

ANOTACE A KLÍČOVÁ SLOVA

Hlavní náplň diplomové práce tvoří přehled koncertů, hudebních zábav a dalších vystoupení pražského hudebního spolku Žofínská akademie v letech 1841–1850. Vzhledem k absenci pramenů (původních rukopisných nebo tištěných programů) byl tento soupis sestaven na základě údajů dohledaných v dobovém tisku. Kromě vlastního soupisu hudebních produkcí představuje práce sondu do celkového vývoje Žofínské akademie s důrazem právě na koncertní činnost a typy hudebních produkcí v uvedeném období. Jedna z kapitol je věnována též popisu dochovaných pramenů, které jsou dnes uloženy ve fondech pražských archivů a muzeí.

klíčová slova: koncertní život, Praha, 19. století, sborový zpěv, hudební spolky, koncertní programy, dobový tisk

ANOTATION AND KEY WORDS

Thesis concentrates on listing concerts, musical events and other performances of Prague music society Žofínská akademie [Sophian Academy] in the period 1841–50. Due to the absence of sources (original manuscript or printed programmes) the list was compiled from annotations in historic press. The list is amended by study focusing on the concert activities and different musical performance types during that period. Surviving sources available in Prague archives and museums are also enclosed.

key words: concert life, Prague, 19th Century, choral singing, music societies, concert programmes, historic press

OBSAH

ÚVOD.....	6
1. STAV BĚDÁNÍ.....	7
2. PRAMENY.....	16
2.1 Všeobecné informace.....	16
2.2 Archiv hlavního města Prahy.....	18
2.2.1 Knihy spolkového katastru.....	18
2.2.2 Fond Sofijská akademie v Praze.....	20
2.3 Národní archiv.....	29
2.4 Národní muzeum.....	31
2.4.1 České muzeum hudby.....	31
2.4.2 Divadelní oddělení Národního muzea.....	32
2.5 Dobový tisk.....	33
2.6 Literatura pramenné povahy.....	37
3. VZNIK A VÝVOJ ŽOFÍNSKÉ AKADEMIE.....	39
3.1 Okolnosti vzniku a struktura instituce.....	39
3.2 Stanovy spolku a učební plán.....	46
3.3 Celkový přehled činnosti Žofínské akademie.....	52
3.3.1 Ředitelé akademie a jejich základní dramaturgická koncepce.....	54
3.3.2 Typy hudebních produkcí.....	60
4. HUDEBNÍ PRODUKCE ŽOFÍNSKÉ AKADEMIE V LETECH 1841–1850.....	63
4.1 Alois Jelen (1841–1844).....	63
4.2 Jan Nepomuk Škroup (1844–1849).....	72
a) Koncerty.....	73
b) Hudební zábavy.....	76
c) Další koncerty a vystoupení.....	78
d) Žákovské zkoušky.....	82
4.3 Jan Nepomuk Maýr (1849–1850).....	85

5. PŘEHLED KONCERTŮ, HUDEBNÍCH ZÁBAV A DALŠÍCH VYSTOUPENÍ	
ŽOFÍNSKÉ AKADEMIE V LETECH 1841–1850.....	89
1841	91
1842	102
1843	113
1844	117
1845	123
1846	131
1847	139
1848	145
1849	147
1850	152
ZÁVĚR	156
SOUPIS PRAMENŮ A LITERATURY.....	158
PŘÍLOHY	164

ÚVOD

Pěvecko hudební spolek Žofínská akademie (Sophien-Akademie, 1840–1899), který představoval důležitou součást pražského hudebního života 19. století, byl pravděpodobně první institucí v Praze specializující se na uvádění sborových kompozic, zpočátku především těch z pera soudobých autorů domácí provenience. Na programech hudebních produkcí spolku, jehož součástí byla i vlastní hudební škola zaměřená na výuku zpěvu, hudební teorie a hry na klavír, však nechyběla ani díla předních evropských skladatelů z období renesance, baroka, klasicismu i 19. století. Kromě vokálních či vokálně instrumentálních skladeb byly do programu, ač v menší míře a pravděpodobně opět pouze v prvních letech činnosti, zařazovány také instrumentální kompozice. Ačkoliv se v mnoha případech jednalo o významné akce (z hlediska programové náplně či společenské prestiže), o koncertní činnosti Žofínské akademie máme bohužel stále pouze rámcový přehled. Do dnešní doby nejen že nebyl, na rozdíl od jiných hudebních spolků, sestaven žádný soupis koncertů tohoto spolku, ale Žofínská akademie jako taková dokonce nebyla předmětem bližšího zájmu většího počtu badatelů z řad muzikologů a historiků. Vzhledem k uvedeným skutečnostem a vzhledem k podle mého názoru výsadnímu postavení této instituce mezi pražskými hudebními spolky 19. století, jsem si jako téma pro svou diplomovou práci zvolila právě koncertní činnost Žofínské akademie.

Pro velký rozsah tématu a také značný nedostatek literatury a pramenů se předkládaná práce zaměřuje na prvních deset let činnosti Žofínské akademie (1841–1850). Jejím hlavním cílem a náplní je sestavení přehledu hudebních produkcí, jež tento spolek v uvedeném období pořádal nebo kterých se účastnil. Hlavním informačním zdrojem pro mne byl dobový tisk (z mnoha v Praze vydávaných periodik konkrétně deník *Bohemia* a časopis *Květy*), neboť ten v tuto chvíli představuje v podstatě jediný ucelený soubor materiálů využitelný pro sestavení soupisu. Přehled koncertních programů jsem doplnila o další kapitoly, kde se soustřeďuji nejen na zasazení dohledaných údajů o koncertní činnosti Žofínské akademie do kontextu celkového vývoje spolku, ale také na dochované prameny související s činností akademie v obecném slova smyslu. Součástí práce jsou též přílohy

s ukázkami vybraných archiválií, soupis dohledaných článků a zpráv z dobového tisku a také orientační přehled koncertů Žofínské akademie po roce 1850.

1. STAV BĚDÁNÍ

Oblast hudebních spolků působících v českých zemích kolem poloviny 19. století, a zejména pak jejich koncertní činnost, je v současné době předmětem bádání překvapivě malého okruhu badatelů z řad muzikologů a historiků. V množství různě koncipovaných knih (vědeckých, populárně naučných, ale i beletristických), jejichž tematika více či méně souvisí s hudebním děním v Praze, sice často nalezneme zmínky o působení některého z hudebních spolků, většinou se ale jedná o neustálé opakování již známých údajů nebo o pouhé útržkovité informace, které pro nás bohužel nemají velkou výpovědní hodnotu. Případní zájemci, kteří se chtějí tímto tématem zabývat, tak hned na počátku svého snažení narážejí na problém spočívající v omezeném počtu literatury, v níž by se autoři blíže věnovali činnosti a repertoáru jednotlivých institucí. Nejen slovníková hesla, ale i obecně známé historické publikace, resp. jejich kapitoly týkající se hudebního života 19. století, a také některé studie se totiž ve většině případů omezují na stručné pojednání o existenci jednotlivých (převážně pražských) spolků a výčet nejdůležitějších bodů z jejich činnosti. Tyto údaje jsou však (opět) často přebírány z podobně zaměřených prací vydaných v dřívější době a nepřinášejí tedy mnoho nových a zásadních poznatků. Relevantních publikací a studií, které by vnášely nové světlo do současného stavu poznání, tak bohužel není mnoho.

Co se týká právě obecně zaměřených prací souvisejících s činností spolků, má z novodobé literatury velký význam kniha Marka Lašfovky a kol. *Pražské spolky*.¹ Soupis více než 18 000 spolků činných na území města Prahy přináší mnoho důležitých faktografických údajů i ohledně sdružení z kulturně společenské oblasti. Většina záznamů v soupisu spolků obsaženém v této encyklopedii je vytvořena na základě studia tzv. spolkového katastru, což v podstatě byly evidenční knihy pražských spolků uložené dnes v Archivu hlavního města Prahy, do kterých se zaznamenávaly nejdůležitější údaje o tom kterém sdružení.² Představu o tom, jak záznamy ve spolkových knihách vypadají, lze získat přímo z této publikace, neboť

¹ Lašfovka, Marek a kol.: *Pražské spolky. Soupis pražských spolků na základě úředních evidencí z let 1895–1990*, Praha 1998 (dále PRAŽSKÉ SPOLKY).

² Více viz příslušný oddíl v kapitole *Prameny*.

na vnitřní vazbě knihy je vyobrazen záznam s údaji o pražském Historickém spolku. Rozsáhlá úvodní studie pak čtenáři kromě pojednání o pražských spolcích a pramenech k tomuto tématu nabízí také vhled do problematiky obecných historických a politicko-právních záležitostí, které měly vliv na vývoj spolkového života. Vzhledem k rozsahu celého projektu a jeho celkovému zaměření se však autoři v této studii přímo hudebním spolkům nevěnují.

Podrobněji se tématu koncertního života v Praze věnuje kniha *Bedřich Smetana – doba, život, dílo*,³ zejména pak kapitoly *Hudební Praha doby Smetanovy*, jejíž autorkou je Michaela Freemanová, a *Chronologie významných událostí pražského hudebního života* od Olgy Mojžíšové. Freemanová se kromě nastínění všeobecných souvislostí důležitých pro období celého 19. století blíže zabývá právě podobou koncertního života v Praze, jmenuje nejdůležitější centra hudebního dění, přináší konkrétní data nebo alespoň roky konání důležitých koncertů spolu s výčtem osobností, které v Praze vystoupily, a také rámcový přehled repertoáru koncertů. Současně s tímto okruhem témat se zde Freemanová zevrubně věnuje činnosti a koncertní dramaturgii těch institucí, které patřily k hlavním organizátorům a propagátorům veřejného koncertního života. Jedná se zejména o situaci v oblasti divadelních představení, působení Jednoty pro zvelebení kostelní hudby (a její zásluhou vzniklé varhanické školy), Jednoty umělců hudebních spolupracujících s Cecílskou jednotou, Žofínskou akademií a pražskou konzervatoří, a rovněž působení Umělecké besedy a některých dalších, především klavírních, hudebních ústavů. Na závěr kapitoly se Freemanová už jen velmi stručně zmiňuje o dochovaných dobových pramenech, které vypovídají o podobě pražského hudebního života.

Odborné studie, články a kapitoly Michaely Freemanové patří podle mého názoru k nejdůležitějším materiálům, ze kterých lze čerpat poznatky o dobovém hudebním životě a vybraných pražských hudebních spolcích.⁴ Ve svých četných studiích se Freemanová

³ Mojžíšová, Olga (ed.): *Bedřich Smetana. Doba, život, dílo*, Praha 1998 (dále SMETANA).

⁴ Pod rodným příjmením Kopecká vydala autorka k tematice pražských hudebních spolků např. studii *Händelovo a Bachovo dílo v provedení Jednotou umělců hudebních (Tonkünstlersozietät)*, in: Pečman, Rudolf (ed.): *Händel a Bach. O dnešním pojetí jejich díla*, Brno 1992, s. 175–182. Další studie Michaely Freemanové viz *Soupis pramenů a literatury*.

podrobně věnuje především působení a koncertním představením Jednoty umělců hudebních a Cecilské jednoty. Jelikož na koncertech Jednoty umělců hudebních se pravidelně podíleli zpěváci a členové orchestrů mnoha dalších institucí (a často i mnoho hudebníků-amatérů) a Michaela Freemanová se této problematice věnuje velmi komplexně, podrobně a zejména s ohledem na význam těchto spolků a repertoáru jejich koncertů v rámci hudebního života v Praze jako takového, přináší tyto studie zásadní a často dosud neznámá fakta pro všechny badatele, kteří se některou z oblastí pražského koncertního provozu chtějí zabývat, Žofínskou akademii nevyjímaje.

Hudebními spolky, a především pak programy koncertů Cecilské jednoty, se v jedné ze svých studií věnované činnosti hudebních spolků a sdružení z 19. a první poloviny 20. století zabývá také Kateřina Maýrová, a to na základě materiálů dochovaných v Českém muzeu hudby.⁵ Kromě cenného přehledu činnosti Cecilské jednoty, kde se Maýrová částečně věnuje též „nehudebním“ pramenům souvisejícím s touto institucí, můžeme studii považovat i za jakýsi vstupní přehled základních údajů o nejdůležitějších (převážně pražských) hudebních spolcích v uvedeném období. Maýrová v této studii také předkládá jejich charakteristiku ve formě stručných hesel, přehledně informuje o vývoji a současném stavu muzejního fondu, který uchovává tiskovou dokumentaci k činnosti spolků, a odkazuje na signatury konkrétních koncertních programů v tomto fondu zastoupených. Jak uvádí Maýrová, v souboru zpracovaných materiálů (neboť velká část tohoto fondu stále není zpracována) je dochováno pouze několik položek, které souvisejí přímo s koncerty Žofínské akademie.⁶

Pražský koncertní provoz je rovněž ústředím tématem publikací a studií Ludmily Kubátové. Především edice s názvem *Z hudebního života v Praze ve 2. polovině 19. století* je významným pomocníkem ve snaze o rekonstrukci koncertní produkce jednotlivých

⁵ Maýrová, Kateřina: Činnost hudebních spolků a sdružení z XIX. a 1. poloviny XX. století, jak je dokumentována ve sbírkovém fondu tiskové dokumentace Českého muzea hudby, s akcentací na hudební aktivitu tzv. Cecilské jednoty v Praze, in: Bařa, Jan (ed.): *Miscellanea z výročních konferencí 2001–2005*, Praha 2006, s. 144–183 (dále MAÝROVÁ).

⁶ MAÝROVÁ (cit. v pozn. 5), s. 151.

institucí.⁷ Jedná se totiž o faksimilovou edici vybraných dokumentů souvisejících s koncertním provozem v Praze v letech 1842–1865 (viz níže), rozšířenou navíc o velmi bohatý soupis koncertů pořádaných v uvedeném období, který Kubátová sestavila na základě údajů z archiválií dochovaných ve fondech Národního archivu. Konkrétně se jednalo o tyto fondy: *Prezídium policejního ředitelství*, *Policejní ředitelství*, *České místodržitelství*, *Prezídium českého místodržitelství* a *Zemský výbor*. Jak píše Kubátová, „původním záměrem bylo vydat dokumenty od roku 1850, avšak při heuristických pracích ve fondech bylo zjištěno, že v materiálu po r. 1850 je tu a tam zpriorováno několik žádostí ze čtyřicátých let [...] Pro edici byly vybrány všechny programy koncertů, pokud byly přiloženy k žádostem o povolení konat koncert nebo přímo v žádostech uvedeny, dále pozvánky na koncerty, plakáty oznamující konání koncertů a vstupenky. Do edice byly zařazeny i texty písní (pokud se v materiálu našly) uváděných na hudebních produkcích.“⁸ Ve faksimilové edici 103 dokumentů a následném soupisu 818 koncertů je u každého záznamu k dispozici stručný regest vybraného dokumentu a přesný odkaz (fond, období, signatura, číslo kartonu) na daný archivní materiál. Jak v otištěných faksimile, tak hlavně v soupisu pořádaných akcí najdeme mnoho záznamů o koncertech Žofínské akademie.⁹ V započaté edici Ludmily Kubátové chtěli pracovníci druhého oddělení Národního archivu pokračovat, ale záznamy o pražských hudebních produkcích z mladšího období zůstaly bohužel jen v podobě ručně psaných kartiček. Tento soubor kartiček je však ve studovně k dispozici a k části z nich byl vypracován i rejstřík.

Další ze soupisů koncertů předkládají ve studii *Pražské orchestrální koncerty v letech 1860–1895* Jitka Ludvová a Vladimír Lébl.¹⁰ Kromě obsáhlého soupisu těchto koncertů vytvořeného převážně na základě excerpce z dobového tisku však opět přinášejí i pojednání o tom, jak vlastně v té době koncertní provoz vypadal (zejména pokud jde o jeho

⁷ Kubátová, Ludmila: *Z hudebního života v Praze ve 2. polovině 19. století. Edice k Roku české hudby*, sv. 1: 1842–1865, Praha 1984 (dále KUBÁTOVÁ).

⁸ KUBÁTOVÁ (cit. v pozn. 7), s. III.

⁹ Více viz kapitolu *Prameny*.

¹⁰ Lébl, Vladimír – Ludvová, Jitka: *Pražské orchestrální koncerty v letech 1860–1895*, *Hudební věda* XVII, č. 2, 1980, s. 99–138.

dramaturgii), které instituce se ho účastnily, kdo z významných sólistů a dirigentů na koncertech vystoupil atd. V textu zacíleném na celkový vývoj orchestrálních koncertů v Praze tak můžeme mj. dohledat některé zajímavé informace týkající se nejvýznamnějších hudebních spolků té doby. Ale vzhledem k tomu, že se autoři zaměřili na orchestrální koncerty druhé poloviny 19. století, nemá tato studie v souvislosti s koncerty Žofínské akademie zásadnější význam.

V oblasti dosud sestavených soupisů hudebních produkcí má podle mě prvořadý význam poměrně nedávno vzniklá elektronická databáze nazvaná *Pražský koncertní život 1850–1881*.¹¹ Tato bez omezení přístupná online datatábase je dosavadním výsledkem několikaletého mezinárodního projektu nazvaného *The Prague Concert Life Project*, na kterém spolupracovala řada odborníků z Velké Británie a České republiky v čele s jeho hlavními řešiteli Johnem Tyrrellem a Karlem Stapletonem. Projekt byl institucionálně zaštitěn univerzitou v britském Cardiffu (Cardiff University, Wales), konkrétně School of Music of Cardiff University, kde jeho řešení probíhalo v rámci University's Central European Music Research Centre. Celý projekt představuje jedinečný zdroj pro poznání koncertního provozu v Praze na začátku druhé poloviny 19. století. Databáze je zaměřena velmi komplexně (kromě divadelních představení se snaží pokrýt koncertní produkci v celé její šíři) a byla sestavena na základě dohledaných článků a zpráv z dobového tisku, které se tematice hudebního života věnovaly z různých úhlů pohledu. Díky tomu nabízí tato databáze nejen možnost vyhledávat podle různých kritérií jednotlivé akce a jejich programy, ale také množství údajů o samotných interpretech, místech konání, pořadatelích koncertů atd. Součástí každého záznamu o konání vybraného koncertu je pak nejen soupis v tisku dohledaných článků, zpráv a recenzí, ale uživatel má navíc k dispozici komentované znění těchto tiskových zpráv. Místo originální jazykové verze textu však autoři předkládají pouze jeho anglický překlad, v jazyce originálu zde najdeme jen občasné citace. Ale jelikož u každého koncertu je k dispozici zmiňovaný soupis dohledaných článků, čtenář v případě zájmu o originální znění textu ví, kde jej hledat. Vzhledem k náročnosti celého projektu a

¹¹Viz <http://prague.cardiff.ac.uk>. Údaje související s koncertní činností Žofínské akademie jsem poprvé vyhledala a zkompletovala 15. října 2008, závěrečnou kontrolu a případnou aktualizaci údajů týkající se Žofínské akademie jsem provedla 24. června 2010.

také nepříznivým všeobecným podmínkám (zejména finančním) však není uváděný časový úsek pražského koncertního života zpracován v elektronické databázi kompletně. K dispozici jsou v tuto chvíli (databáze by měla být postupně doplňována) data z období cca 1850–1862, v případě koncertů Žofínské akademie záznamy z některých let buď úplně chybí, nebo jsou nekompletní. I tak je ale tato databáze unikátním projektem, který má pro všechny badatele zabývající se hudební kulturou 19. století opravdu zásadní význam. Karl Stapleton, jeden z hlavních řešitelů celého projektu, představuje tuto komentovanou elektronickou databázi ve studii uveřejněné v odborném periodiku *Fontes Artis Musicae*.¹² Pražský koncertní život v letech 1858–1865 byl také tématem Stapletonovy disertační práce, která s tímto projektem úzce souvisí, resp. je jeho součástí a byla podnětem pro vznik elektronické databáze. Jedná se totiž o taktéž na základě zpráv z dobových periodik sestavený soupis hudebních produkcí pořádaných v Praze v letech 1858–1865, a to opět včetně komentářů a citací příslušných článků, zpráv, recenzí atd.¹³ Tento rozsáhlý komentovaný soupis (katalog) je z metodologického hlediska zpracován podobným způsobem, jaký byl použit v případě výše popisované elektronické databáze.

Pro sestavení přehledu koncertů Žofínské akademie můžeme také částečně využít publikace Bonnie a Erlinga Lomnäsových a Dietmara Strauße, která vyšla pod názvem *Auf der Suche nach der poetischen Zeit*.¹⁴ Jedna z kapitol prvního svazku práce zaměřené na pražský spolek Davidovců je totiž věnována pozůstalosti Jacoba Emila Hocka a v obsáhlém soupisu v pozůstalosti dochovaných koncertních programů nalezneme také několik záznamů o koncertech Žofínské akademie, převážně z padesátých a šedesátých let 19. století. Tato publikace je též přínosná v oblasti šifer autorů článků v deníku *Bohemia*, který byl v případě

¹² Stapleton, Karl: Prague Concert Life 1850–1881. An Annotated Database, *Fontes Artis Musicae* LVII, č. 1, 2010, s. 1–22.

¹³ Stapleton, Karl: *Czech Music Culture in Prague 1858–1865. A catalogue of Prague concert life compiled from reports and reviews published by Czech newspapers and periodicals October 1858 – December 1865*, disertační práce, School of Humanities (Department of Music) – The University of Birmingham 2002.

¹⁴ Lomnäs, Bonnie – Lomnäs, Erling – Strauss, Dietmar: *Auf der Suche nach der poetischen Zeit. Der Prager Davidsbund – Ambros, Bach, Bayer, Hampl, Hanslick, Helfert, Heller, Hock, Ulm. Zu einem vergessenen Abschnitt der Musikgeschichte des 19. Jahrhunderts*, Bd. 1, 2, Saarbrücken 1999.

této práce jedním z hlavních zdrojů při sestavování koncertní činnosti Žofínské akademie.¹⁵ Jak plyne z výše uvedeného, působení a zejména koncertní činnost Žofínské akademie dosud nebyla předmětem systematického zájmu muzikologů, díky kterému bychom měli k dispozici odborné studie zaměřené přímo na produkce této instituce. Okrajově se Žofínské akademii věnuje ve své diplomové práci Eva Léblová-Crhová, avšak její přínos je především v oblasti stanov tohoto spolku, koncerty se autorka nezabývá.¹⁶

Pravděpodobně jediným odborným textem, který je věnován přímo koncertům Žofínské akademie, tak v tuto chvíli zůstává rozsahem poněkud kratší, ale o to přínosnější studie Václava Vlka *Žofínská akademie a její vztah k dílu W. A. Mozarta*.¹⁷ Na deseti stranách v ní autor přináší nejen stručný nástin vývoje a činnosti Žofínské akademie jako takové (vznik, zaměření, stanovy, personální obsazení, význam činnosti atd.), ale zejména se, byť velmi rámcově, věnuje právě koncertní činnosti. Z textu tak můžeme získat základní představu o typu akcí, které Žofínská akademie pravidelně či příležitostně pořádala, jejich době a místu konání, dramaturgii a také repertoáru, jež v programech koncertů převládá a na který byl v Žofínské akademii kladen důraz. Kromě těchto cenných informací předkládá Vlk i konkrétní údaje týkající se převážně těch koncertů Žofínské akademie, na kterých zazněla díla W. A. Mozarta. K dispozici jsou data a místa konání, v některých případech i více či méně kompletní výčet jednotlivých čísel programu a sólistů a v poznámkách autor odkazuje na zprávy z dobového tisku, ze kterých při psaní své studie čerpal a citoval. Přínosné informace o struktuře a celkovém zaměření Žofínské akademie přináší také Hector Berlioz ve svých *Pamětech*, konkrétně v jednom z dopisů příteli Hubertu Ferrandovi z roku 1846, kdy Berlioz navštívil Prahu a uspořádal zde celkem šest koncertů. Velmi důležitá je pro koncertní činnost tohoto spolku také literatura pramenné povahy, do které svým způsobem

¹⁵ Podrobněji se dobovým periodikům věnuji v následující kapitole.

¹⁶ Léblová-Crhová, Eva: *Jan Nepomuk Škroup a jeho opera Švédové v Praze*, diplomová práce FF UK, Praha 1953 (dále LÉBLOVÁ-CRHOVÁ).

¹⁷ Vlk, Václav: *Žofínská akademie a její vztah k dílu W. A. Mozarta, Zprávy Bertramky*, č. 27, 1961, s. 1–9 (dále VLK).

spadají právě i Berliozovy *Paměti*, neboť se jedná o dobové svědectví hudebního skladatele, který se osobně seznámil s činností Žofínské akademie.¹⁸

Z pohledu dostupné novodobé literatury se tak Vlkova studie a edice, resp. soupis koncertů Ludmily Kubátové stávají základními pilíři při práci na sestavení přehledu koncertní činnosti Žofínské akademie v prvních deseti letech její činnosti. Jako jediné totiž tyto práce poskytují o koncertní činnosti Žofínské akademie jak informace obecné povahy, tak konkrétní data týkající se koncertů, které akademie v tomto období pořádala.

Tento stručný přehled stavu bádání si neklade za cíl úplný a podrobný výčet všech publikací a studií, které se zabývají tematikou pražského koncertního života a obzvláště hudebních spolků, stejně tak není jeho účelem detailně se zabývat obsahem jednotlivých prací. Měl by sloužit především jako vstupní uvedení do dané problematiky a čtenáři nastínit současný stav na poli hudebněvědné literatury zaměřené na pražské hudební spolky v 19. století, jejich koncerty a repertoár. Jak vyplývá z výše uvedeného přehledu, bádání v oblasti hudebních spolků obecně stále vykazuje značné mezery a odborných prací na toto téma, mezi které však na tomto místě neřadím literaturu pramenné povahy, není mnoho. Navíc, pomineme-li studii Václava Vlka, přímo koncertní činností Žofínské akademie se v dohledaných materiálech v podstatě žádný autor blíže nezabývá. Tento stav je samozřejmě ovlivněn řadou faktorů, a to v první řadě především složitou situací v oblasti pramenné základny, která hraje při zpracování činnosti hudebních spolků klíčovou roli.

¹⁸ Berlioz, Hector: *Paměti. Cesty po Italii, Německu, Rusku a Anglii 1803–1865*, Praha 1954 (v orig. *Mémoires de Hector Berlioz comprenant ses voyages en Italie, en Allemagne, Russie et en Angleterre 1803–1865*, Paris 1870); z francouzského originálu přeložila Jaroslava Pippichová. V případě této publikace cituji vždy z českého překladu Jaroslavy Pippichové. K literatuře pramenné povahy viz následující kapitolu.

2. PRAMENY

2.1 *Všeobecné informace*

Kapitola pojednávající o dochovaných pramenech k činnosti Žofínské akademie představuje ve většině případů jakousi sondu do obsahu vybraných archivních fondů, která by měla být mj. inspirací pro další badatele. Tyto materiály jsou totiž „roztroušeny“ v často pouze rámcově zpracovaných fondech mnoha institucí a především pak příslušné části fondů, které obsahují dokumenty z oblasti státní správy v 19. století (např. České gubernium, České místodržitelství, Policejní ředitelství atd.) jsou velmi rozsáhlé. Objevení a zpracování veškerých materiálů, které z různých úhlů pohledu souvisejí s činností Žofínské akademie a jejích členů, by tak v případě těchto fondů představovalo dlouhodobé intenzivní bádání cílené pouze na archivní fondy tohoto typu. Vzhledem k zaměření diplomové práce a povaze dohledaných archiválií se tak v této kapitole omezují pouze na stručné pojednání o těch archivních a muzejních fondech, ve kterých se nacházejí nejdůležitější a nejzajímavější dokumenty, neboť za hlavní zdroj informací k sestavení přehledu koncertní činnosti této instituce byl zvolen především dobový tisk.

Jako základní evidenční pramen spolků činných na území města Prahy v 19. a především pak ve 20. století můžeme využít do dnešní doby dochované rejstříky a spisy tzv. spolkového katastru. Spolkovým katastrem je obecně nazýván soubor „knihového registru spolků vedeného v letech 1895–1945 pražským policejním ředitelstvím, v letech 1945–1949 Ředitelstvím národní bezpečnosti v Praze a od roku 1949 referátem (od roku 1954 odborem) pro vnitřní věci Ústředního národního výboru (resp. od 1960 Národního výboru) hl. m. Prahy [...] Definitivně se celý registr uzavřel v letech 1964–1966 a byl předán do Archivu hl. m. Prahy. Doprovodné spisy tohoto katastru (řada pod signaturou SK) k jednotlivým spolkům jsou dosti neorganicky rozděleny mezi Archiv hl. m. Prahy a Státní ústřední archiv [od r. 2005 Národní archiv – pozn. autorky] v Praze – okolnosti předávání těchto materiálů do obou archivů a rozdělení původně uceleného fondu nejsou zcela

jasné.¹⁹ Správu spolkové agendy jako takové měly vždy na starosti nadřízené orgány a jejich jednotlivé úřady, kterým příslušel mj. vrchní dohled nad tiskem, spolky a divadly. V první polovině 19. století bylo v českých zemích nejvyšším orgánem státní správy České gubernium (1763–1849), ve druhé polovině století pak České místodržitelství (1850–1918). K nejvýznamnějším úřadům patřilo bezesporu pražské policejní ředitelství (založeno 1784) jakožto nejvyšší centrální policejní úřad v zemi. Právě policejní ředitelství vedlo krom jiného (více viz níže) také zmiňovaný knihový registr pražských spolků, a to na základě ještě starší, do dnešní doby bohužel nedochované, evidence. „Pro každý spolek byl veden jakýsi kmenový spis obsahující základní materiály o jeho založení, stanovy, hlášení valných hromad, řešení různých sporů a případně spisy o zániku. Řada SK byla však založena až roku 1916, předtím byly jednotlivé spisy ukládány chronologicky do všeobecné registratury Policejního ředitelství.“²⁰ Vedle rejstříků spolkového katastru lze tedy pro získání podrobnějších informací o pražských spolcích bádát též ve velmi rozsáhlých fondech státní správy a samosprávy obecně.²¹ V neposlední řadě jsou badatelům v některých případech k dispozici také přímo vlastní archivy nebo archivní fondy samotných spolků.

Pramenná situace ohledně koncertní činnosti Žofínské akademie se zdá být zhruba stejně tak složitá a torzovitá jako v případě literatury související s tímto tématem. O existenci a případném osudu vlastního archivu Žofínské akademie totiž nemáme žádné zprávy a do dnešní doby dochovaných archivních a muzejních dokumentů, které vypovídají o činnosti této instituce, není mnoho. Ve zpracovaných a tudíž přístupných fondech jsou uloženy převážně dokumenty úřední povahy. Materiály týkající se přímo koncertů Žofínské akademie, ze kterých by bylo možné sestavit programy jednotlivých představení, nacházíme pouze ojediněle. Ucelená sbírka koncertních programů Žofínské akademie pravděpodobně

¹⁹ PRAŽSKÉ SPOLKY (cit. v pozn. 1), s. XXIV; srov. též Rataj, Tomáš – Ratajová, Jana: *Odbor pro vnitřní věci Národního výboru hlavního města Prahy. Dílčí inventář fondu*, Praha 2000, zejm. s. X, XII a XXI (dále RATAJ).

²⁰ RATAJ (cit. v pozn. 19), s. XXI.

²¹ Pro základní orientaci v takových fondech jsou (kromě elektronických katalogů samotných archivů) k dispozici přehledně zpracované publikace typu *Průvodce po archivních fondech a sbírkách a množství inventářů a dalších archivních pomůcek*.

neexistuje, resp. se v žádném archivu či muzeu nedochovala, stejně tak nemáme doklady o jakémkoliv dobovém soupisu koncertní činnosti, který máme k dispozici např. v souvislosti s koncerty Jednoty umělců hudebních, Cecílské jednoty nebo konzervatoře (viz dále). Víme pouze, že „sbírka koncertních programů, plakátů a dalších materiálů Archivu hlavního města Prahy shořela při požáru Staroměstské radnice v květnových dnech 1945 [...]“²² Lze předpokládat, že právě v tomto souboru pramenů se mohly nacházet i programy ke koncertům Žofínské akademie. Zničení těchto archiválií tak pro nás představuje velkou ztrátu.

2.2 *Archiv hlavního města Prahy*

2.2.1 **Knihy spolkového katastru**

V Archivu hlavního města Prahy je dnes v různých fondech uloženo přes 800 kartonů spisů náležejících do spolkového katastru. Knihy a knihové rejstříky katastru jsou uloženy ve fondu *Magistrát hlavního města Prahy II* (NAD č. 5).²³ Jak již bylo zmíněno ve stavu bádání, poměrně podrobné informace o těchto knihách podává úvodní studie z publikace *Pražské spolky*, neboť právě z nich autoři při sestavování soupisu pražských spolků vycházeli především. Celkem se jedná o 68 knih, ve kterých jsou jednotlivé spolky evidovány podle rozdělení do tematických skupin označených signaturou I–XXV. Do těchto „nových“ knih byly v roce 1895 přepsány do příslušných skupin také všechny záznamy z původní evidence

²² KUBÁTOVÁ (cit. v pozn. 7), s. I. Citovaný text je úryvkem z úvodu k vlastní edici Ludmily Kubátové, jehož autorem je Stanislav Jareš. Doplňme, že Archiv hlavního města Prahy sídlil tehdy právě v prostorách Staroměstské radnice, a když 8. května 1845 vypukl zmiňovaný požár způsobený německým vojskem, kromě sídla archivu došlo i ke zničení některých sbírek, neboť ne všechny archiválie byly před válkou (z obavy před bombardováním Prahy) včas převezeny do bezpečí. Více informací viz např. webové stránky Archivu hlavního města Prahy (www.ahmp.cz) a publikace věnované historii a fondům této instituce.

²³ NAD označuje zkratku pro evidenci Národního archivního dědictví. Povinnost vést evidenci uložených nebo spravovaných archiválií vyplývá pro jednotlivé instituce ze zákona č. 499/2004 Sb. Celé znění tohoto zákona je k dispozici např. i na webových stránkách Archivu hlavního města Prahy.

spolků.²⁴ Kromě základních údajů o názvu spolku, datech jeho existence a místu působení jsou zde více či méně podrobně zaznamenány také „výnosy příslušných úřadů o schválení stanov či změny stanov, o zrušení spolku, popř. obnovení jeho činnosti. Dále se dozvídáme jména zakladatelů spolku a jména všech jeho předsedů, místopředsedů a jednatelů a rovněž základní údaje ze stanov (účel spolku, prostředky atp.).“²⁵ Spolky pěvecké a hudební jsou v katastru vedeny pod signaturou XII, doklad o existenci a činnosti Žofínské akademie pak nacházíme pod označením XII/3.²⁶ Záznam je poměrně stručný (v porovnání se záznamy jiných hudebních spolků) a omezuje se pouze na základní údaje. Vedle pořadového čísla a názvu spolku je jako rok vzniku resp. zapsání do spolkového katastru uveden rok 1846,²⁷ následují úřední zápisy týkající se schválení stanov (7. října 1846, dokument Spolkového katastru č. 1377) a jejich změn (20. března 1853 a 15. září 1876, dokumenty Spolkového katastru č. 1905 a č. 48756). Podle znění stanov je zde v podobě několika vět zaznamenán účel spolku a prostředky k jeho dosažení a na protější straně pak nacházíme zápis o zániku spolku, ke kterému došlo 1. listopadu 1899 (dokument Spolkového katastru č. 19443). Výčet členů nejvyššího vedení Žofínské akademie v případě tohoto spolku až na posledních pět let jeho činnosti chybí. Tato skutečnost dokládá, že ve starší nedochované evidenci pražských spolků buď členové vedení vůbec zapsáni nebyli, anebo v roce 1895 k přepisu jejich jmen do nové evidenční knihy z nějakého důvodu nedošlo.

²⁴ Záznamy z evidenčních knih spolkového katastru (v některých případech i s odkazy na konkrétní archivní materiál) byly postupně převedeny do počítačové databáze, která je v podobě elektronické pomůcky k dispozici v badatelně a na webových stránkách Archivu hlavního města Prahy.

²⁵ PRAŽSKÉ SPOLKY (cit. v pozn. 1), s. XXVI.

²⁶ Archiv hlavního města Prahy, fond *Magistrát hlavního města Prahy II* – Spolkový katastr, rejstřík k signatuře XII/0003.

²⁷ Do spolkového katastru byly spolky pravděpodobně zapisovány až po schválení jejich stanov. Více viz publikaci PRAŽSKÉ SPOLKY (cit. v pozn. 1), zejm. s. LXXXVIII.

2.2.2 Fond Sofijská akademie v Praze

V Archivu hlavního města Prahy se dnes také nachází fond, který je zřejmě jediným archivním fondem v České republice věnovaným přímo Žofínské akademii. Je nazván *Sofijská akademie v Praze* a označen jako NAD č. 745. Jedná se o fond neutříděný a pro veřejnost tudíž nepřístupný, vzhledem k předmětu bádání mi ale bylo na základě zvláštní žádosti nahlédnutí do tohoto fondu umožněno. Fond sestává ze čtyř úředních knih a jednoho kartonu vesměs úředních dokumentů. V případě knih se jedná o tři různé matriky a jednu účetní knihu (konkrétně *Cassa-Buch der löbl. „Sofien Akademie in Prag“* No. 7 z let 1892–1896). Další dvě dílčí matriky se pak nacházejí v podobě úzkých a provizorně svázaných „sešitů“ ve zmiňovaném kartonu. Tyto materiály představují významný zdroj informací o personálním obsazení Žofínské akademie, a to od jejích zakladatelů až po řadové členy.

a) Matriky

Nejstarší matrika pochází pravděpodobně z roku 1840. Matrika nemá pevné desky a není ani nijak zvlášť svázána. Na prvním listu matriky je uveden její titul (*Matrik der Sophienakademie – Gründer, Mitgründer, Ehrenmitglieder und wirkliche Mitglieder*) a v záhlaví exempláře se nachází přípis (*Copia. A: 840. [= Anno 1840]*), který naznačuje, že by se v případě tohoto exempláře mohlo jednat o opis originálního dokumentu právě z roku 1840. Tato matrika je tak dokladem jmen a počtu členů Žofínské akademie v roce jejího založení. Jejím autorem je Alois Jelen, který se patrně nejvíce angažoval v záležitostech souvisejících se samotným založením Žofínské akademie a byl také poté jejím prvním ředitelem. Jelenovo autorství dokládá přípis jeho vlastní rukou, který nacházíme v polovině titulního listu této matriky: *Alois Jelen ^{m/p} Begründer und wirkl. Direktor der Akademie*. Matrika je dále v místě uvedeného přípisu opatřena pečeti s Jelenovým jménem. Jednoduchý soupis obsahuje výčet zakladatelů, spoluzakladatelů, ředitelů, členů výboru a běžných řadových členů instituce. Jednotlivé záznamy obsahují vždy informace o jménu a příjmení daného člena, jeho funkci a

výši finančního příspěvku, jímž přispěl na konto akademie.²⁸ Svazek oboustranně popsaných listů má 22 číslovaných stran, obsahuje cca 170 záznamů a pravděpodobně se jedná o matriku kompletní. Poslední strana je sice (podobně jako všechny předchozí) kompletně popsána, ale v její dolní části nás přípis informuje, že členové akademie v pravém slova smyslu jsou v této matrice zvlášť vyznačeni. To by mohlo svědčit o uzavření matriky jako takové právě na tomto místě. V pořadí druhá matrika (podobné struktury a rozsahu jednotlivých záznamů, ale bez paginace) pochází z roku 1844, nese název *Haupt-Matrick über die Stifter, Begründer und beitragenden Mitglieder der Sophienakademie von Jahr 1844* a odráží stav členů akademie právě v tomto roce. Každá z matrik je psána jednou písařskou rukou.

Další matrika má již podobu brožované knihy formátu cca A4 v pevných červených deskách a vznikala patrně na začátku padesátých let. Na deskách má v ozdobném štítku uveden název *Grundmatrik der Sophien-Akademie in Prag*, na titulním listu je pak nadepsána jako *Grund-Matrick über die Stifter-, Begründer-, Stands- und Jahrsgebühr-, leistende- dann Ehrenmitglieder der Sophien Akademi[e] regulirt im Jah[r]e 1852*. S největší pravděpodobností vypovídá tato matrika o stavu a vývoji personálních záležitostí v nejvyšším vedení Žofínské akademie v letech od jejího založení do roku 1856 a v kategorii běžných členů eviduje především nově přistoupivší členy od roku 1852. Oproti výše popisovaným exemplářům tak nepředstavuje pouze dílčí matriku mapující stav členstva akademie v příslušném roce, ale je matrikou zachycující větší časový úsek a vedenou daleko podrobněji. Na začátku knihy se nachází stručný výtah ze stanov instituce týkající se paragrafů ohledně členství v akademii, poté výčet jejích zakladatelů, členů představenstva (protektorů, předsedů, členů výboru, účetních atd.) v letech 1840–1846, 1847–1851 a 1852–1856. Následuje abecední soupis platících členů sepsaný roku 1852, ve kterém nacházíme především záznamy o nových členech z let 1852–1859. Vyskytuje se ale i poměrně hodně jmen se záznamy z let čtyřicátých (roky vstupu do akademie), na úplném konci matriky je uveden soupis členů (pravděpodobně torzo) Žofínské akademie z roku 1876 a také soupis čestných členů akademie. Nadpis na následující dvojstraně (*Geschichte – Ursprung, Zweck und Zustand der*

²⁸ Povinnost vložit určitý finanční obnos při vstupu do Žofínské akademie vyplývala pro její členy ze stanov instituce a výše příspěvku byla odstupňována podle druhu členství. Více viz kapitolu *Vznik a vývoj Žofínské akademie*, podkapitolu *Stanovy spolku*.

Sophienakademie) značí záměr o nastínění historie Žofínské akademie, matrika však v tomto místě končí. V záznamech registrujeme několik písarských rukou a kniha je částečně paginována. Tato paginace však není jednotná (zdá se, že zvlášť měl být stránkován hlavní text matriky a zvlášť jednotlivé soupisy), následná snaha o její sjednocení, resp. o vytvoření jedné platné paginace knihy jako celku, se neobešla bez chyb a stránkování celé matriky je tak poněkud nepřehledné. Různé příписы, přepisy a četné škrty (důležité především v úvodu knihy) dokládají snahu tvůrců tohoto dokumentu o aktualizaci údajů v matrice. Ve většině případů se jedná především o zaznamenání roku úmrtí některého ze členů a tím pádem personální změny ve vedoucích funkcích.

V pořadí čtvrtá matrika, mimochodem stejného formátu i barvy jako předchozí kniha a dokonce se stejným ozdobným štítek na deskách, nese název *Status und Grund-Matrik der [...] Sophien-Akademie in Prag*, uvnitř je pak uveden titul *Grund-Matrik und Stammbuch der wirkenden Mitglieder der Sophienakademie*. Na prvních stranách se nacházejí informace o jednotlivých ředitelích a učitelském sboru Žofínské akademie (*Status und Grund-Matrik der Musik-Direktion und Lehrstandes*), opět s dodatečnými příписы různých písarských rukou. Následuje oddíl s výčtem činných členů Žofínské akademie ze staršího období (*Grund-Matrik alter Mitglieder bis Anno 1848*) s uvedením data, kdy se stali jejími řádnými členy, poté soupis nově přistoupivších členů z let 1851–1862, členěný podle školních roků (*Grund-Matrik neuer Mitglieder*), a zvláštní soupis instrumentalistů (*Instrumental Mitglieder*; pouze záznamy z let 1855 a 1860, pravděpodobně torzo původního soupisu). Soupisy členů jsou vedeny zvlášť pro muže a zvlášť pro ženy a na samotném konci matriky je vyhrazen prostor pro výčet žáků s vynikajícím prospěchem (*Ehren-Matrik von ausgezeichneten Schüllern*), tato tabulka je však prázdná. Kniha je opět paginována, záznamy jsou zaneseny na cca 80 číslovaných stranách a několika dodatečně vložených stranách, které číslovány nejsou. Písarských rukou se zde objevuje opravdu velké množství, což svědčí mj. o relativně dlouhém období, po které tato matrika sloužila jako základní evidenční kniha členů Žofínské akademie. Mimo jiné se zde nacházejí také různé příписы od samotných ředitelů akademie včetně jejich podpisu (např. Vogl, Kolečovský, Zvonař), poměrně unikátní záležitostí je přítomnost znaku Žofínské akademie, který v podobě malé oválné známky nacházíme hned na několika místech této

matriky.²⁹ Vzhledem k faktu, že z chronologického hlediska zachycuje tato matrika personální záležitosti v podstatě ze stejného období jako výše popisovaný dokument a že je zde záměrně vyčleněn prostor pro soupis žáků s vynikajícím prospěchem, domnívám se, že by tato matrika mohla být soupisem žáků spolkové školy Žofínské akademie.

Posledním dokumentem, který můžeme nazvat matrikou, je kniha se záznamy výše uvedeného typu mapující personální situaci především v letech 1864–1871. Lze usuzovat, že tato matrika mohla vzniknout pravděpodobně v průběhu let 1867–1871, na což poukazují jednak nadpisy některých jejích oddílů a jednak údaje nacházející se u záznamů v soupisech činných a přispívajících členů. Úvod matriky opět tvoří soupis zakladatelů akademie, kteří byli roku 1867 ještě naživu (*Verzeichniss der Stifter der Academie welche beim Beginn des Jahres 1867 noch am Leben*), následuje přehled ředitelů, členů představenstva a ve stručnosti také učitelského sboru (v tomto případě dokonce v rozmezí let 1855–1888, tyto údaje však byly dopsány dodatečně jinou písařskou rukou) nadepsaný *Verzeichniss der Mitglieder des Vorstands und des Lehrpersonals zu Anfang des Jahres 1867*. Hlavními částmi této matriky jsou pak dva soupisy přispívajících a činných členů Žofínské akademie (*Verzeichniss der beitragenden/ wirkenden Mitglieder – Herren und Damen – beim Beginn des Jahres 1867*) vedené opět zvlášť pro muže a zvlášť pro ženy. Záznamy v soupisu činných členů začínají zápisy z ledna 1864 a končí lednem 1871, přičemž tato data opět označují měsíc a rok vstupu toho kterého člena do Žofínské akademie. V případě soupisu osob, jež určitou finanční částkou pravidelně přispívaly na chod akademie, je rozpětí let daleko větší, registrujeme zde i záznamy o takových dárcích, kteří Žofínskou akademii podporovali již od roku jejího vzniku tj. od roku 1840. Na závěr matriky samozřejmě nechybí přehled čestných členů nadepsaný stručně *Ehrenmitglieder der Academie*.

Obsah všech výše popisovaných matrik nabízí nepřehledné množství informací jak o zástupcích ve vedení Žofínské akademie, tak o jejích řadových členech, kteří byli přímo spjati s vlastním hudebním provozem instituce a podíleli se na jejích produkcích. V budoucnu by jistě bylo velmi přínosné pokusit se tento rozsáhlý materiál podrobněji

²⁹ Více o znaku Žofínské akademie v kapitole *Vznik a vývoj Žofínské akademie*, podkapitola *Stanovy spolku*. Viz též Přílohu č. 6.

zpracovat, neboť dodnes totiž (až na výjimky v podobě nejznámějších osobností hudebního a společenského života) prakticky nevíme, kdo všechno stál v čele Žofínské akademie, byl jejím členem nebo navštěvoval spolkovou školu.

b) Stanovy a další úřední dokumenty³⁰

Matriky však nejsou jedinými úředními dokumenty v tomto fondu. Velmi důležité jsou pro nás rukopisné a tištěné stanovy spolku, které se ve fondu *Sofijská akademie* nacházejí hned v několika exemplářích. Z rukopisů máme k dispozici pravděpodobně originální německé znění návrhu stanov (nadepsáno jako *Entwurf der Statuten der Sophien-Akademie*, nedatováno, nestránkováno) a jeho český překlad (původní nadpis *Navržení pravidel základních v Žofínské akademii* byl později přepsán jinou rukou na *Základní pravidla Žofínské akademie*, dokument opět není datován ani stránkovan). Bohužel se mi nepodařilo zjistit, z jaké doby oba dokumenty pocházejí a zda se tedy opravdu jedná o původní originální písemnosti, ani v jaké době vznikl český překlad německého návrhu stanov, tj. zda souběžně s německým textem nebo až v pozdější době. Ale vzhledem k faktu, že německé i české znění návrhů stanov je psáno stejnou písařskou rukou a na stejném papíře, se domnívám, že oba dokumenty vznikaly souběžně. V rukopisu s českým překladem stanov registrujeme mnoho dodatečných přípisů a škrtnů jinou písařskou rukou.

V tištěné podobě se ve fondu nacházejí pouze německé stanovy, a to pravděpodobně jejich první tisk, který vydal Carl Wilhelm Medau zřejmě poté, co byly stanovy v říjnu roku 1846 schváleny (rok vydání není na tisku uveden), a pozdější dotisk z roku 1865 vydaný v nakladatelství C. Schreyera a I. Fuchse. Titulní list obou exemplářů má totožný nadpis *Statuten der [...] Sophien-Akademie in Prag*, výtisk z roku 1865 je však oproti prvnímu tisku opatřen četnými rukopisnými poznámkami (přípisy a škrty). Právě škrty v českém rukopisu s návrhem stanov i německém tištěném exempláři svědčí o pozdějších změnách ve znění stanov spolku, jak je dokládají zápisy v knize spolkového katastru (viz výše). V českém jazyce pravděpodobně stanovy nikdy vydány nebyly, což můžeme usuzovat i ze skutečnosti, že pozdější změny stanov, resp. návrhy na tyto změny, byly v případě českého znění stanov

³⁰ Podrobnější informace o stanovách a učebním plánu viz kapitulu *Vznik a vývoj Žofínské akademie*, podkapitola *Stanovy spolku*. Viz též Přílohy č. 3–8.

zaznamenávány stále do původního rukopisného exempláře, zatímco v případě německého textu se změny zapisovaly do tištěných stanov z roku 1865. V rukopisu s německým zněním návrhu stanov žádné škrty a příписы cizí rukou nenajdeme. Nedílnou součástí stanov byl podrobný učební plán (*Lehrplan nach welchem der Unterricht in der Sophien Academie ertheilt wird*) a rozvrh hodin (*Lehrstunden-Eintheilung an der Sophien-Academie*), oba německy psané dokumenty (rukopisy) se také nacházejí v tomto fondu.³¹ Kromě těchto písemností je dále jeho součástí např. rukopisný nástin historie spolku v letech 1840–1847 a tištěný soupis jeho členů (bohužel bez uvedení roku vydání). Z dalších dokumentů úřední povahy je zde zastoupeno množství zápisů z konání valných hromad a schůzí nejružnějšího druhu (v některých případech včetně pozvánek a prezenčních listin), zprávy o konání žákovských zkoušek s výčtem žáků a rámcové náplni takových zkoušek a také záznamy z účetních knih.

c) Incipitový katalog

Kromě úředních dokumentů typu matrik a stanov však tento fond obsahuje i jeden podle mého názoru unikát související s hudebním provozem Žofínské akademie. Jedná se o část v podstatě incipitového katalogu, ve kterém se vedla evidence exemplářů patřících do sbírky hudebnin Žofínské akademie. O existenci takové sbírky se hovoří již ve stanovách spolku a tento rukopisný katalog je alespoň částečným a orientačním dokladem jejího rozsahu a charakteru. Ačkoliv není tento rukopisný dokument nijak nadepsán, lze předpokládat, že se opravdu jedná o soupis hudebnin právě Žofínské akademie. Z předběžného rámcového porovnání dohledaných koncertních programů a záznamů v tomto katalogu totiž vyplývá, že díla zde uvedená se z velké části shodují s díly uváděnými na koncertech Žofínské akademie. Bohužel se soupis hudebnin dochoval pouze jako torzo původně zřejmě velmi rozsáhlého dokumentu. Tento fragment čítá celkem

³¹ LÉBLOVÁ-CRHOVÁ (cit. v pozn. 16) na s. 36 uvádí, že při přepisu vybraných článků ze stanov a učebního plánu Žofínské akademie čerpala z materiálů (konkrétně tištěných stanov a rukopisu učebního plánu, oboje v německém jazyce) uložených tehdy v Archivu Ministerstva vnitra. Domnívám se, že jde o ty samé materiály, které jsem pro svou práci použila já. Buď tedy existují dokumenty v několika totožných exemplářích, na které jsem při bádání v Národním archivu nenarazila, nebo byly převedeny z Národního archivu do samostatného fondu Sofijská akademie v Archivu hlavního města Prahy, což se mi zdá velmi nepravděpodobné, nebo jde v případě údajů Léblové-Crhové o chybu v odkazu na místo uložení pramenů.

22 stran, má podobu číslovaného seznamu (tabulky) a byl s největší pravděpodobností sepsán jednou osobou (neregistrujeme více písářských rukou). U každého záznamu je uvedeno číslo hudebniny v hlavním katalogu, autor, název skladby, její incipit a obsazení. U některých skladeb se ojediněle setkáme v kolonce obsazení i se zápisem konkrétního data, přičemž ale nevíme, na co datum odkazuje. Jedná se o data z padesátých a šedesátých let 19. století a podle mého názoru by se mohlo jednat o data koncertů, na nichž byla skladba provedena. Toto tvrzení ale nelze brát dogmaticky a bylo by potřeba uváděná data detailně porovnat s koncertními programy z daného období, na které se ale tato diplomová práce nezaměřuje.³²

Uvnitř incipitového katalogu lze rozlišit dvě velké skupiny záznamů, mezi kterými je ale v řadě za sebou jdoucích čísel velká mezera. První oddíl tvoří záznamy s čísly 1–162, druhý pak záznamy 316–566. Je ale zajímavé, že tyto dvě skupiny od sebe nejsou nijak odděleny (např. prázdnou stranu nebo jiným druhem papíru), ale přímo na sebe navazují. Začátek skupiny záznamů s vyšším pořadovým číslem se nachází na rubu té strany, kde končí skupina záznamů s nižším pořadovým číslem. Nejedná se tedy o dvě různé složky původního katalogu, které by byly v pozdější době svázané dohromady, ale o celistvý seznam, kde je z nějakého důvodu vynechána velká část záznamů. Mezery v řadě čísel se ale objevují i v průběhu celého katalogu. V tomto případě jde ale o mezery v řádu jednotek, maximálně desítek.

Tento fakt podněcuje úvahy o příčinách a okolnostech vzniku katalogu. Dochovaný soupis hudebnin mohl vzniknout možná při jedné z revizí hudební sbírky a hudebniny, resp. jejich čísla, která při této revizi nebyla nalezena, byla jednoduše vynechána. Nevíme však, zda revize hudebnin vůbec probíhaly. Takováto podoba katalogu může také odrážet aktuální stav hudební sbírky v určitém roce činnosti Žofínské akademie a vynechaná čísla nemusejí nutně znamenat nedohledané či ztracené hudebniny. V katalogu jsou totiž na všech stranách popsány všechny řádky a na místech, kde je narušena číselná posloupnost

³² Ani při porovnání zaznamenaných dat s údaji o koncertech Žofínské akademii v elektronické databázi pražského koncertního života (viz pozn. 11) se mi nepodařilo tuto domněnku potvrdit či vyvrátit, neboť ve většině případů v databázi chybí záznamy právě z těch let či měsíců, které jsou uvedeny v incipitovém katalogu.

záznamů, není ani v jednom případě vynechán příslušný počet řádků pro případné doplnění záznamů o hudebninách dohledaných později. Při průběžné revizi majetku by se takový postup (kompletní řada čísel hudebnin s případnými vynechanými řádky, event. poznámkou o chybějících exemplářích) dal očekávat. Pokud ale předpokládáme, že jednotlivé instituce mohly s hudebninami ve svých sbírkách různě „obchodovat“ (prodávat, vyměňovat, dlouhodobě půjčovat atd.), jak to ostatně vyplývá i ze stanov Žofínské akademie,³³ pak nebyl důvod vynechávat řádky pro účely pozdějšího doplnění záznamů. Osobně se přikláním spíše k variantě, kdy katalog v této podobě svědčí kromě jiného také o aktuálním stavu hudební sbírky v daném období a chybějící čísla lze vysvětlit jednoduše – hudebniny, kterým bylo původně přiřazeno později chybějící číslo, již v té době vůbec nemusely být součástí sbírky. Navíc pokud si uvědomíme, kdy prakticky ustala koncertní činnost Žofínské akademie a kdy teprve došlo k jejímu oficiálnímu zániku, není nereálné, že mezitím mohlo být množství hudebnin prodáno nebo darováno jiným institucím, jednotlivým členům Žofínské akademie a dalším hudbymilovným Pražanům. Nevíme totiž, kdy katalog, lépe řečeno tato jeho „verze“, vznikl. Na posledních pěti stranách sice nacházíme několik oddílů záznamů nadepsaných postupně lety 1864–1868, což svědčí pravděpodobně o nových přírůstcích do hudební sbírky Žofínské akademie, ale vzhledem k tomu, že i poslední strana katalogu je kompletně popsána a katalog je tedy zřejmě fragmentem, je nutné na tento fakt pohlížet kriticky a nelze s jistotou tvrdit, že katalog vznikl na konci šedesátých let.

Domnívám se, že na první pohled poněkud zvláštní podoba katalogu přináší odpověď i na mnohem důležitější otázku, a sice zda se v případě dochovaného soupisu nejedná pouze o jakýsi dílčí seznam hudební sbírky, který by evidoval hudebniny určitého typu (např. pouze vokálně instrumentální díla) nebo např. jen díla provozovaná na koncertech. Na základě dosavadního zkoumání vychází najevo, že by se mohlo jednat o dílčí soupis vokálně instrumentálních děl (sborů, motet, mešních částí atd.), neboť v tomto katalogu se nevyskytují záznamy o jiných typech kompozic (např. čistě instrumentálních skladbách), které však byly nedílnou součástí koncertů Žofínské akademie, a v záhlaví první

³³ Viz kapitolu *Vznik a vývoj Žofínské akademie*, podkapitolu *Stanovy spolku*.

strany tohoto soupisu je odkazováno na číslo hudebniny v hlavním katalogu. Ten se ale do dnešní doby pravděpodobně nedochoval.

Tyto a mnohé další otázky ohledně incipitového katalogu a hudební sbírky jako takové, které jsou teď pouhými úvahami a spekulacemi, budou jistě předmětem dalšího bádání. Mezi nejdůležitější úkoly související s hudební sbírkou Žofínské akademie patří především zjištění jejího osudu po zániku instituce, tj. zda se materiály z této hudební sbírky vůbec dochovaly, kde jsou případně uloženy, v jakém množství, zda byly nebo stále jsou majetkem institucí či jednotlivců, o čem by mohla taková zjištění vypovídat atd. V tuto chvíli pouze víme, že několik exemplářů hudebnin se znakem Žofínské akademie se nachází v archivu zpěváckého spolku Hlahol.³⁴ Otázkou zůstává, zda byly do Hlaholu (a případně i jiných institucí) „převedeny“ z hudební sbírky Žofínské akademie až po jejím zániku, anebo došlo v průběhu činnosti obou institucí k odkoupení či výměně notového materiálu, jak se o tom zmiňuji již výše.

³⁴ Za toto sdělení děkuji Mgr. Martinu Rudovskému.

2.3 Národní archiv

Množství materiálů týkajících se Žofínské akademie nalezneme také ve fondech Národního archivu, neboť právě zde je uložena naprostá většina dokumentů souvisejících s činností státní správy a samosprávy v 19. století. Dokumenty úřední povahy, především pak několik ručně psaných návrhů stanov spolku, jejich následné „konečné“ znění a vyjádření nadřízených orgánů k těmto stanovám (vše v německém jazyce) jsou uloženy např. ve fondu *České gubernium – všeobecná registratura* (ČG-VŠ 29/9/59, karton č. 2786). Zde se nachází mj. také německý rukopis se stanovami Žofínské akademie. Z jejich titulního listu se dozvídáme jak původní název instituce, tak datum vydání guberniálního dekretu, jímž byl přijat předběžný návrh stanov a díky kterému mohla být záležitost schvalování stanov postoupena z Prahy do Vídně, neboť stanovy musel schvalovat sám císař. Na titulním listu těchto stanov čteme: *Statuten der mit hohen Gubernialdekrete vom 11ten Juny 1840 Zahl 29280 genehmigten Prager Singacademie, welche mit höchster Bewilligung Ihrer Kais. königl. Hoheit der Durchlauchtigsten Frau Erzherzogin Sophie den Namen Sophienacademie zur Emphorbringung des klassischen Gesanges und der Musik für Böhmen führt*. Více než fond *České gubernium* je pro nás z hlediska koncertního provozu Žofínské akademie z fondů Národního archivu přínosnější fond *Policejní ředitelství* (signatura C 24/66, konkrétně např. část PŘ 1871–1880, karton č. 1407). Právě policejní ředitelství totiž „udělovalo povolení ke konání všech koncertů, hudebních produkcí, hudebních a pěveckých akademií, hudebně deklamačních věnečků, besed a zábav v Praze“.³⁵ Regesty (a vybraná faksimile) dokumentů uložených v tomto fondu a souvisejících s koncerty Žofínské akademie v letech 1842–1865 nabízí již zmíněná práce Ludmily Kubátové, údaje o koncertech z pozdějšího období pak ručně psané kartičky, které jsou k dispozici ve studovně druhého oddělení Národního archivu.³⁶ Proto zde soupis všech těchto archiválií neuvádím.

³⁵ KUBÁTOVÁ (cit. v pozn. 7), s. IV.

³⁶ Pro více informací viz *Stav bádání*; srov. též s *Přehledem koncertů, hudebních zábav a dalších vystoupení Žofínské akademie v letech 1841–1850*.

Jak vyplývá z údajů, jež předkládá Kubátová, z činnosti policejního ředitelství se v souvislosti s Žofínskou akademií dochovalo poměrně velké množství žádostí o povolení k pořádání koncertů (zejména z let 1842–1847), dále pozvánky na koncerty a v některých případech také programy těchto koncertů a texty některých uváděných děl. Pokud nebyl program koncertu přiložen přímo k žádosti o jeho povolení, lze z takových žádostí zjistit většinou jen datum a místo konání vybrané akce. V samotných žádostech se konkrétní výčet děl neobjevuje. Přesto je tento soubor dokumentů pro sestavení přehledu koncertní činnosti Žofínské akademie velmi cenným a významným materiálem, neboť slouží zaprvé jako určité východisko při hledání podrobnějších informací k dané akci a zadruhé (následně) také jako srovnávací materiál. U vybraných koncertů totiž při pozdějším porovnání údajů ze žádostí podaných na policejní ředitelství a ze zpráv v dobovém tisku zjišťujeme, že data konání některých akcí se v těchto pramenech liší. Žádosti o povolení pořádat koncert totiž zřejmě musely být podávány s dostatečným předstihem, proto se podle mého názoru mohlo stát, že např. kvůli odložení koncertu data konání dohledaná v žádostech policejnímu ředitelství a v dobovém tisku vzájemně nesouhlasí, anebo o akcích ohlášených na policejní ředitelství nenajdeme v tisku žádnou zmínku. To naznačuje, že se možná taková policejním ředitelstvím povolená akce vůbec nemusela konat. Co se týká samotných koncertních programů a plakátů, v části fondu *Policejní ředitelství*, který pro účely vydání faksimilové edice zpracovávali pracovníci Národního archivu, jsou uloženy následující písemnosti: program koncertu z 18. března 1842 (uveden v žádosti o povolení koncertu), 19. května 1842, 29. března 1843, 21. listopadu 1852, 1. července 1854, 5. prosince 1855, 19. května 1859 (koncert se měl původně konat 14. května 1859) a 7. dubna 1865. Dále je k dispozici text písně z 15. století, která zazněla na koncertu Žofínské akademie 14. dubna 1853, a texty písní, které přednesla Charlotta von Tiefensee na koncertu 10. prosince 1859.³⁷ Bohužel starší část fondu, kde by bylo možné nalézt další dokumenty ohledně koncertů Žofínské akademie, nebyla z hlediska hudebních produkcí dosud podrobněji zpracována.

³⁷ Více viz *Přehled koncertů, hudebních zábav a dalších vystoupení Žofínské akademie v letech 1841–1850*, ohledně akcí z padesátých a šedesátých let 19. století pak elektronickou databází *Pražský koncertní život r. 1850–1881* (viz pozn. č. 11).

2.4 Národní muzeum

2.4.1 České muzeum hudby

Rozsáhlá sbírka koncertních programů je také součástí fondu *Tisková dokumentace*, který je v péči Hudebně-historického oddělení Českého muzea hudby. V současné době tento rozsáhlý sbírkový fond obsahuje asi 72 000 sbírkových předmětů, mezi nimiž lze nalézt koncertní programy a brožury, hudební plakáty a letáky, divadelní a hudební cedule, divadelní a operní programy, tištěné pozvánky k hudebním produkcím a novinové výstřižky. Chronologicky pokrývá období od druhé poloviny 18. století až do současnosti, geograficky převažuje dokumentace pražského hudebního života. Fond tiskové dokumentace je prozatím zpracován a zkatalogizován pouze částečně. „Pro katalogizaci nejstarších kusů divadelních a koncertních cedulí a prvního souboru koncertních programů nejrůznější provenience byl z rozhodnutí tehdejšího vedení ČMH zaveden nový písmenný symbol. Na rozdíl od vžitého písmena C, se pro signování tohoto druhu materiálu ve II. stupni evidence začala používat zkratka TP, naznačující, že se jedná především o tištěné programy koncertů.“³⁸ Pro orientaci ve zpracované části fondu máme k dispozici soupis materiálů v I. a II. stupni evidence, dále několik svazků tzv. evidenčních knih (svazkové soupisy materiálů ve II. stupni evidence) a nově zkatalogizovaná část fondu je postupně evidována v počítačovém soupisu Kateřiny Maýrové, která tento fond spravuje. Jednotlivé záznamy v evidenčních knihách mají podobu poměrně obsáhlého regestu. Kromě základních údajů, jako je název koncertu, datum, místo a příležitost konání koncertu, je zde uveden i jeho program (výčet jednotlivých čísel), a to většinou včetně interpretů. Obrovské množství materiálů z tohoto fondu však zůstává stále nezpracováno (resp. se nachází v I. stupni muzejní evidence) a o obsahu jeho zbývajících částí mají zatím pracovníci muzea pouze rámcový přehled. Díky ochotě a pomoci Kateřiny Maýrové jsem měla možnost nahlédnout též do soupisu materiálů v I. stupni evidence a také přímo do vybraných kartonů s těmito materiály.³⁹ Bohužel se mi zde však zatím nepodařilo najít větší soubor dokumentů o konání

³⁸ MAÝROVÁ (cit. v pozn. 5), s. 145.

³⁹ Na tomto místě bych PhDr. Maýrové ráda poděkovala za umožnění studia těchto dokumentů.

koncertů, které pořádala nebo na kterých vystupovala Žofínská akademie. V části fondu TP zaznamenané v podobě registů v evidenčních knihách svědčí dohledané koncertní programy např. o účasti Žofínské akademie na koncertu v rámci Schiller-Feier z 11. listopadu 1859 (TP 30), na koncertu Charlotty von Tiefensee pořádaného v Praze na Žofíně 10. prosince 1859 (TP 31) a na představení Jednoty umělců hudebních z 26. března 1861 (TP 41). Z vlastních koncertů pořádaných přímo Žofínskou akademií pak máme k dispozici několik ukázek programů z let 1866 a 1867 (uloženy v souboru dokumentů pod signaturou TP 2194). V jednom z nezpracovaných kartonů (karton č. 2 – Programy pražských koncertů do r. 1918) jsem později našla program slavnostního koncertu u příležitosti otevření železnice, který se konal ve Stavovském divadle 21. srpna 1845, a to včetně tištěného vydání textu slavnostní kantáty, jež na tomto koncertu zazněla. Vzhledem ke svému rozsahu by fond tiskové dokumentace mohl skrývat obrovský potenciál i v souvislosti s koncerty Žofínské akademie a dalších institucí, na jejichž představeních se Žofínská akademie podílela. V současné době je v souvislosti s tímto spolkem evidováno pouze několik písemností, takže tento fond (a především pak jeho nezpracovaná a nezkatalogizovaná část) nepochybně заслужuje dlouhodobou a intenzivní pozornost jak ze strany pracovníků Českého muzea hudby, tak ze strany badatelů.

2.4.2 Divadelní oddělení Národního muzea

Divadelní cedule a plakáty ke koncertům pořádaným ve Stavovském divadle lze pravděpodobně dohledat také v Divadelním oddělení Národního muzea. Divadelní oddělení je však v současné době až do odvolání dlouhodobě uzavřeno z důvodu rozsáhlé rekonstrukce historické budovy Národního muzea. Jelikož soubor cedulí a plakátů je velmi rozsáhlý a jeho studium a zhodnocení obsahu tudíž časově poměrně náročné, nebylo možné před uzavřením oddělení detailně prostudovat veškeré materiály. V té části, kterou jsem stačila prohlédnout, se však žádný z dokumentů netýkal veřejné produkce, kterou by pořádala nebo které by se jmenovitě účastnila Žofínská akademie. V průběhu bádání, a to bohužel v době, kdy už sbírky Divadelního oddělení nebyly přístupné, však vyšly najevo

fakta a souvislosti mezi Žofínskou akademií a akcemi, které ve Stavovském divadle pořádaly jiné organizace. Je tedy možné a také pravděpodobné, že doklady o konání takových koncertů lze v souboru divadelních cedulí a plakátů nalézt. Bez znalosti obecné povahy koncertního provozu Žofínské akademie a hlavně bez znalosti konkrétních dat konání většiny jejích koncertů, jež jsou výsledkem až následného bádání, jsem však tyto dokumenty v souboru cedulí a plakátů dříve neidentifikovala.

Kromě uvedených archivů a muzejních oddělení je více než pravděpodobné, že množství materiálů souvisejících s koncertní činností Žofínské akademie se nachází též v dalších pražských institucích. Vzhledem k faktu, že v počáteční fázi bádání v archivech a knihovnách se mi nepodařilo nalézt fondy či sbírky obsahující větší množství koncertních programů Žofínské akademie, díky kterým by bylo možné z těchto dokumentů postupně sestavit koncertní činnost spolku, a dle sdělení pracovníků některých archivů a knihoven (Národní knihovna České republiky, Archiv Pražské konzervatoře) se ve zpracovaných či částečně zpracovaných fondech takový fond pravděpodobně nenachází, ponechala jsem podrobnější studium fondů těchto institucí prozatím stranou a soustředila se při zpracování diplomové práce především na zprávy z dobového tisku.

2.5 Dobový tisk⁴⁰

Vzhledem k převážně úřední povaze dochovaných archivních materiálů a (ne)možnosti dohledat v archivech a muzeích programy a plakáty ke konkrétním představením ve větším množství je tedy při rekonstrukci koncertní činnosti Žofínské akademie nutné čerpat z jiných zdrojů. Takovým zdrojem je pro nás především dobový tisk. V případě Žofínské akademie představují zprávy z tisku v podstatě jediný ucelený soubor pramenů, díky kterému je možné nejen sestavit přehled koncertů Žofínské akademie, ale také získat představu o recepci těchto koncertů a vnímání činnosti instituce jako celku. Jelikož zprávy psali autoři různě názorově zaměřeni, poskytují novinové články určitým způsobem celkový obraz nejen o tehdejší situaci a poměrech v oblasti pražského hudebního života, ale především o dění ve společnosti jako takové, jejím smýšlení a reakcích na proběhnuvší události.

Jak již bylo zmíněno v úvodu této práce, pro sestavení přehledu koncertní činnosti Žofínské akademie v letech 1841–1850 byl z množství dobových periodik reflektujících kulturní dění v Praze jako hlavní zdroj informací zvolen deník *Bohemia*. Ve sledovaném období vycházelo periodikum třikrát týdně v nakladatelství Gottlieb Haase Söhne nejprve pod názvem *Bohemia, ein Unterhaltungsblatt* (do roku 1845), později pak denně a pod stručným názvem *Bohemia*.⁴¹ Právě v *Bohemii* bylo hudebnímu životu v Praze věnováno ze všech periodik asi nejvíce prostoru, neboť *Bohemia* vycházela oproti jiným periodikům, která ve větší míře reflektovala hudební a kulturní život města, daleko častěji a jednotlivá vydání byla poměrně obsáhlá. To ovšem neznamena, že jiná dobová periodika by byla pro

⁴⁰ Při hledání článků a zpráv týkajících se Žofínské akademie jsem využívala digitální podobu zmiňovaných periodik, která je k dispozici v rámci portálu Kramerius provozovaného Národní knihovnou České republiky (<http://kramerius.nkp.cz/kramerius/Welcome.do>); zde jsou také k dispozici podrobnější informace o jednotlivých periodikách. Viz též svým obsahem od Národní knihovny odlišné portály Kramerius provozované Městskou knihovnou v Praze (<http://kramerius.mlp.cz/kramerius/Welcome.do>) a Knihovnou Akademie věd České republiky (<http://kramerius.lib.cas.cz/kramerius/Welcome.do>).

⁴¹ V odkazech na jednotlivá vydání tohoto periodika užívám dále v celé práci jednotné označení *Bohemia*.

zkoumání uvedené oblasti méně důležitá a nepřinášela mnohdy cenné a unikátní informace. Autoři podílející se na vydávání *Bohemie* (recenzenti, dopisovatelé a další spolupracovníci) se ale oblasti hudebního života věnovali poměrně podrobně a komplexně a vzhledem k postupnému narůstání počtu vydání *Bohemie* v rámci jednoho týdne a vzhledem ke zvyšujícímu se rozsahu jednotlivých vydání, bylo zpracování zpráv z tohoto deníku časově poměrně náročné. Proto jsem se rozhodla věnovat hlavní pozornost právě tomuto periodiku. Pro srovnání, obohacení a také jako doplněk k německy psaným článkům bylo využito zpráv z českého periodika s názvem *Květy, národní zábavník pro Čechy, Moravany, Slováky a Slezany* (v textu dále jako *Květy*; podtitul periodika se v průběhu let nepatrně proměňoval, viz *Soupis pramenů a literatury*), který vycházel zpočátku jednou, později třikrát týdně. Články týkající se hudebních představení obecně, a tím pádem i akcí Žofínské akademie, však nacházíme v *Květech* v daleko menším množství, než je tomu v případě deníku *Bohemia*.

V souvislosti s Žofínskou akademií nacházíme v *Bohemii* zprávy různého charakteru. Nejdůležitější jsou pro nás samozřejmě články ohledně koncertní činnosti Žofínské akademie. Ty lze nalézt v podobě od stručných oznámení o konání hudebních akademií a koncertů, které instituce pořádala nebo na kterých se podílela, až po obsáhlé recenze na takové hudební produkce. Právě z takových článků je možné sestavovat konkrétní program jednotlivých akcí, neboť ten byl většinou v *Bohemii* avizován již dopředu (společně s oznámením, resp. pozvánkou na daný koncert). A pokud došlo na poslední chvíli ke změnám programu (uváděných děl či interpretů), většinou tuto skutečnost autoři ve svých následných recenzích uvést neopomněli. Autoři *Bohemie* přinášejí ve svých článcích také informace o významných událostech pražského společenského života, kterých se Žofínská akademie účastnila (např. slavnostní otevření nového řetězového mostu, zprovoznění železnice, návštěvy příslušníků vídeňského panovnického dvora v Praze atd.), a v neposlední řadě také zprávy a pojednání o činnosti instituce jako takové. Dozvídáme se např. zajímavé informace o konání a průběhu žákovských zkoušek (přijímacích i závěrečných) nebo přesnější údaje týkající se různých „úředních“ záležitostí (změny ve funkci ředitele instituce, konání valných hromad, přestěhování na jinou adresu atd.).

Pokud se zaměříme na autory tiskových zpráv, v naprosté většině případů jsou články označeny pouze šifrou, a setkáme se i se zprávami, kde není autor uveden vůbec.

Ačkoliv dnes máme k dispozici několik publikací, které se věnují právě identifikaci šifer a pseudonymů mj. i v oblasti autorů novinových článků,⁴² musím bohužel konstatovat, že u některých novinových článků se mi nepodařilo jejich autory identifikovat vůbec (např. z důvodu nečitelnosti šifry apod.), anebo jsem uvedené šifry nerozklíčovala ani s pomocí prostudované literatury.

V případě přispěvatelů časopisu *Květy* se ta která šifra objevuje ve slovnících zaměřených na českou literaturu buď vícenásobně, a to bez specifikace, kterého periodika se týká, případně bez uvedení, že by daná osoba přispívala svými články právě do *Květů*, anebo ji ve zmiňovaných publikacích nenacházíme vůbec. V souvislosti s šiframi, které nacházíme v deníku *Bohemia*, je situace ještě složitější, neboť prakticky nemáme žádnou pomůcku v podobě slovníku či soupisu šifer a pseudonymů, díky které by byla identifikace autorů jednodušší. Přesto jsou nám známa jména alespoň některých autorů, z jejichž pera máme v *Bohemii* k dispozici poměrně značné množství článků týkajících se činnosti a koncertů Žofínské akademie. Patří mezi ně především tři členové pražského spolku Davidovců – August Wilhelm Ambros, o němž víme, že byl také členem Žofínské akademie, Franz Balthasar Ulm a Bernhard Gutt, z dalších významných osobností jmenujme např. profesora estetiky na pražské univerzitě a uměleckého kritika Antona Müllera. Do určité míry (týká se hlavně článků Augusta Wilhelma Ambrose) lze v případě šifer v deníku *Bohemia* využít údajů z publikace o pražském spolku Davidovců.⁴³ Její autoři uvádějí v soupisu Ambrosových novinových článků a zpráv také šifry, podpisy a pseudonymy, kterými Ambros své články v dobovém tisku označoval. V případě dalších členů spolku jsou jimi používané šifry uvedeny buď v medajloncích jednotlivých osobností, nebo přímo v textu příslušných kapitol. Evidence šifer a článků sice bohužel (vzhledem k rozsahu tématu a celkovému zaměření práce) není úplná a v některých případech atribuce k dané šifře chybí, resp. není explicitně uvedena, přesto je v souvislosti s dobovým tiskem a šiframi jeho

⁴² Za všechny jmenujme např. publikace Antonína Dolenského (zejména jeho *Slovník pseudonymů a kryptonymů v československé literatuře*, Praha 1934) a Jaroslava Vopravila (*Slovník pseudonymů v české a slovenské literatuře*, Praha 1973) věnující se šifrám autorů česky psaných textů.

⁴³ Lomnäs, Bonnie – Lomnäs, Erling – Strauss, Dietmar: *Auf der Suche nach der poetischen Zeit* (cit. v pozn. 14).

příspěvatelů v mnoha ohledech přínosná. U poměrně značného množství článků, a to v *Květech* i v *Bohemii*, jsou však šifry přímo v originálním znění nečitelné, což v podstatě zcela znemožňuje identifikaci jejich autora. V budoucnu, po předchozím zjištění autorství příslušné tiskové zpráv, rozšifrování dosud neznámých zkratk apod., by jistě bylo nesmírně zajímavé zjistit, kdo vlastně články o Žofínské akademii v dobových novinách a časopisech psal, a zda to např. mohli být i samotní členové Žofínské akademie, neboť to by mj. vrhalo nové světlo i na recepci koncertů a vůbec i celkové činnosti této instituce. K tomu by ale bylo nejdříve zapotřebí zpracovat dochované matriky Žofínské akademie a zjistit, kdo byl a kdo nebyl jejím členem.

2.6 *Literatura pramenné povahy*

Pro představu o činnosti (nejen) Žofínské akademie a sestavení přehledu jejích koncertů je důležitým zdrojem informací také dobová literatura dnes již pramenné povahy. Vedle publikací zabývajících se obecně dějinami hudby nebo přímo oblastí hudebních spolků, mají zásadní význam soupisy jejich koncertní činnosti, ve kterých jsou uvedena data konání koncertů, jmenována jednotlivá čísla programu a v některých případech i jejich interpreti. Do dnešní doby se takových soupisů z oblasti institucí působících v Praze kolem poloviny 19. století dochovalo několik. Za všechny jmenujme ty nejdůležitější (a obsahově tudíž nejzajímavější), které se týkají institucí vzájemně spolupracujících při pořádání velkých hudebních představení. V první řadě je to především soubor dokumentů k činnosti Jednoty umělců hudebních. Rukopisné materiály jsou uloženy v Českém muzeu hudby,⁴⁴ v tištěné podobě se poprvé setkáváme se soupisem koncertů této instituce v článku Emanuela Antonína Meliše *O působení jednoty hudebních umělců Pražských k podporování vdov a sirotků*, který vyšel roku 1863 v hudebním časopisu *Dalibor*.⁴⁵ Soupis koncertů Jednoty umělců

⁴⁴ Pro podrobnější informace viz studii Michaely Freemanové, zejm. Prague's Society of Musicians (1803–1903/1930) and its rôle in the music and social life of the city, *Hudební věda* XL, č. 1, 2003, s. 3–28.

⁴⁵ Meliš, Antonín Emanuel: O působení jednoty hudebních umělců Pražských k podporování vdov a sirotků, *Dalibor. Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec* VI, č. 11, 10. 4. 1863, s. 81–82.

hudebních z následujícího období (1860–1903) je pak součástí spisu o pražské konzervatoři z pera Jana Branbergera, v němž je také uveřejněn přehled koncertů konzervatoře z let 1815–1911.⁴⁶ Přehled koncertní činnosti Cecilské jednoty sestavený Antonem Aptem je v rukopisné podobě k dispozici opět v Českém muzeu hudby (fond *Tisková dokumentace*), tiskem vyšel roku 1882.⁴⁷ Uvedené soupisy je možné využít i k doplnění a porovnání údajů z přehledu koncertů Žofínské akademie. V první fázi se jedná především o srovnání dat konání koncertů, zjištění spolupráce některé z institucí na tom kterém koncertu a následné doplnění chybějících či nejasných údajů (datum a místo konání, výčet jednotlivých čísel programu, interpreti atd.) v případě takových společných koncertů. Důležitý význam však mají uvedené soupisy zejména pro porovnání koncertní činnosti jednotlivých institucí z hlediska dramaturgického. Ačkoliv umělecké zaměření hudebních spolků bylo rozdílné (pomineme-li všeobecnou snahu o propagaci a zvelebení hudební kultury), najdeme v programech koncertů mnoho „styčných bodů“ svědčících např. o dobové oblibě autora či díla u jeho interpretů a posluchačů a/nebo o prestiži spojené s uvedením příslušné kompozice.

Dochované prameny, především pak zprávy z dobového tisku, tedy vypovídají mnoho o činnosti Žofínské akademie. Společně s dostupnou literaturou tak lze sestavit poměrně obsáhlý přehled jejích koncertů a zároveň se pokusit shrnout poznatky o celkovém vývoji této instituce.

⁴⁶ Branberger, Jan: *Konservatoř hudby v Praze*, Praha 1911, s. 195–237 a 238–239 (dále BRANBERGER).

⁴⁷ [Apt, Anton]: *Programme der Concerte, kirchlichen Musikaufführungen und anderweitigen Mitwirkungen des CÄCILIE-VEREINS in Prag während seiner 25jährigen Wirksamkeit in der Zeitperiode vom Jahre 1840 bis 1865*, Prag 1880. Signatura rukopisné podoby tohoto soupisu: TP 2192/1–117.

3. VZNIK A VÝVOJ ŽOFÍNSKÉ AKADEMIE

3.1 *Okolnosti vzniku a struktura instituce*

O potřebě a nutnosti existence pražského hudebního spolku, který by veřejně uváděl sborová a velká vokálně instrumentální díla častěji, se zmiňuje již na jaře roku 1840 referent časopisu *Květy*. Ve svém článku *Postní hudební zábavy v Praze*, věnovaném hudebním událostem uplynulého měsíce, mj. poznamenává: „V Německu nalézají se, a to skoro v každém větším městě, zpěvací společnosti pod jménem Liedertafeln, Liederkränze, kteréž hlučnější sbory a komposice podobného druhu provozují, a při veřejných představeních účinkují. Je-li u nás kdy silnějšího choru potřebí, musejí se ochotníci shledávati [...] Mámeť již mnohých hudebních společností – snad i o tuto postaráno bude!“⁴⁸ Přání referenta bylo opodstatněné, neboť instituce pořádající veřejné koncerty, na jejichž programu by byla ve větší míře zastoupena čistě sborová díla, v Praze do roku 1840 neexistovala. Jednota umělců hudebních (Tonkünstler Witwen-und-Waisen Societät), do té doby jeden z nejdůležitějších hudebních spolků vůbec, pořádala veřejné produkce pouze dvakrát do roka a jejich náplní byla především oratoria předních evropských skladatelů. Rok 1840 tak byl pro dějiny pražských hudebních spolků svým způsobem zlomový, neboť toho roku vznikla v Praze dvě sdružení, která se specializovala na uvádění sborových děl. Jednalo se o Cecilskou jednotu (Cäcilien-Verein) a Žofínskou akademii (Sophien-Akademie).⁴⁹ Podle dostupné literatury byl tím, kdo se nejvíce zasloužil o vznik Žofínské akademie, skladatel, horlivý propagátor českého zpěvu a také její první ředitel Alois Jelen. Bohužel ale ani literatura ani novinové

⁴⁸ P. M. Novoknínský [= Petr Miloslav Veselský], *Postní hudební zábavy v Praze, Květy VII*, příloha *Noviny z oboru literatury umění a věd*, č. 9, 30. 4. 1840, s. 35. V případě citací z česky psaných periodik používám vzhledem k tehdejší podobě psaného českého textu metodu transliterace tj. věrný přepis grafického záznamu jednoho druhu písma do záznamu jiného, v tomto případě do dnešní moderní češtiny, a to při zachování jeho případných pravopisných zvláštností.

⁴⁹ Podrobněji o názvu Žofínské akademie viz níže.

články, ve kterých se s tímto tvrzením taktéž setkáme, k tomuto neuvádí žádné bližší okolnosti.⁵⁰

Počátkem roku 1841, kdy Žofínská akademie zahájila svou koncertní činnost, se v *Bohemii* objevuje článek, v němž autor vyjadřuje potěšení nad založením instituce a stručně charakterizuje její strukturu a cíle: „Kdo je tělem i duší, jako já, přítelem hudby, tomu přináší rok 1841 lepší vyhlídky než kterýkoliv předtím. Dlouho očekávané přání, které náš list častěji vyslovoval, se splnilo: máme pěveckou akademii, jednotící bod, kolem kterého se bohaté hudební síly naší Prahy mohou soustřeďovat, což až do teď díky různému rozptýlení nebylo možné. Nová instituce se jmenuje Žofínská akademie, neboť Její císařská Výsost, nejjasnější arcivévodkyně Sophie, se uráčila vzít ji pod svou ochranu a dovolila spolku, aby nesl její jméno. Akademie má činné a čestné členy; výbor mužů, kteří patří k nejváženějším pražským občanům, a na jehož vrcholu stojí čestný ředitel, dohlíží na činnost akademie, vedení má neúnavně činný a pro kvalitní hudbu nadšený pan A. Jelen. Stojíc na tak pevném základu, dosáhla akademie už teď vysokého postavení; počet čestných členů je velmi značný, činní tvoří dohromady impozantní sbor, dámy i pánové se podílí na tomto počtu, který ač teď už je významný, stále se zvyšuje. Měli jsme už příležitost mohutný mužský sbor veřejně slyšet. Jako svůj účel má Žofínská akademie ‚podporu klasického zpěvu a hudby‘, pro splnění tohoto nejurozenějšího cíle budou všechny její síly využity. Uslyšíme konečně přednášet mistrovská díla přísného stylu vznešeným způsobem. S akademií je spojena pěvecká škola, která sbor neustále doplňuje a posiluje. Tato škola je už odedávna otevřena a v současnosti má na sto žáků. Každý čestný člen má za opravdu nepatrný peněžní příspěvek právo posílat do ústavu ke vzdělání ve zpěvu žáka a je oprávněn účastnit se všech cvičení a vystoupení akademie. Ale aby činnost akademie všeobecně probíhala, bude jí k dispozici také početně bohatý orchestr, vytvořený dle vzoru německých filharmonických spolků, a tento čítá už docela značný počet činných členů.“⁵¹

⁵⁰ Informaci o Jelenově podílu na založení instituce nalezneme např. v publikacích Srb, Josef – Tadra, Ferdinand: *Památník pražského Hlaholu na oslavu 25leté činnosti*, Praha 1886, s. 85 (dále PAMÁTNÍK); Adámek, Karel: *Z naší doby*, Praha 1886, s. 280 (dále ADÁMEK).

⁵¹ Šifra B. [= Bernhard Gutt], *Musikalische Aussichten, Bohemia XIV*, č. 7, 15. 1. 1841, s. [4]. V orig. znění: „Wer mit Leib und Seele, wie ich, ein Musikfreund ist, für den bringt das Jahr 1841 schönere

Žofínská akademie byla tedy založena jako hudební spolek specializující se především na provozování sborových kompozic. Její záběr byl však daleko širší a na svých koncertech pravidelně uváděla i díla čistě instrumentální (orchestrální kompozice, komorní díla i sólové skladby). Zejména na velkých slavnostních koncertech účinkoval často velmi početný ansámbl zpěváků a hudebníků. Z vybrané literatury a pramenů lze vysledovat, že již od počátku tato instituce disponovala opravdu úctyhodným počtem členů, a to jak zpěváků, tak instrumentalistů, kteří tvořili základ orchestru Žofínské akademie (viz níže). Žofínská akademie ale nebyla pouze hudebním spolkem ve smyslu koncertního hudebního tělesa. Její nedílnou součástí byla také vlastní škola, kde bylo vychováváno mnoho jejích budoucích členů a jejíž žáci a učitelé úzce spolupracovali při hudebních produkcích akademie. Podle Václava Vlka byla Žofínská akademie „vlastně soukromá hudební škola značného rozsahu. Ve škole se vyučovalo hudebně teoretickým předmětům, základům

Aussichten, als jedes frühere. Ein lange gehegter Wunsch, den unser Blatt öfter aussprach, ist in Erfüllung gegangen: wir haben eine Singakademie, einen Vereinigungspunkt, um welchen sich die reichen musikalische Kräfte unseres Prag sammeln können, die sich bis jetzt nur ihrer Zersplitterung wegen nicht geltend machen konnten. Das neue Institut heißt Sophienakademie, denn I. kais. Hoheit, die durchlauchtigste Frau Erzherzogin Sophie geruhte, es unter Ihren Schutz zu nehmen, und erlaubte ihm, Ihren Namen zu führen. Die Sophienakademie hat wirkende und Ehrenmitglieder; ein Ausschuß von Männern, die zu den ehrenwerthesten der Prager Bürgerschaft gehören, an ihrer Spitze ein Ehrendirektor, nimmt Einsicht in die Geschäfte, die Leitung hat der unermüdlich thätige und für die gediegene Musik begeisterte Herr A. Jelen. Auf so solidem Grunde fußend, hat die Akademie schon jetzt einen hohen Standpunkt erreicht; die Zahl der Ehrenmitglieder ist sehr ansehnlich, die wirkenden bilden einen imposanten Chor, Damen und Herren wirken in einer Anzahl mit, die an sich schon bedeutend, noch fortwährend sich vermehrt. Wir hatten bereits Gelegenheit, den gewaltigen Männerchor öffentlich zu hören. Als ihren Zweck gibt die Sophienakademie ‚die Emporhebung des klassischen Gesanges und der Musik‘ an. Ihre großen Kräfte werden also in der edelsten Weise verwendet. Wir werden nun endlich die Meisterwerke des strengen Styles in würdiger Art vortragen hören. Mit der Akademie ist eine Gesangschule verbunden, welche den Chor fortwährend ergänzt und verstärkt. Diese Schule ist schon seit geraumer Zeit eröffnet und sie zählt gegenwärtig an hundert Zöglinge. Jedes Ehrenmitglieder hat für seinen wahrhaft unbedeutenden Beitrag das Recht, der Anstalt einen Zögling zur Ausbildung im Gesange zuzusenden und ist allen Uibungen und Aufführungen der Alademie beizuwohnen berechtigt. Um aber die Wirksamkeit der Akademie allseitig zu machen, wird ihr auch ein sehr zahlreiches Orchester, nach Art der deutschen philharmonischen Vereine, zu Gebote stehen und dasselbe zählt bereits schon jetzt eine ganz bedeutende Zahl von wirkenden Mitgliedern.“ Pokud není uvedeno jinak, všechny v textu uvedené citace z deníku *Bohemia* jsou mým vlastním překladem původního německého textu, německé znění je pokud možno věrným přepisem originálu.

estetiky, návodu ke správné deklamaci, hře na klavír a zvláště pak sborovému a sólovému zpěvu. Ke škole byl připojen smíšený sbor a v některých obdobích také orchestr. Základ smíšeného sboru i orchestru tvořili učitelé a žáci ústavu [...] Orchestr, který nebyl ovšem při akademii stále, byl složen z učitelů akademie, pokročilých ochotníků a byl občas zesilován členy vojenských hudeb.⁵² Z uvedené citace vyplývá, že vlastní orchestr zřejmě nebyl pevnou součástí Žofínské akademie ve všech obdobích její činnosti. Nikde však nenajdeme informace o tom, v jakých letech a z jakých důvodů přestal orchestr fungovat. Pomineme-li vnější okolnosti, záleželo pravděpodobně nejen na počtu a schopnostech členů Žofínské akademie, zda bude její orchestr výhradním interpretem orchestrálních kompozic na koncertech této instituce, ale také na typu pořádaného koncertu a záměrech a trendech, které se snažili prosazovat její ředitelé. Z dosavadního bádání vychází najevo, že již od prvních let své činnosti doplňovali řady instrumentalistů a zpěváků Žofínské akademie při velkých a významných produkcích členové jiných hudebních spolků. Často se v dobovém tisku a literatuře setkáváme s formulací typu, že k provedení toho kterého díla „se spojily nejvýtečnější síly našich hudebních ústavů a jednotlivců“.⁵³ Ostatně spolupráce významných pražských spolků na velkých hudebních produkcích byla v Praze již kolem poloviny 19. století v podstatě běžnou záležitostí, takže není divu, že také Žofínská akademie tuto možnost využívala. Orchestr složený z žáků, pedagogů a dalších členů spolku podle mého názoru existoval při Žofínské akademii minimálně do doby, než došlo k radikálnímu omezení její koncertní činnosti. Otázkou však zůstává, jak bylo toto těleso rozsáhlé a zda byl právě tento orchestr oním tělesem, v jehož podání zněly na koncertech umělecky a obsahově závažnější orchestrální kompozice většího rozsahu, se kterými se setkáváme v programech jednotlivých koncertů. Pravděpodobnější se zdá být varianta, že při velkých důležitých koncertech slavnostního charakteru zajišťoval (avšak ne zcela výhradně!) orchestrální složku soubor hráčů složený z členů Žofínské akademie a doplněný o hráče divadelního orchestru, žáky konzervatoře a další hudebníky, zatímco při běžných koncertech, jakými byly hudební zábavy, účinkoval „pouze“ vlastní orchestr Žofínské akademie.

⁵² VLK (cit. v pozn. 17), s. 1–2.

⁵³ Anon., Pád Babylonu, rubrika Zprávy z Prahy, *Květy XII*, č. 1, 2. 1. 1845, s. 4.

Členy Žofínské akademie byli převážně hudbymilovní amatéři, kteří měli zájem se určitým způsobem v hudbě vzdělávat a podílet se na propagaci hudby ve společnosti mj. tím, že se účastnili veřejných koncertů akademie. Hector Berlioz ve svých *Pamětech* v souvislosti s tímto uvádí, že Žofínská akademie „je organisována jako všechny německé spolky a jsou v ní téměř výlučně diletanti středních společenských tříd“.⁵⁴ V hesle o Žofínské akademii v Československém hudebním slovníku pak mj. čteme, že měl tento spolek „vzdělaným hudebním diletantům poskytovat příležitost ke zdokonalení ve zpěvu a hudebně nadané mládeži dávat příslušné základní školení“.⁵⁵ Mezi členy akademie a žáky spolkové školy byly zastoupeny ženy i muži, stejně tomu bylo i v případě pedagogů. Václav Vlk k tomuto dodává: „Při vyučování byli muži přísně odděleni od žen [...] Smíšený sbor byl v Praze v době založení Žofínské akademie velikou novinkou. Ještě v r. 1862 dávala akademie ženám záruku: Jméno ředitelovo ústavu dotčeného jest dostatečným rukojmím, že se s dámami se šetrností všemožnou a pohlaví ženskému povinnou bude nakládati i zůstavuje se rodičům, resp. mateřím na vůli, že mohou cvičením býti přítomny.“⁵⁶

O počtu aktivních členů Žofínské akademie (činných členů, žáků a pedagogů) se literatura ani dobový tisk příliš nezmiňuje. Jak již bylo uvedeno v předcházející kapitole, nejdůležitějším materiálem, který má v této oblasti značnou výpovědní hodnotu, jsou dochované matriky, jejichž zpracování nebylo hlavním předmětem mé práce. Máme ale k dispozici několik jiných zdrojů, které napovídají, jak rozsáhlá mohla členská základna Žofínské akademie být. Václav Vlk píše v souvislosti se zahajovacím koncertem Žofínské akademie, že „Alois Jelen, spoluzakladatel a první ředitel akademie měl k dispozici velké hudebné těleso – stočlenný pěvecký sbor a stočlenný orchestr s varhanami“.⁵⁷ Lze

⁵⁴ BERLIOZ (cit. v pozn. 18), s. 441.

⁵⁵ Culka, Zdeněk: heslo Žofínská akademie, in: *Československý hudební slovník osob a institucí*, sv. 2, Praha 1965, s. 1022 (dále ČSHS).

⁵⁶ VLK (cit. v pozn. 17), s. 2. Poslední věta citace je úryvkem z článku uveřejněného v časopisu *Slavoj* (viz anon., rubrika Feuilleton – sekce Zprávy domácí, *Slavoj. Časopis, výhradně zájmům hudebním věnovaný* I, č. 6, 15. 9. 1862, s. 127); Vlk odkazuje pouze na datum vydání tohoto čísla *Slavoje*.

⁵⁷ VLK (cit. v pozn. 17), s. 1; tento údaj o počtu interpretů na zahajovacím koncertu Žofínské akademie uvádí také dobový tisk – viz A[nton] M[üller], rubrika Theatralisches und Musikalisches, *Bohemia* XIV, č. 13, 29. 1. 1841, s. [3]. Více o zahajovacím koncertu a jeho programu v následující kapitole.

předpokládat, že velkou většinu interpretů na tomto zahajovacím koncertu tvořili právě členové Žofínské akademie. Takto vysoký počet interpretů resp. členů mohl být reálný, protože např. v souvislosti s vystoupením mužského sboru Žofínské akademie na jiném koncertu v lednu 1841 referent *Bohémie* píše: „Počet účinkujících pánů byl 79, něco málo přes polovinu celého mužského sboru.“⁵⁸ Úctyhodný počet členů a žáků Žofínské akademie v roce jejího vzniku registrujeme také v matrice z roku 1840, kde je v celkovém soupisu všech členů (tedy ne pouze činných) zahrnuto cca 170 jmen. O počtu zpěváků se zmiňuje např. i Hector Berlioz v již několikrát zmiňovaném dopise Hubertu Ferrandovi z roku 1846, podle kterého „je ve sboru asi devadesát členů“.⁵⁹ Právě rok 1846 byl pro Žofínskou akademii velmi důležitý i z jiného hlediska, než jakým byla spolupráce s Hectorem Berliozem. V tomto roce totiž byly po dlouhé době konečně oficiálně schváleny její stanovy.

Celých šest let totiž byla Žofínská akademie institucí pouze s prozatímním vedením. Ačkoliv návrh stanov byl přijat a schválen dekretem českého gubernia již 11. června 1840 a činnost akademie tak byla posvěcena, k oficiálnímu schválení stanov došlo až 7. října 1846. Tato skutečnost je také mj. uvedena na titulní straně tištěného vydání stanov, jejichž celý název zní *Statuten der von Sr. kais. königl. Majestät mit allerhöchster Entschließung vom 7. October 1846 sub Nr. 66051 genehmigten Sophien-Akademie in Prag*. Teprve po schválení stanov byl spolek zapsán do spolkového katastru, kde je také jako rok zahájení činnosti uveden právě rok 1846. Jméno své patronky, rakouské arcivévodkyně Sophie, však akademie přijala za své již na podzim roku 1840, a to opět na základě císařského povolení. Jen pro upřesnění doplníme, že arcivévodkyně Sophie, celým jménem Sophie Friederike Dorothea von Bayern, se narodila roku 1805 v Mnichově, roku 1824 se provdala za arcivévodu Franze Karla Josepha von Österreich (syna císaře Františka I.) a jejím prvorozeným synem byl pozdější císař Franz Joseph I.⁶⁰ Je s podivem, že o samotném průběhu vlastního založení instituce (předložení a

⁵⁸ Šifra B. [= Bernhard Gutt], *Musikalische Aussichten, Bohemia XIV*, č. 8, 17. 1. 1841, s. [4]. V orig. znění: „Die Zahl der mitwirkenden Herren war neun und siebzig, etwas über die Hälfte von dem gesamten Männerchor der Akademie.“

⁵⁹ BERLIOZ (cit. v pozn. 18), s. 441.

⁶⁰ Pro více informací viz např. Holler, Gerd: *Žofie. Matka Františka Josefa I. Tajná císařovna*, Praha 1997 (v orig. *Sophie. Die heimliche Kaiserin, Mutter Franz Joseph I.*, München 1993).

schválení návrhu stanov, povolení užívat v názvu jméno arcivévodkyně, místo působení spolku, počet dosavadních členů a další se vznikem související okolnosti) nenacházíme v dobovém tisku kromě uvedených citací žádné zprávy. Referenti se Žofínskou akademií začali zabývat až ve chvíli, kdy její členové poprvé vystoupili na veřejném koncertu, což bylo v lednu 1841.

V souvislosti s názvem instituce obecně označované jako Žofínská akademie (Sophien-Akademie) se v literatuře a pramenech setkáme i s několikerým zněním jak samotného titulu, tak podtitulu instituce, který specifikuje její zaměření a účel. Považuji tedy za vhodné se o variantách názvu alespoň ve stručnosti zmínit. Slovník české hudební kultury uvádí v heslech souvisejících s činností Žofínské akademie, že se tato instituce nazývala původně též *Akademie ku zvelebení hudby* nebo také *Prager Singakademie*, totožné původní názvy najdeme i v Československém hudebním slovníku.⁶¹ Michaela Freemanová v jedné ze svých studií poznamenává, že podtitul Žofínské akademie zněl *Verein zur Beförderung und Bildung höheren Gesanges*. Bohužel ale neodkazuje na materiál, ze kterého v případě tohoto znění čerpala.⁶² Mně se takový podtitul Žofínské akademie v literatuře a pramenech dohledat nepodařilo. V literatuře pramenné povahy je např. v tištěném průvodci Prahou s názvem *Miniaturgemälde von Prag* oddíl věnovaný Žofínské akademii nadepsán jako *Sophienakademie zur Emporhebung der klassischen Musik, insbesondere des Gesanges in Böhmen*.⁶³ Tento název instituce se také nejvíce blíží těm, které nacházíme v dochovaných pramenech. Vychází z příslušného článku stanov, ve kterém se píše, že účelem akademie „ist Emphorbringung der klassischen Musik, insbesondere des Gesanges in Böhmen“, v českém

⁶¹ Fukač, Jiří – Vysloužil, Jiří – Macek, Petr (ed.), *Slovník české hudební kultury*, Praha 1997, hesla akademie (s. 23), instituce (s. 374), koncertní život (s. 464), Praha (s. 725), sbor (s. 811), školství (s. 908) aj.; ČSHS (cit. v pozn. 55), s. 1022.

⁶² Freemanová, Michaela: Prague's Cäcilien-Verein (1840–1865) and its contemporaries. Bohemian choral societies and their German (and Czech) choral repertoire, in: Fischer, Erik (ed.): *Chorgesang als Medium von Interkulturalität. Formen, Kanäle, Diskurse*, Stuttgart 2007, s. 230–240.

⁶³ Legis-Glückselig, Gustav Thormund: *Miniaturgemälde von Prag. Neuester Prager Taschen-Wegweiser und alphabetischer Auskunfts-Sekretär*, Prag 1853, s. 137.

znění stanov pak „zvelebení klasické hudby, zvláště zpěvu v Čechách“.⁶⁴ Účel akademie jako součást jejího názvu (*Sophienacademie zur Emphorbringung des klassischen Gesanges und der Musik für Böhmen*), který pak byl často, ač s drobnými úpravami, přebírán autory novodobých publikací, se objevil už na titulním listu německého rukopisu se stanovami instituce, jehož znění také potvrzuje existenci a platnost zřejmě úplně původního názvu *Prager Singacademie*.⁶⁵

Podrobné informace o fungování a organizaci činnosti Žofínské akademie a její spolkové školy nám podávají stanovy spolku a učební plán, který byl jejich nedílnou součástí. Domnívám se, že právě stanovy jsou klíčovým dokumentem ke správnému pochopení a interpretaci dohledaných údajů souvisejících s činností instituce, neboť stanovy jednotlivé okruhy této činnosti jasně definují a v podstatě jako jediný pramen podávají celkový obraz o strukturálním uspořádání akademie. Ačkoliv mnohých oblastí činnosti Žofínské akademie jsem se z různých úhlů pohledu dotkla v této práci již dříve, následující podkapitola je věnována právě stanovám spolku, kde je daná problematika svým způsobem přehledně shrnuta.

3.2 Stanovy spolku a učební plán

Originální německé znění stanov Žofínské akademie a český překlad návrhu těchto stanov, který se ve svém znění nijak zásadně neliší od stanov jako takových a ze kterého zde z důvodu srozumitelnosti a orientace v problematice cituji, jsou samozřejmě dokumenty velmi podrobné a věnují se všem oblastem činnosti této instituce. Pro představu o obsahu stanov tak vybírám pouze některé z jejich nejdůležitějších a nejzajímavějších článků, které jsou zásadní pro vymezení základní organizační struktury instituce. Stanovy jsou rozděleny

⁶⁴ Archiv hlavního města Prahy, fond Sofijská akademie v Praze (NAD 745), *Statuten der [...] Sophien-Akademie in Prag*, Prag [1846] a 1865 a rukopis česky psaného návrhu stanov (*Navržení pravidel základních v Žofínské akademii*), ve všech případech § 2.

⁶⁵ Národní archiv, fond *České gubernium*, sign. ČG-VŠ 29/9/59, karton č. 2786, německý rukopis stanov. Viz též Přílohu č. 5.

na dva oddíly, které tvoří „Základní pravidla“ (30 paragrafů) a „Správní pravidla“ (49 paragrafů).

Jak již bylo zmíněno výše, jméno instituci propůjčila arcivévodkyně Sophie. V úvodu stanov je tato skutečnost náležitě zdůrazněna, neboť hned v jejich prvním článku čteme: „Její c. k. Výsost nejjasnější Paní Arcivévodkyně Žofie jakožto Nejvyšší Ochránkyně, ráčila milostivě přisvoliti, aby se jednota dle Nejvyššího vlastního jména Jejího Žofínská akademie – Sophien Akademie nazývati směla.“⁶⁶ Účelem akademie bylo zvelebení klasické hudby a zvláště pak zpěvu v Čechách, k čemuž měly mj. sloužit koncerty, velké hudební produkce a akademická cvičení, sbírka hudebních skladeb, „vyučování v hudbě spojené s učením o krasovědě a s navedením k deklamaci v jazyku českém i německém“ a také vypisování cen (poct) za zdařilé zpěvní skladby.⁶⁷

Členství v akademii bylo rozděleno do několika skupin. První skupinu představovali činní členové, kteří se zavázali, „že při produkcích jednoty spolupůsobiti budou“.⁶⁸ Druhou skupinu tvořili členové platící, kteří přispívali pravidelným ročním příspěvkem 6 zl. stř. na chod akademie a nad to při svém vstupu do akademie pomáhali vložením jednorázového finančního obnosu k založení základního finančního jmění spolku. Tato kategorie členů se dále podle výše obnosu dělila na zakladatele (minimální výše vkladu činila 100 zl. stř.), spoluustavitele, tj. spoluzakladatele (20 zl. stř.), a přispěvatele (6 zl. stř.). Finanční jmění jednoty představovala tedy tato základní jistina „povstala buď vklady zakladatelů a spouustavitelů, buď dary výslovně k tomu určenými [...] a v ročních příjmech, totiž: v ourokách ze základní jistiny, v ročních příspěvcích, v školním platu, v čistém výnosu akademických cvičení, koncertů a produkcí a v náhodných příjmech“.⁶⁹ Třetí skupinou členů Žofínské akademie byli čestní členové, „kteří se z hudebních výtečníků na návrh výborem

⁶⁶ Archiv hlavního města Prahy, fond *Sofijská akademie v Praze* (NAD 745), citace z rukopisu s návrhem stanov v českém jazyce (*Navržení pravidel základních v Žofínské akademii*), oddíl Základní pravidla, § 1, nedat., nestr.

⁶⁷ Tamtéž, oddíl Základní pravidla, § 3.

⁶⁸ Tamtéž, oddíl Základní pravidla, § 5.

⁶⁹ Tamtéž, oddíl Základní pravidla, § 9.

učiněný od všeobecného shromáždění vyvolují“.⁷⁰ Jak se ale dozvídáme z následujícího paragrafu, „částečným doplňováním vkladů [...] mohou se spoluustavitelé státi zakladateli, přispívatelé spoluustaviteli, aneb zakladatelé, jakož i zvláštním vyznamenáním činní členové členy čestnými“.⁷¹ Každý, kdo se chtěl stát členem Žofínské akademie, musel výboru nejprve oznámit, „v jaké vlastnosti přistoupiti míní. Shoduje-li se prohlášení jeho s pravidly základními, vtáhne se jméno jeho s udáním povinnosti, jižto na sebe vzal, do soupisu členů jednoty [...] Činní členové mohou toliko po obdržení dobrozdání ředitele hudby přijati býti.“⁷² Po svém vstupu do akademie obdrželi členové diplom (osvědčení o členství), který byl psán buď v českém, nebo německém jazyce, opatřen podpisy předsedy a tajemníka spolku a pečeti. Ta byla dvojitá, opět česká i německá, s vyobrazením českého lva uprostřed a uvedením českého nebo německého názvu spolku. Tento znak Žofínské akademie se nachází např. na titulní straně tištěných stanov a v podobě malé oválné nálepky nebo razítka také na několika místech jedné z dochovaných matrik instituce.

V čele Žofínské akademie stál protektor, který byl volen zakládajícími členy akademie doživotně a který zastupoval akademii „ve vztazích jejích k Vysoké Ochránkyni. Svolení jeho uvede se pokaždé k vysoké vědomosti Její.“⁷³ Vedení akademie jako takové se pak skládalo z předsedy spolku, výboru 15 členů a 2 účetních. Předsedu spolku volilo všeobecné spolkové shromáždění (v dnešním slova smyslu valná hromada) vždy na tři roky s možností opětovného zvolení do funkce. Co se týká výboru, tak dvě jeho třetiny byly voleny všeobecným shromážděním, jednu třetinu pak tvořili znalci umění, kteří byli vybíráni již zvolenými členy výboru z řad členů akademie. Část výboru se pravidelně obměňovala, a to způsobem, že „z desíti od všeobecného shromáždění zvolených členů výborových vystupuje každoročně pět, jak losováním černými a bílými koulemi mezi sebou rozhodnou, jež opět zvoleni býti mohou. Oněch ale pět znalců umění volí se vždy na jeden

⁷⁰ Tamtéž, oddíl Základní pravidla, § 5.

⁷¹ Tamtéž, oddíl Základní pravidla, § 6.

⁷² Tamtéž, oddíl Správní pravidla, § 1.

⁷³ Tamtéž, oddíl Základní pravidla, § 11.

rok, i ti však mohou opět voleni býti.“⁷⁴ Ohledně pravomocí a důležitosti názoru takových znalců pak v jednom z paragrafů správních pravidel spolku čteme: „Výbor jmenuje ze sebe znalce umění za referenta ve všech věcech k uměleckým záležitostem se vztahujícím. O nařízeních, ježto se uměleckých záležitostech týkají, má výbor vždy jen po obdržení dobrozdání ředitele hudby rozhodnouti, v důležitých uměleckých otázkách ale z nejschopnějších k tomu osob ze svého prostředku jmenovati sbor s uměleckým referentem v čele, který by o tom své zdání vydal.“⁷⁵

Výbor akademie měl také kromě volby správce majetku, tajemníka a dalších úředníků na starosti volbu ředitele hudby a učitelů, „a to jsou-li domácí, po obdržení dovolení určených k tomu úřadů, jsou-li však cizozemci, jenom s nejvyšším dovolením Jeho c. k. Milosti“.⁷⁶ Řediteli hudby náleželo dle stanov řízení hudební činnosti akademie, pod jeho vedením se konaly hudební besedy, koncerty a další veřejné produkce, stejně tak i všechny zkoušky na taková spolková vystoupení. Ročně se měly konat alespoň dva koncerty nebo větší produkce, přičemž „jedna z ročních slavností hudebních drží se k oslavě v předvečer jmenovin Její c. k. Výsosti Nejvyšší Ochránkyně“.⁷⁷ Kromě velkých hudebních produkcí se ale konaly také akademické hudební zábavy (besedy), a to „pravidelně první outerek každého měsíce“.⁷⁸ Členové spolku a v některých případech i jejich rodinní příslušníci měli vstup na hudební produkce zdarma (podle kategorie členství dostávali příslušný počet lístků), pro ostatní byly k dispozici vstupenky většinou v jedné cenové relaci. Na hudebních zábavách a ve výjimečných případech i na velkých koncertech mohli kromě činných členů, jejichž účast byla povinná, vystupovat také žáci spolkové školy, pokud ředitel uznal jejich pěvecké či hráčské schopnosti za dostatečně vyspělé. Z rozhodnutí výboru mohli především na akademických hudebních zábavách vystupovat i hosté, kteří nebyli členy Žofínské akademie. Program všech hudebních představení stanovoval a zejména schvaloval

⁷⁴ Tamtéž, oddíl Základní pravidla, § 14.

⁷⁵ Tamtéž, oddíl Správní pravidla, § 10.

⁷⁶ Tamtéž, oddíl Základní pravidla, § 14.

⁷⁷ Tamtéž, oddíl Správní pravidla, § 34.

⁷⁸ Tamtéž, oddíl Správní pravidla, § 30.

právě výbor Žofínské akademie na návrh ředitele hudby. Jak čteme ve správních pravidlech, „především má se na velké, vážné a klasické jakož i národní hudební skladby hledětí“.⁷⁹ Podobně to bylo i se sbírkou hudebních skladeb. Ta byla pod dohledem ředitele hudby, kontrolním dohledem správce hmotného majetku a bez povolení výboru, zvláště pak znalců umění, se nesměla žádná hudebnina koupit, prodat ani zapůjčit. Součástí hudební sbírky se také mohla stát skladba, která uspěla v soutěži o zdařilé zpěvní skladby vypisované vedením akademie. Soutěž měla pravděpodobně motivovat soudobé skladatele, aby zaměřili svou pozornost na komponování děl určených pro sborové těleso a přispěli tak k dosažení cíle vytyčeného Žofínskou akademií. Právo navrhnout konkrétní kompozici na udělení takové pocty, resp. ceny, měl každý člen akademie, ale „konečné určení úlohy pro poctu přísluší pěti znalcům z výboru, ceny pak peněžité po návrhu jejich celému výboru“.⁸⁰ Pokud jde o následné využití oceněné skladby, „kromě použití této ku provození může se korunovaná skladba také skladním článkem jednoty státi“.⁸¹

Vyučování hudbě bylo samozřejmě také pod správou ředitele hudby, výbor na toto vyučování dohlížel prostřednictvím uměleckého referenta. Výuka byla zaměřena především prakticky a žáci a žákyně při ní byli místem i časem odloučeni. Také ve škole se žáci dělili na platící a neplatící a mohli být přijati pouze na základě účasti na přijímací zkoušce vedené ředitelem hudby. Znalci umění sedící ve výboru akademie poté jejich přijetí potvrdili a výbor mj. také stanovoval počet bezplatných školních míst, která byla ten který rok ve škole k dispozici. Výbor ale určoval i počet placených míst a výši školného. Tímto se potvrzuje, že spolková škola Žofínské akademie byla v podstatě soukromou hudební školou v dnešním slova smyslu, kde žáci v naprosté většině případů za vzdělání platili, mohli se účastnit veřejných produkcí spolku a na konci každého roku byli povinni složit závěrečnou zkoušku. I ta měla podobu veřejné hudební produkce a po jejím složení mohli žáci na vlastní žádost obdržet vysvědčení. Vyučování ve škole bylo podřízeno dohledu příslušných úřadů

⁷⁹ Tamtéž, oddíl Správní pravidla, § 35.

⁸⁰ Tamtéž, oddíl Správní pravidla, § 46

⁸¹ Tamtéž, oddíl Správní pravidla, § 48.

(pražského magistrátu a c. k. městského hejtmanství), kterým se předkládal učební plán a které případně také povolovaly „nové mimořádné vyučování v každém odvětví“.⁸²

Učební plán se skládal celkem z 11 bodů. Dozvídáme se z něj, že vyučování byli žáci obojího pohlaví, a to ve zpěvu coby hlavním předmětu, v dějinách hudby, estetice, deklamaci a v české a německé řeči jako takové. „Hlavním účelem této školy bylo vychovati zdatné sborové pěvce; nicméně žáci s dobrými hlasy a zvláštními přednostmi byli vyučováni sólovému zpěvu ve zvláštních hodinách, byli ale povinni navštěvovat zároveň i vyučování sborovému zpěvu.“⁸³ Vyučování bylo rozděleno do dvou ročníků a probíhalo v odpoledních hodinách. „V prvním ročníku se žáci učili základním poznatkům hudebním – intonaci, rytmice, harmonii. Theorie byla úzce propojena s praxí; jakmile byli žáci schopni správně intonovat rozličné intervaly, byli neustálými cvičeními přiváděni od jednohlasého až k vícehlasému zpěvu. Hlavním úkolem prvního ročníku byla jistá intonace všech intervalů. Jen když si žáci tuto osvojili, mohli přestoupit do druhého ročníku. V druhém ročníku vyučovalo se elementárním hudebním formám a harmonii. Theorie se žákům zpřístupňovala a ulehčovala pečlivě vybranými cvičeními a příklady. Proto se též nacvičovaly větší skladby a žáci byli připravováni tak, aby mohli účinkovat na produkcích akademie.“⁸⁴ Vyučování probíhalo každý den kromě nedělí, svátků a hlavních školních prázdnin, které připadaly na srpen a září, a rozvrh hodin byl sestaven tak, „aby žákům nebylo zabraňováno v návštěvě veřejné školy“.⁸⁵

O své činnosti musela Žofínská akademie pravidelně informovat nadřízené úřady, a to prostřednictvím výročních zpráv. Tyto však byly nejdříve předkládány (a předneseny) výborem akademie na každoročním všeobecném shromáždění. Řádné všeobecné shromáždění, které plnilo vlastně funkci valné hromady a ke kterému měli přístup pouze členové akademie, se konalo zpravidla jednou ročně, dle stanov začátkem května. V případě potřeby mohla být také v průběhu roku svolána další mimořádná zasedání. Oznámení

⁸² Tamtéž, oddíl Základní pravidla, § 23.

⁸³ LÉBLOVÁ-CRHOVÁ (cit. v pozn. 16), s. 34–35.

⁸⁴ Tamtéž, s. 34.

⁸⁵ Tamtéž, s. 35. Viz též Přílohu č. 8.

o konání shromáždění mělo být členům doručeno poštou a ohlášeno zprávou v novinách minimálně 14 dní před plánovaným setkáním. Na všeobecné shromáždění dohlížel královský komisař a „platnost výroků všeobecného shromáždění žádá osobní přítomnost aspoň čtyřeceti členů [...] Zavedený při tom protokol má právní platnost, je-li od přivolaného královského komisaře a od dvanácti přítomných členů jednoty podepsán.“⁸⁶ Pokud se na shromáždění 40 členů nesešlo, nebyl jeho průběh možný a musel se určit jiný den konání. Z každého takového zasedání musel být vždy učiněn zápis (protokol), který byl výbor povinen archivovat a který byl součástí dokumentů pravidelně odevzdávaných nadřízeným úřadům. „Předložené roční zprávy o vedení záležitostí, o nakládání se jměním, jakož i o jednáních všeobecného shromáždění pokaždé zavedený protokol mají se vysokému zemskému řízení předložiti a po dosaženém povolení v české i německé řeči veřejně oznámiti.“⁸⁷

Stanovy nám tedy ujasňují, jak měla v hrubých obrysech vypadat činnost Žofínské akademie po teoretické stránce. Jaká však byla skutečnost a zda a případně také jak se lišila teorie od praxe, se pokusím alespoň rámcově naznačit v následující části práce, věnované už přímo činnosti instituce v jednotlivých obdobích její existence.

3.3 Celkový přehled činnosti Žofínské akademie

Abychom se mohli blíže zabývat činností a především hudebními produkcemi Žofínské akademie v prvním desetiletí její existence, je potřeba věnovat nejdříve prostor celkovému vývoji této instituce tj. přehledu ředitelů, typu pořádaných koncertů, nejvýznamnějším událostem v jednotlivých obdobích a také hlavnímu dramaturgickému zaměření koncertů.

⁸⁶ Citace z rukopisu s návrhem stanov v českém jazyce (cit. v pozn. 66), oddíl Základní pravidla, § 25.

⁸⁷ Tamtéž, oddíl Správní pravidla, § 26.

Vnější okolnosti, především pak změny politických poměrů, a všeobecné trendy v oblasti koncertního života kolem poloviny 19. století měly vliv i na vývoj Žofínské akademie po umělecké stránce. Počáteční snaha o propagaci převážně soudobé české sborové a písňové tvorby byla v 50. letech svým způsobem obohacena či dokonce nahrazena orientací na hudbu tzv. historickou, důraz byl často kladen na osobnosti evropské hudební renesance. Na přelomu 50. a 60. let, kdy v českém prostředí docházelo díky vydání Říjnového diplomu (1860) ke všeobecným změnám v oblasti společenského života jako takového, je také patrné časté střídání ředitelů Žofínské akademie. Oboje (změna programové koncepce i střídání ředitelů) podle mého názoru svědčí o snaze reagovat určitým způsobem na změny poměrů v oblasti spolkového života a hudebního školství, které v mnohém zásadně ovlivňovaly činnost instituce. Bohužel kroky provedené vedením Žofínské akademie ve snaze reagovat na nově nastalou situaci nebyly nijak radikální a tím pádem ani nemohly být dostatečně účinné. Fakt, že Žofínská akademie na změny v kulturním a zejména pak spolkovém životě v podstatě nijak zásadně nereagovala, resp. se nedokázala přizpůsobit novým podmínkám a možnostem, měl zřejmě za následek její rychlý úpadek, který vedl nejdříve k omezení koncertní a později i pedagogické činnosti a následně k zániku spolku jako takového. Celkové směřování Žofínské akademie coby uměleckého koncertního tělesa a hlavní dramaturgické zaměření koncertů, které bylo podle mého názoru klíčové pro úspěšné pokračování činnosti akademie i po roce 1860, záviselo především na prosazovaných prioritách a názorovém přesvědčení nejen jejích hudebních ředitelů, ale i užšího vedení. Ne vždy se však názory hudebních ředitelů ohledně propagovaného stylu provozované hudby shodovaly s názory výboru Žofínské akademie. Proto docházelo v případě tohoto spolku k poměrně častým změnám ve funkci jeho ředitele.

3.3.1 Ředitelé akademie a jejich základní dramaturgická koncepce

Až na jedinou výjimku se všichni ředitelé Žofínské akademie hlásili k české národnosti. Prvním ředitelem se stal roku 1840 Alois Jelen, jeden z hlavních zakladatelů instituce, sám výborný zpěvák, sbormistr a skladatel.⁸⁸ Právě v letech, kdy byla akademie vedena Aloisem Jelenem (od roku 1840 do ledna 1844), můžeme pozorovat největší rozkvět koncertní činnosti této instituce. Důraz byl kladen především na tvorbu domácích skladatelů, především pak na provozování českých sborů a písní. Na koncertech a hudebních zábavách, které se v té době skládaly jak z vokálních, tak instrumentálních čísel a byly pořádány téměř každý týden, ale zněly i kompozice evropských skladatelů, převážně těch soudobých. Oproti pozdějším letům se v daleko menší míře objevovala díla z období renesance a baroka. Ponecháme-li stranou, jakým způsobem se Jelen angažoval v začátcích Žofínské akademie a jakou měrou prosazoval přítomnost českého zpěvu na veřejných koncertech, kromě slavnostního zahájení činnosti (27. ledna 1841) a prvních samostatných koncertů (25. února 1841 a 18. března 1841) patří k nejdůležitějším momentům jeho působení ve funkci ředitele Žofínské akademie provedení *Symfonie č. 9 d moll* Ludwiga van Beethovena (18. března 1842 a 19. května 1842). Kvůli neshodám se členy výboru Žofínské akademie ohledně programové koncepce hudebních produkcí však musel Alois Jelen začátkem roku 1844 post ředitele akademie opustit. V březnu roku 1844 byl na jeho místo zvolen Jan Nepomuk Škroup, jenž Žofínskou akademii vedl až do roku 1849 (konkrétně od 7. března 1844 do 1. března 1849). Svým způsobem Jan Nepomuk Škroup pokračoval ve směru nastoleném Aloisem Jelenem. Podobně jako Jelen i Škroup prosazoval především domácí tvorbu, stejně tak se ale v programech koncertů vyskytovaly skladby dnes více či méně známých zahraničních autorů, a to jak z 19. století, tak z období baroka a renesance, Žofínská akademie pravidelně pořádala své vlastní koncerty a hudební zábavy, na jejichž programech figurují též skladby dříve neuváděných autorů. Za Škroupova vedení se však na rozdíl od toho Jelenova setkáváme v oblasti koncertní činnosti s několika novinkami. Zprv je jsou

⁸⁸ V kapitole *Hudební Praha doby Smetanovy* (SMETANA, cit. v pozn. 3, s. 48) Michaela Freemanová zřejmě nedopatřením nesprávně uvádí jako prvního ředitele Žofínské akademie Jana Nepomuka Škroupa.

to koncerty, na kterých se kromě členů Žofínské akademie podíleli také členové dalších velkých hudebních spolků. Škroupovou snahou bylo vzájemně propojit nejvýznamnější pražské hudební instituce tím způsobem, že jejich členové vystoupí v rámci toho kterého koncertu (v některých případech i v rámci vlastního koncertu pořádaného Žofínskou akademií) společně. Jako druhou „novinku“ můžeme označit koncerty, v jejichž rámci zazněla některá velká vokálně instrumentální díla v pražské premiéře. Za všechny jmenujme např. koncert ze 14. května 1844, na kterém poprvé vystoupili společně členové Žofínské akademie, divadelního orchestru, Cecilské jednoty a orchestru konzervatoře a na kterém v Praze poprvé zazněla kantáta Felixe Mendelssohna-Bartholdyho *Die erste Walpurgisnacht*. Nelze s jistotou tvrdit, že referenti dobového tisku skutečnost o prvním provedení některé ze skladeb ve svých zprávách vždy uvedli, v období 1844–1849 se však taková zmínka objevuje v tisku poměrně často oproti předcházejícím letům, kdy jsem se s takovou poznámkou nasetkala. Můžeme předpokládat, že se množství prvních veřejných produkcí uskutečnilo v podání Žofínské akademie (za řízení Aloise Jelena, Jana Nepomuka Škroupa i dalších ředitelů), aniž by o tom kdo podal bližší zprávu. Za vedení Jana Nepomuka Škroupa však pravděpodobně šlo o kompozice či provedení významnější, neboť referenti se o takových premiérách ve svých článcích často zmiňují. Pokud hovoříme o významných koncertech, nelze již na tomto místě opomenout uspořádání slavnosti u příležitosti 55. výročí úmrtí Wolfganga Amadea Mozarta dne 5. prosince 1846, o které noviny také velmi podrobně referovaly. Co se týká hudebních zábav, tak ty sice byly stále součástí koncertní činnosti akademie, avšak nebyly již pořádány tak často a staly se čistě vokální záležitostí, neboť z jejich programu úplně vymizela instrumentální díla.

Po odchodu Jana Nepomuka Škroupa se vedení Žofínské akademie oficiálně ujal Jan Nepomuk Maýr (v dobové literatuře a tisku psán též jako Mayer), který setrval ve funkci pouze jeden rok (1849–1850), podobně jako jeho nástupce Václav Emanuel Horák (1850–1851). Důvodem byla skutečnost, že „řízení akademie strhl na sebe tehdy výbor, který spolu s ředitelem sestavoval programy koncertů. Ve výboru zasedali milovníci mělkých, módních skladeb“.⁸⁹ Pravděpodobně tedy vzhledem ke změnám v osazenstvu výboru se oba

⁸⁹ VLK (cit v pozn. 17), s. 6.; srov. se zněním příslušných článků stanov (viz podkapitolu *Stanovy spolku*).

jmenování ředitele patrně nemohli s výborem shodnout na výběru skladeb určených k provozování (ze stejného důvodu byl z funkce dříve odvolán i Alois Jelen) a dosavadní nastolený směr Žofínské akademie propagující hlavně sborovou tvorbu domácích skladatelů se tak začal postupně měnit. O dalším směřování Žofínské akademie se dozvídáme především ze studie Václava Vlka a za pomoci dat obsažených v elektronické databázi pražského koncertního života,⁹⁰ která však vykazuje v souvislosti s pořádanými akcemi nebo jinými produkcemi Žofínské akademie velké mezery. Zcela chybí záznamy z let 1852–1853, 1855–1856 a kromě několika málo akcí také záznamy z let 1857 (3 záznamy), 1858 (2 záznamy) a 1860 (4 záznamy). Jelikož v tuto chvíli není možné porovnat údaje z výše uváděných zdrojů (především z Vlkovy studie) s nějakým dalším komplexnějším a podrobnějším materiálem, neboť žádný takový dosud neexistuje, jsou následující roky činnosti Žofínské akademie zpracovány poměrně stručně. Tvrzení o dramaturgii koncertů, resp. propagaci toho kterého uměleckého směru, je proto také potřeba brát s určitou rezervou a v budoucnu je potvrdit či vyvrátit na základě nově dohledaných informací v dobovém tisku a případně též v jiných zdrojích.

Zásadní změna programové koncepce je patrná především v období 1851–1855, kdy akademii řídil František Arnold Vogl (funkci ředitele vykonával od 1. října 1851 do 31. července 1855). Místo koncertů sestavených ze sborových děl autorů domácí provenience začal Vogl prosazovat mimo jiné tzv. historické koncerty, které měly u publika i kritiků velký úspěch. Jednalo se o koncerty sestavené z děl osobností hudební kultury uplynulých století. Např. na programu prvního historického koncertu z 8. prosince 1851 čteme ve výčtu autorů uvedených kompozic jména Johannes Ockeghem, Josquin des Prés, Claude Goudimel, Giovanni Pierluigi da Palestrina, Gregorio Allegri, Allesandro Stradella, Allesandro Scarlatti a Georg Friedrich Händel. Vogl se ale neomezil jen na historické koncerty, ale snažil se v hojné míře uvádět i novodobé a soudobé skladatele, a to na představeních, pro která se postupně vžilo označení vokální koncert. Součástí koncertů byly např. kompozice Louise Spohra, Felixe Mendelssohna-Bartholdyho, Roberta Schumanna, Franze Liszta, Christopha Willibalda Glucka, Giacomma Meyerbeera nebo Gioacchina

⁹⁰Viz <http://prague.cardiff.ac.uk> a studii Karla Stapletona (cit. v pozn. 11 a 12).

Rossiniho. Nechyběli ani již v dřívějších letech uvádění autoři – Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven. Ačkoliv na koncertech vystupovali přední čeští umělci (např. 28. dubna 1855 Bedřich Smetana v Schumannově *Klavírním kvintetu Es dur*), jak vyplývá z dostupných materiálů, tvorba domácích skladatelů (a zvláště pak zpěv v českém jazyce) zůstávala poněkud v pozadí, resp. se oproti předchozím letům vyskytovala daleko méně. Tvrzení Josefa Srba, že „zejména za ředitelství Fr. Vogla sbory české pěstovány více než v dobách dřívějších“, považuji za poněkud zavádějící, pokud uvážíme množství českých sborových kompozic uváděných zejména za ředitelství Aloise Jelena a Jana Nepomuka Škroupa.⁹¹ Bylo by však potřeba dohledat větší množství konkrétních programů, aby bylo možné toto tvrzení upřesnit. Není totiž jasné, co přesně má Srb namysli pojmem „české sbory“. Zda to znamená sbory zkomponované autorem české národnosti a zpívané v češtině, nebo sbory zpívané v češtině, které ale byly překladem původně cizojazyčného díla. Podobný směr jako za Vogla byl propagován i v následujících letech, kdy Žofínskou akademii vedl Zikmund Kolečovský (od 6. září 1855 do prosince 1859). Jak píše Václav Vlk, „Kolečovský pokračoval v tradici vokálních koncertů svého předchůdce. V pořadech se často objevují jména: Scarlatti, Palestrina, Lasso, Händel [...] Při poměrně dobré umělecké úrovni byla však za Kolečovského patrna malá snaha o uvádění českých autorů. V celé řadě koncertů se z úst zpěváků neozvalo ani jediné české slovo.“⁹²

Koncem roku 1859 vystřídal Kolečovského ve funkci ředitele Žofínské akademie František Škroup. Bohužel v ní oficiálně setrval přibližně pouze půl roku (od ledna do srpna 1860), „ale zkušený praktik dokázal i za tak krátkou dobu nastudovat Beethovenovu IX. symfonii a provedl ji dne 14. května 1860. Zdálo se, že se do akademie vracení časy Aloise Jelena. Ale naděje se rychle rozplynula [...]“⁹³ František Škroup se pravděpodobně chtěl svým způsobem vrátit k programové koncepci koncertů, jak ji prosazoval nejen Alois Jelen, ale i jeho bratr Jan Nepomuk Škroup, kdy na programech koncertů v žádném případě nesměl chybět zpěv v češtině a kromě kompozic autorů soudobých také tradiční (zejm.

⁹¹ PAMÁTNÍK (cit. v pozn. 50), s. 85.

⁹² VLK (cit. v pozn. 17), s. 7.

⁹³ VLK (cit. v pozn. 17), s. 8.

instrumentální) díla hudebního klasicismu. Od září 1860 se ale ujal vedení akademie Josef Leopold Zvonař, který místo ředitele zastával tři roky (1860–1863). Do popředí zájmu se po malé pauze dostaly opět historické koncerty se skladbami Giovanniho Pierluigiho da Palestriny, Giovanniho Gabrieliho, Francesca Duranteho, Allesandra Stradelly či Leonarda Lea, avšak ne ve smyslu koncertů Františka Arnolda Vogla. Zvonař věnoval na rozdíl od svých předchůdců značnou pozornost hlavně duchovní tvorbě, především pak té ze staršího období, a na programy koncertů opět zařazoval i české skladatele, a to jak z dob dávno minulých (např. Jan Trojan Turnovský, Václav Karel Holan Rovenský), tak své současníky (Václav Jindřich Veit, Karel Bendl, Jan Ludevít Procházka aj.).

Posledním ředitelem byl roku 1863 jmenován skladatel a kapelník německé národnosti Eduard Tauwitz. Za jeho vedení došlo bohužel (i vzhledem k vnějším okolnostem v podobě různých změn v oblasti české společnosti a spolkového života) k největšímu úpadku Žofínské akademie coby významné koncertní instituce. Jak se lze dočíst v mnoha dobových i novodobých publikacích, vlastní koncertní činnost po r. 1860 v podstatě ustala a akademie dále fungovala pouze jako škola zaměřená na výuku klavírní hry. V okamžiku, kdy ale byla výuka hry na klavír zavedena jako pevná součást učebního plánu na konzervatoři (1888), ztrácela Žofínská akademie postupně vliv i v této oblasti.⁹⁴ Václav Vlk k postupnému omezení činnosti instituce píše: „Proměnila se ponenáhlu v hudební školu, z veřejných koncertů se staly žákovské produkce. Žákyně Žofínské akademie byly vychovávány jako budoucí soukromé učitelky klavíru. Skoro polovina všech žáků akademie byla osvobozena zcela nebo částečně od placení školného. Místo povinných ročních koncertů pořádala akademie raději výlety na venkov nebo taneční zábavy pro svoje žáky [...] V devadesátých letech akademie již jen odumírala. Výbor akademie zasedl naposledy 1. listopadu 1899. Počet činných členů klesl v té době již pod 10 a tak nezbývalo než oznámit úřadům, že se akademie rozchází.“⁹⁵ Zmiňované setkání výboru Žofínské

⁹⁴ Mylnou informaci ohledně zániku Žofínské akademie přináší LÉBLOVÁ-CRHOVÁ (cit. v pozn. 16), která na s. 36 uvádí, že „později, v rozvoji národního hnutí let šedesátých nemohla již Žofínská akademie jako spolek česko německý přinést nového přínosu. Omezila se proto nejprve jen na vyučování klavíru, po r. 1860 pak zaniká úplně [...]“

⁹⁵ VLK (cit. v pozn. 17), s. 9.

akademie bylo pravděpodobně poslední valnou hromadou, na které se zřejmě oficiálně rozhodlo o ukončení činnosti této instituce. Bohužel mi v tuto chvíli není známo přesné uložení dokumentů souvisejících se zánikem spolku, a tak je nutné tyto informace chápat pouze jako orientační. Informace o zániku spolku, resp. o konání poslední valné hromady 1. listopadu 1899 a nízkém počtu činných členů, se nachází také v příslušné knize spolkového katastru.⁹⁶ Je zajímavé, že o oficiálním zániku spolku nereferuje dobový tisk, a to ani specializovaný hudební časopis Dalibor.

⁹⁶ Viz kapitolu *Prameny* a Přílohu č. 10.

3.3.2 Typy hudebních produkcí

Jak vyplývá z předchozího textu, již od prvních let své existence pořádala Žofínská akademie v souladu se svými stanovami hudební produkce různého typu. Mezi nejvýznamnější a svým způsobem tradiční akce patřily slavnostní bohoslužby u příležitosti narozenin arcivévodkyně Sophie (27. ledna), kde v podání členů Žofínské akademie zazněla vždy jedna vybraná mešní kompozice (příp. doplněná o další sborová díla menšího rozsahu), a velké koncerty pořádané na počest jejího svátku (15. května). Tyto velké slavnostní koncerty se s největší pravděpodobností konaly každý rok.⁹⁷ Nebyly to však jediné hudební produkce většího rozsahu, které akademie pořádala. Další koncerty v pravém slova smyslu – s obsahově závažnějším programem, interpretačně náročnější, preferující větší vokálně instrumentální díla, delší a celkově důležitější – se podle dosud zjištěných údajů zejména z prvního desetiletí činnosti instituce konaly také v březnu a na konci října (u příležitosti svátku sv. Cecílie – patronky hudebníků). Většinou šlo o vlastní koncerty pořádané Žofínskou akademií, v pozdějších letech se také jednalo o koncerty, v jejichž rámci spoluúčinkovali dohromady členové různých organizací. Na tomto místě považuji za vhodné a důležité připomenout, že dle znění stanov měla akademie pořádat minimálně dva koncerty nebo větší hudební produkce ročně. Podle Josefa Srba byly „v ústavě tom pořádány ročně čtyry koncerty [...]“, stejný počet ročních produkcí uvádí i Karel Adámek, který píše, že „až do let šedesátých podnikala Akademie ročně 4 koncerty [...]“⁹⁸ Jak vyplývá ze zjištěných skutečností, v některých letech čtyři velké hudební produkce vůbec pořádány nebyly, neboť údaje o jejich konání ve vybraných případech zcela chybí. Je však také možné, že takové koncerty pouze nebyly v tisku či jiných materiálech označeny jako koncert (ačkoliv většinou tomu tak bylo, referenti rozlišovali typy koncertů),

⁹⁷ V případě některých koncertů se sice nepodařilo dohledat konkrétní novinové články se zprávami o konání takové akce, můžeme ale předpokládat, že se slavnostní koncerty u příležitosti narozenin a svátku arcivévodkyně konaly každý rok. Více v kapitole *Hudební produkce Žofínské akademie v letech 1841–1850*.

⁹⁸ PAMÁTNÍK (cit. v pozn. 50), s. 85; ADÁMEK (cit. v pozn. 50), s. 280.

anebo byly z různých důvodů nahrazeny hudebními zábavami, které byly taktéž pevnou součástí koncertní činnosti Žofínské akademie.

Pravidelné hudební zábavy (nazývané též hudební akademie) plnily v podstatě funkci malého koncertu určeného převážně členům Žofínské akademie a konaly se zpočátku každý týden, poté každý měsíc. V některých obdobích, pravděpodobně zejména na konci 50. let, bylo pořádání hudební zábav z neznámého důvodu na nějakou dobu přerušeno a jako pravidelnou součást koncertní činnosti akademie je znovu zavedl až Leopold Zvonář.⁹⁹ Program takových hudebních zábav byl velmi pestrý (jeho součástí byly písně, sbory, komorní díla i skladby pro sólové nástroje), účinkovalo při nich větší množství sólistů z řad členů spolku, žáků spolkové školy i pedagogů a dramaturgicky odpovídaly akademiím pořádaným jinými institucemi či jednotlivci. Na koncerty tohoto typu nebyly kladeny žádné zvláštní nároky např. z hlediska obsahové či umělecké závažnosti, i tak však dosahovaly hudební zábavy Žofínské akademie značných kvalit, jak to dokládají zprávy z tisku, a to především v prvních letech činnosti. Z hlediska typologie pořádaných koncertů o nich v obecném slova smyslu můžeme hovořit jako o běžných řadových koncertech.

Vedle vlastních koncertů se také Žofínská akademie účastnila nejrozličnějších hudebních produkcí pořádaných jinými institucemi. Mezi nejvýznamnější patří bezesporu spolupráce s Jednotou umělců hudebních, která každoročně (vždy o Velikonocích a o Vánocích) uváděla ve Stavovském divadle velká oratoria předních evropských skladatelů. Účast Žofínské akademie na velkých oratorních produkcích Jednoty umělců hudebních máme doloženu od vánočního koncertu roku 1844. V případě dalších akcí, kterých se členové Žofínské akademie jako sbor účastnili, se jednalo většinou o vystoupení na často pořádaných benefičních koncertech, hudebně deklamačních akademiích nebo v rámci představení některého z koncertních umělců-sólistů, a to jak domácích, tak zahraničních, jež v Praze vystoupili v rámci své koncertní cesty. Nesmíme opomenout ani vystoupení a koncerty pořádané speciálně u příležitosti různých slavnostních událostí, např. při návštěvách členů císařského dvora v Praze. Se jmény členů Žofínské akademie se samozřejmě nesetkáváme pouze v případě koncertů, na kterých Žofínská akademie

⁹⁹ Viz VLK (cit. v pozn. 17), s. 8.

vystupovala jako samostatná koncertní instituce, ale také v programech mnoha dalších hudebních produkcí, jež se v Praze konaly. Podobně jako dnes totiž členové Žofínské akademie nebyli většinou členy pouze této jedné instituce, ale působili zároveň v několika organizacích a mnozí (zejména přední pražští umělci) se věnovali též sólové kariéře.

Pokud jde o místa konání koncertů Žofínské akademie, nejčastěji byly pořádány v koncertním sálu paláce na ostrově Žofín, slavnostní bohoslužby se odehrávaly v různých pražských kostelech. Hudební zábavy byly většinou organizovány ve vlastních prostorách Žofínské akademie (viz níže), později též na Žofíně nebo ve Valdštejnské zahradě. Představení Jednoty umělců hudebních se konala pravidelně ve Stavovském divadle.

Se znalostí základní organizační struktury a dramaturgické koncepce hudebního provozu Žofínské akademie můžeme nyní přistoupit k bližšímu pojednání o činnosti této instituce v prvních deseti letech její existence, jehož hlavní náplň tvoří přehled koncertů a dalších hudebních produkcí Žofínské akademie v tomto období.

4. HUDEBNÍ PRODUKCE ŽOFÍNSKÉ AKADEMIE

V LETECH 1841–1850

4.1 Alois Jelen (1841–1844)

Koncertní činnost zahájila Žofínská akademie v lednu roku 1841. Poprvé její členové vystoupili na veřejnosti v rámci koncertu klavíristky M. Boussifet de Mericour, který se konal 4. ledna 1841 a na kterém v podání mužského sboru Žofínské akademie zazněla „p. Plešnerem v hudbu uvedená píseň *Rheinlied*“.¹⁰⁰ Toto dílo přednesli zpěváci Žofínské akademie také na svém dalším vystoupení, a to na koncertu 15. ledna 1841 v Platýzu, který pořádal a kde měl původně vystoupit klavírista Karl Ludwig Hoffmann. Jelikož ale onemocněl, zastoupil ho jeho teprve jedenáctiletý žák Josef Bezecný. Kromě Pleschnerovy písně zazpívali členové Žofínské akademie sbor Aloise Jelena *My čeští manové* (v němčině *Ruf der böhmischen Mannen*). Tyto dva koncerty byly v podstatě jakousi přípravou na velký slavnostní koncert, jímž Žofínská akademie oficiálně započala svou činnost. Konal se 27. ledna 1841, v den narozenin patronky spolku arcivévodkyně Sophie, v kostele sv. Salvátora a měl podobu slavnostní bohoslužby. Pod vedením Aloise Jelena byla provedena *Korunovační mše C dur* od Václava Jana Křtitele Tomáška, hymnus, resp. sbor *Bůh krále chraň* od Aloise Jelena a hymnus *Veni sancte spiritus* opět od V. J. K. Tomáška. Dobový tisk o této slavnostní události samozřejmě informoval a hudbymilovné Pražany na ni zval. Referent *Kvěťů* několik dní před jejím konáním uváděl, že v souvislosti se zahajovacím koncertem sice není ještě jasné místo konání, ale „mluví se asi o pěti stech hudebníků [...] Kdo máš příležitost, tento v Praze nevídaný úkaz nezmeškej.“¹⁰¹ Počet zpěváků pak

¹⁰⁰ Šifra J. Č., Koncert M. Boussifet de Mericour, *Květy VIII*, č. 2, 14. 1. 1841, s. 16.

¹⁰¹ Anon., rubrika Denní kronika, *Květy VIII*, č. 3, 21. 1. 1841, s. 24.

upřesňuje článek v *Bohemii*, ve kterém čteme, že slavnostního zahajovacího koncertu se z řad činných členů účastnilo zhruba 100 zpěváků a 100 instrumentalistů.¹⁰²

Zhruba měsíc po slavnostním zahájení činnosti, 25. února 1841, pořádala Žofínská akademie ve svém vlastním sále první samostatný koncert. Bohužel nevíme, kde akademie v prvních letech po svém založení sídlila, program tohoto prvního řádného koncertu se však podařilo dohledat.¹⁰³ Jeho jádro tvořily písně V. J. K. Tomáška a sbory A. Jelena, zpěv v češtině byl střídán zpěvem v německém jazyce. Již na počátku čtyřicátých let je z některých článků ve studovaných periodikách patrné, že i samotní referenti se snažili o prosazování zpěvu v českém jazyce. V recenzi na koncert z 25. února 1841 se dočteme: „Kdo slyšel zpěv v české řeči vedle zpěvu v německé řeči, ví, jaký rozdíl jest mezi oběma a jak první svou čistotou a líbezností velice vyniká nade druhým. S touto předností měla píseň *My čeští manové* zpívaná ještě k tomu toliko od mužského sboru, obzvláště skvostný a panský účinek.“¹⁰⁴ Koncert pořádaný v prostorách Žofínské akademie však byl patrně jen běžným řadovým koncertem typu později pořádaných hudebních zábav, neboť jako první velký veřejný koncert bývá v dostupných materiálech označován až ten následující, který Žofínská akademie uspořádala 18. března 1841 v sále na Žofíně. Rozdílné typy těchto koncertů mají za následek také tu skutečnost, že autoři některých publikací uvádějí jako první koncert Žofínské akademie navzájem odlišné akce.¹⁰⁵ V tisku opět jednoznačně převažovaly kladné recenze a referenti nešetřili chválou jak na adresu ředitele instituce, tak i samotných zpěváků. Anton Müller v *Bohemii* píše: „Když jsem od celého, z osob různého věku a pohlaví složeného sboru slyšel fugu C. Heinricha Grauna *Tu rex gloriae*, poté figurovaný chorál od

¹⁰² Viz šifru A. M. [= Anton Müller], *Theatralisches und Musikalisches* (rubrika Kunst und Leben in Böhmen), *Bohemia* XIV, č. 13, 29. 1. 1841, s. [3].

¹⁰³ KUBÁTOVÁ (cit. v pozn. 7) na s. 158–159 uvádí v souvislosti s hudebními zábavami z přelomu let 1843/1844 jako adresu spolkových místností Dlouhou ulici čp. 922. Ohledně sídla akademie se mi až do roku 1844, kdy se přestěhovala do Liliové ulice čp. 251, nepodařilo dohledat žádné další údaje.

¹⁰⁴ Šifra J. H., rubrika Hudební zprávy, *Květy VIII*, příloha *Noviny z oboru literatury, umění a věd*, č. 5, 11. 3. 1841, s. 19.

¹⁰⁵ Srov. např. Srb-Debrnov, Josef: *Dějiny hudby v Čechách a na Moravě*, Praha 1891, s. 109; PAMÁTNÍK (cit. v pozn. 50), s. 85.

J. S. Bacha a fugovaný dvojitý sbor od J. Ch. Bacha, těžko jsem si dokázal představit, jak se Aloisi Jelenovi, který vede výuku a 18. koncert dirigoval, mohlo v tak krátkém čase podařit shromáždit a secvičit takové množství zpěváků a hudby v ucelenou produkci. Ale on sám byl z hlediska významu a nutnosti dobrého a svému vznešenému cíli adekvátního sborového zpěvu naplněn a nadšen, a nachází mezi vysoce společensky postavenými a uznávanými mecenáši, opatrovníky a činnými spolupracovníky podporu, bez které by ten pěkný concert spirituel z 18. svého postavení dlouho nedosáhl.“¹⁰⁶ Z dohledaných článků také vyplývá, že i publikum bylo s prvním veřejným koncertem spokojeno, neboť posluchači, kteří se dostavili v hojném počtu, interprety s nadšením vyvolávali zpět na jeviště a mnohé skladby musely být opakovány. Referent *Květu* k činnosti akademie poznamenává: „Takové účinkování provozováním jen klasických skládání a důstojných písní, zvláště v jazyku českém, dává naději že akademie ku zvelebení zpěvu ve vlasti valně prospěje, čehož jí také valně přejeme.“¹⁰⁷ Žofínská akademie tedy mohla po prvních úspěšných vystoupeních a kladných reakcích publika i dobového tisku směle vykročit vstříc svému cíli, jímž byla již několikrát zmiňovaná snaha o zvelebení a pozvednutí kvality klasické hudby a zvláště pak českého zpěvu.

Hned v prvním roce své činnosti akademie uspořádala a účastnila se opravdu úctyhodného množství rozmanitých produkcí. Byla zahájena tradice koncertů u příležitosti narozenin a svátku arcivévodkyně Sophie, na vystoupeních v rámci koncertů a akademií nejrozličnějších pražských umělců zaznělo v podání členů tohoto spolku množství českých sborů a Žofínská akademie se mj. podílela i na velkých hudebních produkcích, jakými bylo např. uvedení *Alexandrovy slavnosti* z pera Georga Friedricha Händela pod titulem *Timotheus*, jež se konalo 5. dubna 1841 ve prospěch kláštera alžbětinek u kostela Panny Marie

¹⁰⁶ Ant[on] Müller, Uiber die erste Akademie der Sophienvereins, *Bohemia XIV*, č. 35, 21. 3. 1841, s. [3]. V orig. znění: „Als ich von einem vollen, aus Personen verschidenen Alters und Geschlechtes zusammengesetztem Chore C. Heinrich Graun's Musterfuge *Tu rex gloriae*, dann einen figurirten Choral von J. S. Bach und einen fugirten Doppelchor von J. C. Bach hörte, begriff ich kaum, wie es Herrn Alois Jelen, welcher den Unterricht leitet und am 18. dirigirte, möglich geworden sey, in so kurzer Zeit solche Tonmassen zu einer abgerundeten Produktion zu sammeln und einzuüben.“

¹⁰⁷ Šifra J. H., rubrika Denní zprávy, *Květy VIII*, příloha *Noviny z oboru literatury, umění a věd*, č. 5, 11. 3. 1841, s. 19.

Sedmibolestné, nebo provedení tragédie *Faust* Johanna Wolfganga Goethea, kterou zhudebnil synovec hraběte Chotka kníže Radziwil a která zazněla na benefičním koncertu na podporu ústavu pro slepé 10. května 1841. Členové Žofínské akademie zajišťovali na těchto produkcích, jichž se účastnilo kolem dvou set interpretů, společně se členy některých dalších spolků, jejichž počet však nebyl ve své době až tak velký, jak by se mohlo zdát, vokální i instrumentální složku. A především v souvislosti s provedením *Fausta* vyslovovali kritici přání slyšet zejména prý kvůli své délce a náročnosti také další dosud opomíjená díla. Žofínská akademie se také již v tomto roce aktivně účastnila různých společenských událostí majících často velký význam jak pro rozvoj akademie, tak pro prestiž Prahy coby moderního rozvíjejícího se města. Jednou z akcí ne až tak velkého významu byla venkovní slavnost ve Stromovce uspořádanou členy Žofínské akademie na počest nejvyššího purkrabího Karla Chotka 31. srpna 1841. V *Bohemii* se o této slavnosti dozvídáme, že od členů akademie byl uspořádán průvod s pochodněmi následovaný hudební serenádou, v rámci níž zazněla kromě blíže nespecifikovaných sborů také velká kantáta v českém jazyce zkomponovaná speciálně pro tuto příležitost ředitelem akademie Aloisem Jelenem. Dále autor článku píše, že „konání této hezké slavnosti má základ v samotných stanovách Žofínské akademie, ve kterých je zaneseno, že na konci každého školního roku členové akademie [takovým způsobem] poděkují právě nejvyššímu purkrabímu Chotkovi coby spoluzakladateli a činnému mecenáši ústavu [...]“¹⁰⁸ Pokud je mi ale známo znění stanov, musím konstatovat, že žádný takový článek se v nich nenachází. Na podzim roku 1841 se však v Praze konala o poznání větší a pro celé město významnější událost, a sice otevření nového mostu, po Karlově mostu v Praze teprve druhého, spojujícího Staré Město s Malou Stranou. Jednalo se o řetězový most císaře Františka I. vybudovaný v letech 1839–1841 v místech, kde se dnes nachází Most Legií, a to na základě projektu c. k. inženýra Bedřicha Schnircha firmou Vojtěcha Lanny, podnikatele z Českých Budějovic, a nákladem zvláštní akciové společnosti zřízené speciálně k tomuto účelu. Součástí oslav byla i velká večerní slavnost přímo u mostu, kde v podání členů Žofínské akademie zazněly tři české sbory. Bohužel v tisku nejsou sbory

¹⁰⁸ Šifra W., rubrika Telegraph von Prag, *Bohemia XIV*, č. 106, 3. 9. 1841, s. [4]. V orig. znění: „Die Veranlassung der schönen Feier ist in den Statuten der Sophienakademie begründet, denen zufolge nach dem Schluße jedes Schulcurses der Akademie diese dem Hrn. Oberstburggrafen, dem Mitgründer und thätigen Förderer der Anstalt, ihren Dank zu sagen hat [...]“

nijak specifikovány, v dohledaných člancích se pouze dočteme, že „dne 3. večer před slavností tou, jakož i před jmeninami J. E. nejvyššího purkrabí hraběte Chotka – zakladatele jmenovaného mostu a vůbec o dobro vlasti naší horlivě pečujícího otce – byl k počtě Jeho od měšťanů uspořádán slavný průvod s pochodněmi, při kteréžto příležitosti audové akademie Sofinské v pouze jazyku českém zpívali a sice tři sbory, k slavnosti té schválně od pp. Hanky, Koubka a Čulíka básněné a výborným od p. Jelena, horlivého a čestně známého ředitele akademie Sofinské, nápěvem oživené“.¹⁰⁹ Následující den byl most vysvěcen a při této příležitosti se opět konala slavnost, neboť tento den byl zároveň dnem svátku purkrabího Chotka. Členové Žofínské akademie při této slavnosti přednesli básně na jeho počest, které pak byly otištěny v *Bohemii* vydané 9. listopadu 1841. Jednalo se o jednu českou (v podání sboru Žofínské akademie) a jednu německou báseň (přednesl Karel Skalický, profesor malostranského gymnázia a čestný člen akademie).

V prosinci 1841 zahájila Žofínská akademie pořádání hudebních zábav pro své členy. Ty se staly pevnou a nedílnou součástí koncertní činnosti prakticky po celou dobu existence akademie coby koncertní instituce. Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, jednalo se o sérii „běžných“ spolkových koncertů, které se konaly vždy přes zimu (období prosinec až únor) a zpočátku každý týden. V sezóně 1841/1842 jich napočítáme celkem jedenáct. Stručnou charakteristiku těchto hudebních zábav, resp. jejich programu, podává Václav Vlk ve své studii: „Salonní hudební zábavy začínaly obyčejně smyčcovým kvartetem, nebo jiným komorním dílem. Ostatní čísla pořadu byla vybrána z písní V. J. Tomáška, písní, sborů a zastaveníček Al. Jelena i jiných českých autorů. Pořady bývaly zakončeny opět komorním dílem.“¹¹⁰ Jelikož Vlk čerpal při zpracování své studie taktéž z novinových článků, jeho charakteristika průběhu hudebních zábav by měla odpovídat realitě. Hudební zábavy téměř pokaždé zahajoval smyčcový kvartet, tato skutečnost je většinou v člancích a zprávách z tisku zmiňována. Nejčastěji se setkáme s díly Ludwiga van Beethovena, Wolfganga

¹⁰⁹ Šifra -j- [= Václav Filípek], rubrika Denní zprávy, *Květy VIII*, č. 45, 11. 11. 1841, s. 358. Pro podrobnosti o mostu jako takovém a průběhu oslav viz např. Ant[on] Müller, *Die Prager Kettenbrücke, Bohemia XIV*, č. 133, 5. 11. 1841, s. [4] a/nebo Soukup, Jiří: *Pražské mosty*, Praha 1904, s. 16–26.

¹¹⁰ VLK (cit. v pozn. 17), s. 3.

Amadea Mozarta, Josepha Haydna a Felixe Mendelssohna-Bartholdyho. Pouze hudební zábava 24. února 1842 nezačínala z neznámých důvodů smyčcovým kvartetem či jiným komorním dílem. V případě posledních čísel hudebních zábav je situace o něco složitější, neboť dohledané články mnohdy neupřesňují pořadí jednotlivých čísel programu. Můžeme tedy pouze konstatovat, že pravidelnou součástí programu byly kromě úvodních komorních děl také další kompozice podobného obsazení, nelze však s jistotou tvrdit, že taková díla zněla na koncích hudebních zábav. Ohledně zbývajících čísel lze souhlasit s Vlkovým tvrzením, že náplní hudebních zábav byly hlavně písně Václava Jana Křtitele Tomáška a sbory Aloise Jelena, které v porovnání se zastoupením jiných autorů opravdu výrazně dominují. Je to ostatně logické, neboť Žofínská akademie v čele s Aloisem Jelenem prosazovala tvorbu domácích skladatelů a především pak sborový zpěv v českém jazyce. Díla zahraničních autorů se však taktéž vyskytují v poměrně hojném počtu (Johann Sebastian Bach, Johann Christian Bach, Louis Spohr, Franz Schubert ad.), zajímavostí je pak přítomnost díla *Lobgesang der Cherubinen* ruského skladatele Dmitrije Bortňanského nebo kvartety ve své době oblíbeného francouzského skladatele anglického původu Georga Onslowa, který ve své době patřil k nejuznávanějším osobnostem v oboru. Již v první sezóně těchto hudebních zábav se rovněž setkáme, byť ojediněle, i s díly Giovanniho Pierluigiho da Palestriny a Antonia Contiho, jež se do popředí zájmu ředitelů Žofínské akademie dostala až v pozdějším období. Na programu hudebních zábav se od počátku podíleli jak činní členové Žofínské akademie, tak žáci a pedagogové spolkové školy, a to muži i ženy.

Rok 1842 byl pro Žofínskou akademii významný především koncertem z 18. března tohoto roku. Jednalo se o velký concert spirituel, na jehož program byla zařazena i *Symfonie* č. 9 *d moll* Ludwiga van Beethovena. Velké koncerty, které byly v tisku označovány většinou právě jako concert spirituel, měly za vedení Aloise Jelena podobně pevnou skladbu čísel jako hudební zábavy. V první části většinou zazněly vybrané části ze mše, requiem nebo oratoria, orchestrální či vokálně instrumentální kompozice (ouvertura, koncert, menší kantáta apod.) nebo její část a nesměla samozřejmě chybět sborová tvorba. Druhou část koncertu pak tvořila rozsáhlejší a interpretačně náročnější vokálně instrumentální kompozice typu symfonie, kantáta atd. Zmiňované provedení Beethovenovy symfonie bylo pro Pražany velkou událostí, a tak není divu, že referenti tomuto koncertu věnovali náležitou pozornost před

i po jeho konání. V *Bohemii* z 15. března 1842 Anton Müller ve svém článku slibuje, že „každý bude udiven, jak se ústav, který je starý sotva dva a půl roku, zhostí tak složitého úkolu, jakým je provedení této symfonie, ale publikum bude přesvědčeno, že v naší hudebně vzdělané Praze mohou být díky láskyplné spolupráci provedeny i ty nejtěžší skladby“.¹¹¹ V souvislosti s tímto koncertem vyšla 20. března 1842 v *Bohemii* recenze Antona Müllera věnovaná téměř celá pouze Beethovenově symfonii, o jejímž provedení se autor článku vyjadřoval velmi pochvalně. Referent *Květu* pak ve svém článku souvisejícím s tímto koncertem vyjadřuje názor, že Žofínská akademie se brzy stane vzorem pro všechny hudební ústavy: „Nepochybujeme dost málo, že se akademie Žofínská v několika letech vzorem všech podobných ústavů stane, bude-li touž horlivostí, touž láskou k pěkné věci za příkladem neunaveného ředitele svého pokračovati, jakož byla začala a posud pokračovala.“¹¹² Můžeme se tedy domnívat, že provedení této Beethovenovy symfonie bylo opravdu úspěšné, což dokládá i skutečnost, že vzhledem k neustálým přáním posluchačů (dle zpráv z tisku) došlo k opětovnému zařazení symfonie na program jednoho z dalších koncertů Žofínské akademie. Byl jím concert spirituel pořádaný 19. května 1842 u příležitosti jmenin patronky spolku. 20. června 1842, v předvečer svátku svého ředitele, pak členové Žofínské akademie a žáci spolkové školy uspořádali v místě bydliště Aloise Jeleny malou hudební serenádu, aby mu tak vyjádřili úctu a dík za jeho úsilí ve vedení akademie.¹¹³ Na konci srpna 1842 Prahu navštívil hrabě František Antonín Kolowrat Libsteinský, a jelikož bylo potřeba tak vzácnou návštěvu náležitě uvítat, byl Pražany uspořádán průvod s pochodněmi na Ovocný trh, kde byl hrabě ubytován a kde v podání členů Žofínské akademie zazněly tři české sbory zkomponované opět speciálně pro tuto příležitost Aloisem Jelenem. Další pochodňový průvod se konal 29. prosince 1842, v předvečer čtyřicátých

¹¹¹ Ant[on] Müller, rubrika Telegraph von Prag, *Bohemia* XV, č. 32, 15. 3. 1842, s. [4]. V orig. znění: „Jedermann wird erstaunen, wie eine Anstalt, welche kaum ein halbes Quinquennium alt ist, sich an die Lösung eine so schwierigen Aufgabe wagen kann, aber das Publikum wird sich überzeugen, daß in unserem musikalisch gebildeten Prag durch ein Liebevolltes Zusammenwirken auch die schwierigsten Compositionen mit Einsicht und Feuer aufgeführt werden können.“

¹¹² Anon., rubrika Domáci kronika, *Květy* IX, č. 24, 26. 3. 1842, s. 95.

¹¹³ Texty přednášených děl byly otištěny jako součást článku v časopisu *Květy* (šifra *-*, rubrika Denní zprávy, *Květy* IX, č. 52, 2. 7. 1842, s. 207–208).

narozenin nejvyššího purkrabího Karla Chotka. A opět zde nechyběli členové Žofínské akademie, kteří podle článku v tisku přednesli blíže nespecifikovanou kantátu. Jak je tedy vidět, Žofínská akademie hrála v životě města hned v prvních letech své existence velmi významnou roli a svým způsobem město reprezentovala nejen na koncertech, ale i při různých slavnostních událostech.

V prosinci roku 1842, konkrétně 28. prosince, byla také zahájena další (a pod vedením Aloise Jeleny dost možná i poslední – viz níže) řada hudebních zábav Žofínské akademie. Program této hudební zábavy se překvapivě skládal pouze z vokálních kompozic a kromě dvou Jelenových skladeb a několika blíže nespecifikovaných Tomáškových písní v něm nacházíme kompozice pravděpodobně renesančních autorů. Bohužel z roku 1843 se mi o akcích Žofínské akademie podařilo dohledat jen malé množství záznamů, takže případné změny v dramaturgické koncepci hudebních zábav a koncertů lze pouze odhadovat. Podle mého názoru ale k žádným velkým programovým změnám nedošlo a případné odchylky v programu, jako byla např. hudební zábava 28. prosince 1842 nebo slavnostní bohoslužba v den narozenin arcivévodkyně Sophie 27. ledna 1843, můžeme chápat spíše jako jeho obohacení než narušení či snahu o zásadní proměnu. Pokud se na období Jelenova působení v Žofínské akademii podíváme jako na celek, v programech koncertů a hudebních zábav stále převažovala díla autorů činných především v první polovině 19. století. Zajímavým doplňkem tradičně pořádaného koncertu u příležitosti jmenin arcivévodkyně, který se roku 1843 uskutečnil až 31. května, je slavnostní bohoslužba z 15. května 1843 konaná také na její počest. S bohoslužbou a zároveň koncertem u příležitosti jmenin patronky, se setkáme pouze v roce 1843 a 1844. V ostatních letech se v tyto slavnostní dny konaly v lednu bohoslužby a v květnu koncerty.

Na přelomu roku 1843 a 1844 také pravděpodobně došlo k vážným rozporům mezi ředitelem akademie Aloisem Jelenem a jejím výborem, který měl schvalovat výběr skladeb určených k provozování na veřejných koncertech na základě doporučení hudebního ředitele. Jak píše Václav Vlk, „Alois Jelen se dostal do sporu s výborem, který chtěl zasahovat do jeho umělecké pravomoci. Pod nepravdivými záminkami donutili Jeleny členové výboru, aby se

vzdal své funkce. Počátkem roku 1844 odešel tedy Jelen z akademie.¹¹⁴ Následkem rozporů uvnitř akademie však nebyl pouze odchod Jelena z funkce ředitele Žofínské akademie, ale i nejasnosti a zavádějící informace související s akcemi, které měl tento spolek pořádat. Ludmila Kubátová totiž ve svém soupisu pražských koncertů uvádí, že se v prosinci 1843 a v lednu 1844 konalo několik hudebních zábav, v souvislosti s kterými jsem ale já osobně nenašla v tisku žádné zprávy.¹¹⁵ Domnívám se tedy, že údaje uvedené v soupisu Kubátové mohou být mylné, neboť Kubátová jej sestavovala především na základě žádostí o povolení konat daný koncert či sérii koncertů. Takové žádosti bylo pravděpodobně nutné podávat úřadům s dostatečným předstihem, aby je stihly schválit. Žádosti ohledně konání několika hudebních zábav na přelomu let 1843 a 1844 zřejmě opravdu schváleny byly, proto je Kubátová do svého soupisu zařadila. Podle mého názoru se tyto hudební zábavy konat nemusely, a to právě kvůli vnitřním rozporům v samotné Žofínské akademii a také absenci jakýchkoliv tiskových zpráv týkajících se hudebních zábav tohoto spolku. Pokud byl totiž Jelen coby hudební ředitel, který měl na starost mj. řízení koncertů a dalších hudebních produkcí, ve sporu s výborem akademie a následně musel Žofínskou akademii opustit, nebylo podle mě reálně možné, aby se tyto hudební zábavy konaly, neboť je neměl kdo řídit. Namísto Jelena sice mohl hudební produkce řídit vedením jmenovaný zástupce, o tom však nemáme žádné bližší zprávy. Nezdá se příliš pravděpodobné, že by se Kubátovou uváděné hudební zábavy konaly, aniž by o jediné z nich referoval dobový tisk, v předchozích dvou letech o hudebních produkcích Žofínské akademie poměrně podrobně informující. Údaje o hudebních zábavách, jak je předkládá Kubátová, do svého soupisu z důvodu upozornění na tento problém zařazuji, ovšem s poznámkou o nepravděpodobnosti jejich konání. Vzhledem k uvedeným okolnostem a absenci tiskových zpráv lze předpokládat (jedná se však pouze o hypotézu), že v zimní sezóně 1843/1844 se hudební zábavy nekonaly vůbec. Členové Žofínské akademie se ovšem aktivně podíleli na slavnostním průvodu u příležitosti návštěvy arcivévodky Štěpána, který se konal 16. ledna 1844 a kdy v jejich podání zazněla blíže nespecifikovaná kantáta zkomponovaná jak jinak než speciálně pro tuto příležitost. Tradiční slavnostní bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně se 27. ledna 1844

¹¹⁴ VLK (cit. v pozn. 17), s. 5. Bohužel Vlk neuvádí, na základě jakých pramenů toto tvrzení předkládá.

¹¹⁵ KUBÁTOVÁ (cit. v pozn. 7), s. 158–159.

taktéž konala, a to pod vedením Františka Škroupa (t. č. divadelního kapelníka). Vysvětlovat si to můžeme tak, že vzhledem k naznačeným problémům se zřejmě nekonalý pouze akce pořádané přímo Žofínskou akademií, ale předem přislíbené spoluúčinkování a tradiční slavnostní bohoslužbu nebylo možné jednoduše odřeknout či zrušit.

4.2 *Jan Nepomuk Škroup (1844–1849)*

Na jaře roku 1844 došlo v souvislosti s Žofínskou akademií nejen ke změně adresy spolkových místností (od 18. března 1844 sídlila v Liliové ulici čp. 251, konkrétně v prvním patře), ale také ke změně na pozici jejího ředitele. Po odchodu Aloise Jelena byl 7. března 1844 zvolen do funkce Jan Nepomuk Škroup, který sice zachoval tradici pořádání velkých koncertů a hudebních zábav, avšak dramaturgie těchto akcí se značně proměnila. Jan Nepomuk Škroup totiž od začátku svého působení v Žofínské akademii prosazoval spolupráci členů v té době nejvýznamnějších pražských hudebních spolků, a to i v případě koncertů organizovaných Žofínskou akademií. Jednalo se především o orchestr konzervatoře, orchestr Stavovského divadla a Cecilskou jednotu, které se podílely na jejich realizaci. Členové uvedených spolků se však těchto produkcí neúčastnili pouze jako výpomoc, jako tomu bývalo v některých případech při velkých slavnostních koncertech v předchozích letech, ale jako rovnocenní partneři orchestru a sboru Žofínské akademie. Janu Nepomuku Škroupovi šlo celkově především o to, aby se na velkých hudebních produkcích podílely nejvýznačnější instituce společně, což jistě přispělo ke zvýšení prestiže nejen všech zúčastněných interpretů a spolků, ale i pražského koncertního života jako takového. A proto se také v souvislosti s Žofínskou akademií setkáváme v tomto období s její účastí na dosud neregistrovaných typech koncertů.

Hned na prvním slavnostním koncertu pod vedením Jana Nepomuka Škroupa, který se konal 14. května 1844 u příležitosti jmenin patronky Sophie, měli posluchači jedinečnou možnost vyslechnout si nastudovaná díla v podání členů Žofínské akademie, Cecilské jednoty, divadelního orchestru a konzervatoře zároveň. Navíc čtyři díla z pěti byla na tomto

koncertu uvedena buď vůbec poprvé, nebo měla svou pražskou premiéru. A referenti dobového tisku také poukazují na značně vysoký počet členek Žofínské akademie, které na tomto koncertu vystoupily. Tak např. autor článku v *Květech* v pozvánce na koncert píše: „Došly nás zprávy, že mimo značné rozmnožení ženského sboru, též při tom chovanci zdejšího konservatoria, členové divadelního orchestru a Cecilianské jednoty účinkovati budou. Z pěti vyvolených čísel jsou čtyry zcela nové, a sice: *Die erste Walpurgisnacht*, kantata od Goethe, hudba od Mendelssohn-Bartholdyho [...]; *Salomonovo svěcení chrámu*, hymna od Tittla, v českém jazyku. *Svítání* od V. J. Picka, nový sbor český, zvláště k této příležitosti od Veita komponován. *Gloria* z Beethovenovy mše do D dur, u nás posud neprovozované [...]“¹¹⁶ Kromě změn v dramaturgii koncertů a zvyšujícího se počtu žen coby členek této instituce a její školy, tedy můžeme jako jeden ze znaků Škroupova období ve funkci ředitele označit též snahu o poměrně časté premiérování děl na koncertech pořádaných Žofínskou akademií. O nárůstu počtu členů ženského pohlaví mj. svědčí i článek ze září 1844, ze kterého se dozvídáme, že „Žofínské akademii nastává jakési novorození. Naše p. Podhorská uvolila se udělovati ženským chovancům naučení ve zpěvu sólovém – a mimo to mluví se ještě o jiných předmětech, které se tam přednášeti mají. Svým časem podáme o nich zprávu jistější. Na všechen způsob může z toho ústavu něco pěkného zkvitnouti – při čemž arci nikdy na první zakladatele zapomenouti nesmíme.“¹¹⁷

a) Koncerty

Zaměříme se teď na velké slavnostní koncerty Žofínské akademie z let 1844–1849 podrobněji. Změny v jejich dramaturgii lze pozorovat již od počátku Škroupova působení v akademii, neboť náplň programu takových akcí byla ve většině případů oproti minulým letům samá větší vokálně instrumentální díla. Až na výjimky chybí zejména čistě orchestrální skladby (symfonie, koncerty), komorní díla a také do té doby i na koncertech obvyklá díla Václava Jana Křtitele Tomáška. Z pochopitelných důvodů prakticky zcela mizí díla Aloise Jeleny, do jisté míry (avšak ne co do četnosti uvádění) je nahrazují sbory Jana Nepomuka Škroupa.

¹¹⁶ Anon., rubrika Návěští, *Květy XI*, č. 51, 27. 4. 1844, s. 204.

¹¹⁷ Anon., rubrika Domácí kronika, *Květy XI*, č. 114, 22. 9. 1844, s. 456.

Co do počtu těchto koncertů, zdá být daleko menší než v předchozích letech. Takže by bylo možné určitým způsobem pochybovat o tvrzení zmiňovaném již dříve, že Žofínská akademie pořádala ročně čtyři koncerty, resp. měla dle stanov povinnost pořádat minimálně dva koncerty nebo větší hudební produkce ročně. V roce 1844 uspořádala akademie kromě květnového koncertu u příležitosti jmenin arcivévodkyně (14. května 1844) ještě koncert 22. října 1844, a to opět ve spolupráci s divadelním orchestrem a studenty konzervatoře. Na tomto koncertu mj. zazněla pravděpodobně vůbec poprvé v historii Žofínské akademie kompozice určená pouze pro ženský sbor, konkrétně to byl český sbor Jana Nepomuka Škroupa s názvem *Krásná země* (v novinách ale v souvislosti s tímto koncertem uveden pouze pod německým názvem *Das schöne Land*) zkomponovaný na text Vlastimily Růžičkové. V následujícím roce registrujeme čtyři velké koncerty – benefiční koncert na podporu Ústavu pro slepé děti (27. února 1845), koncert za spolupráce orchestru konzervatoře určený na pomoc postiženým povodněmi (20. dubna 1845), tradiční koncert na počest arcivévodkyně Sophie v polovině května (14. května 1845) a koncert pořádaný 30. října 1845. Zejména programy představení z 20. dubna a ze 14. května se zdají být výjimkou v jinak dramaturgicky shodně koncipovaných koncertech celého uvedeného období, jak bylo naznačeno výše. V rámci prvního koncertu zazněly dokonce dvě orchestrální kompozice (v obou případech ouvertury) a kromě sborových děl také blíže nespécifikovaná skladba pro klavír a orchestr od Philippa-Jacquesa Meyera. Na úvod druhého koncertu pak zazněla ouvertura Václava Jindřicha Veita, dále koncert pro klavír a orchestr Felixe Mendelssohna-Bartholdyho, písně a árie (autoři: Franz Paul Lachner, Carl Maria von Weber a Carl Philipp Emanuel Bach) a samozřejmě několik ukázek ze sborové tvorby.

Koncert věnovaný patronce spolku Sophii, který Žofínská akademie pořádala 14. května 1846, byl taktéž výjimečný, neboť jeho jediným číslem byla pražská premiéra Schumannova oratoria *Ráj a Peri*. Bohužel v tomto roce se žádný jiný vlastní koncert akademie pravděpodobně nekonal, stejně tak nemáme záznamy o pořádání koncertů v roce 1847, a to ani v případě tradičního květnového koncertu, který byl v tomto roce nahrazen hudební zábavou. Tato skutečnost ale v žádném případě neznamená, že by instituce vystupovala na veřejnosti méně. Počet hudebních produkcí, které Žofínská akademie pořádala nebo kterých se účastnila, v žádném případě neklesal, spíše naopak. Pouze jejich

forma byla odlišná a v mnohém se v souvislosti s činností akademie jednalo o novinky, s nimiž jsme se dosud nesetkali. Zde je také nutno poznamenat, že co se týká vlastních koncertů Žofínské akademie z let 1845–1847, tak až na koncert z 20. dubna 1845 se v tisku nevyskytují zmínky o spolupráci dalších institucí na těchto akcích. Konalo se ale množství jiných velkých koncertů, na kterých vystoupili členové několika hudebních spolků společně a které měly pro Žofínskou akademii velký význam. Těmto koncertům se věnuji níže v samostatném oddíle.

Intenzita koncertní činnosti se celkově, vzhledem k vnějším okolnostem a především pak politickým událostem, značně snížila v roce 1848. Jelikož v atmosféře tohoto revolučního roku se ani mnoho kulturních akcí zřejmě konat nemohlo a hlavním tématem pro dobový tisk bylo pochopitelně dění politicko-státního charakteru, zpráv o činnosti Žofínské akademie se mi v tisku podařilo dohledat jen několik. Pokud jde o koncerty, máme k dispozici pouze dva články informující o velkém koncertu z 23. listopadu 1848, který instituce uspořádala ke znovuoobnovení své činnosti, jejíž pravděpodobné přerušení bylo do jisté míry způsobeno vypuknutím nepokojů v hlavním městě království a dalšími, s revolučním hnutím souvisejícími událostmi. V *Bohemii* se ohledně tohoto koncertu dočteme následující: „Po sedmiměsíční pauze, ve které byla pozornost obyvatel Prahy zaneprázdněna současnými politickými poměry, vystoupila Žofínská akademie 23. t. m. v prostorách sálu na Žofínském ostrově s koncertem, který se důstojně nejen výběrem skladeb, nýbrž také zpěvním provedením řadí k tomu nejlepšímu, co jsme dosud od tohoto ústavu slyšeli.“¹¹⁸ Program koncertu, na němž instrumentální složku zajišťovali též členové divadelního orchestru, byl sestaven pouze z děl autorů domácí provenience (vlasteneckých, jak se píše v *Bohemii* z 22. listopadu 1848) a náplní jeho druhé části byl na koncertech Žofínské akademie dosud nevídaný jev – provedení části dramatického díla, a sice druhého jednání z opery Jana Bedřicha Kittla *Bianca und Giuseppe oder Die Franzosen vor Nizza* (v tisku uvedeno pouze jako

¹¹⁸ Šifra W., Concert der Sophienakademie, *Bohemia XXI*, č. 234, 29. 11. 1848, s. [3]. V orig. znění: „Nach eine Pause von sieben Monaten, in welchen die politischen Verhältnisse den Gegenwart die Aufmerksamkeit der Bewohner Prags in Anspruch nahmen, trat die Sophienakademie am. 23. d. M. in den Räumen des Sophieniselsaales mit einem Concerte auf, welches sich nicht nur durch die Wahl der Musikstücke, sondern auch durch die gesungene Aufführung dem Besten, was wir bereits von dieser Anstalt gehöre haben, würdig an die Seite stellt.“

Franzosen vor Nizza). Jak dále píše recenzent tohoto koncertu, „bylo to vůbec poprvé, co se sbor Žofínské akademie pokusil o dramatický zpěv, a protože byl tento pokus dostačující, očekává se, že by další koncert mohl opět obsahovat přídavek [úryvek – pozn. autorky] z nějaké hodnotné opery“.¹¹⁹ Podle mnou dohledaných informací však na žádném dalším koncertu Žofínské akademie k podobnému provedení dramatického díla nedošlo.

V následujícím roce 1849 už byla činnost akademie obnovena v plné míře, a to i v případě koncertů. Slavnostní koncerty uspořádala Žofínská akademie 27. ledna 1849 (překvapivě se nekonala bohoslužba), 14. května 1849, oba již tradičně u příležitosti narozenin a svátku arcivévodkyně Sophie, a 20. listopadu 1849 u příležitosti návštěvy císaře Franze Josepha I. v Praze. Lednový koncert, sestavený opět výhradně z děl domácích autorů a pořádaný patrně vzhledem k jeho slavnostnímu charakteru ve Stavovském divadle, dokonce svou návštěvou poctil bývalý císař Ferdinand I. Tento koncert byl však zřejmě vůbec poslední hudební produkci, která se konala pod vedením J. N. Škroupa. Více informací o dalších koncertech řadím vzhledem ke změně ředitelů Žofínské akademie na jaře roku 1849 až do podkapitoly následující.

b) Hudební zábavy

V období, kdy Žofínskou akademii řídil J. N. Škroup, hrály v oblasti koncertní činnosti důležitou úlohu také hudební zábavy. Ty už nebyly oproti předchozím letům pořádány pouze v zimním období a nekonaly se pravidelně každý týden, ale stále plnily funkci koncertu určeného především pro členy akademie. Vzhledem k četnosti (hudebních zábav se konalo daleko méně, zhruba jedna měsíčně) a době konání zábav už však v tomto období možná nemusely být vedením Žofínské akademie chápány jako obyčejné řadové koncerty, ale podle mého názoru mohlo být záměrem vedení, aby se z nich staly hudební produkce většího typu a větší důležitosti. To by také vysvětlovalo v některých letech patrný „nedostatek“ vlastních koncertů v pravém slova smyslu, na který v této podkapitole poukazuji. Některé hudební zábavy zřejmě takové koncerty zastupovaly (nahrazovaly), a

¹¹⁹ Tamtéž. V orig. znění: „Es war das erstenmal, daß sich der Chor der Sophienakademie in dramatischen Gesange versuchte, und da dieser Versuch so genügend ausfiel, so ist zu erwarten, daß das nächste Concert wieder eine Beigabe aus einer werthvollen Oper enthalten dürfte.“

tím došlo z hlediska typů a důležitosti pořádaných koncertů k určitému zmírnění do té doby jasně dodržovaného a rozpoznatelného rozdílu mezi velkými koncerty a hudebními zábavami. Otázkou zůstává, zda takto hudební zábavy chápali i referenti dobového tisku a zda dosahovaly zmiňované důležitosti, významu a kvalit větších hudebních produkcí i v oblasti celkové recepce pražského koncertního života, tj. u publika a recenzentů.

Jak vyplývá z dohledaných programů, nejen koncerty, ale také hudební zábavy vykazují po dramaturgické stránce oproti předchozímu období značné odlišnosti. Především z jejich programu v podstatě úplně zmizela instrumentální díla (smyčcové kvartety, sonáty a jiné komorní či sólové skladby), čímž se z hudebních zábav staly produkce s programem sestaveným výhradně z vokálních, případně vokálně instrumentálních kompozic. Jádrem programu ale i v tomto období tvořily písně a sbory, v tom můžeme J. N. Škroupa označit za pokračovatele A. Jeleny. Ve větší míře se v oblasti sborové tvorby začala vyskytovat moteta a vokální fugy, novinkou se stalo poměrně časté a pravidelné uvádění Škroupových *Věnců z národních písní*. Zastoupení autorů domácí a zahraniční proveniencí se oproti předcházejícím letům poněkud proměnilo ve prospěch zahraničních (převážně německých) skladatelů, avšak poměr mezi počtem uváděných skladeb autorů ze staršího období (renesance) a těch moderních či soudobých byl podobný jako v minulých letech. Stále totiž převažovaly kompozice autorů činných zejména v první polovině 19. století, přičemž však v této souvislosti nesmíme zapomínat na obrovský rozdíl mezi počtem uspořádaných hudebních zábav v obou porovnávaných obdobích a na rozdíl v jejich celkové dramaturgické koncepci. Tím se samozřejmě oba časové úseky podstatně liší a při detailnějším porovnávání vychází najevo mnoho dalších odlišností, pokud jde o zastoupení jak autorů domácí a zahraniční proveniencí, tak autorů staršího a novějšího období. Zde uvedené srovnání je pouze jakýmsi shrnujícím pohledem na celkovou koncepci programu hudebních zábav Žofínské akademie a z tohoto hlediska lze konstatovat, že jak Alois Jelen, tak Jan Nepomuk Škroup dbali především na uvádění autorů soudobých.

Podobně jako v případě koncertů ale nebyla, až na několik málo výjimek, na program hudebních zábav zařazována díla Aloise Jeleny a bohužel ani Václava Jana Křtitele Tomáška, vzhledem k absenci smyčcových kvartetů a dalších komorních děl téměř chybí díla z období klasicismu, naopak ve větší míře se vyskytují skladby Václava Jindřicha Veita, Friedricha

Wilhelma Kückena, Felixe Mendelssohna-Bartholdyho, Ferdinanda Hillera a Louise Spohra. Svým způsobem dominantní postavení mají v hudebních zábavách sbory Jana Nepomuka Škroupa, které najdeme na programu téměř každé zábavy (což je ale pochopitelné vzhledem k jeho funkci ředitele instituce), dnes možná překvapivé je množství uvedených vokálních (zejména duchovních) skladeb Wolfganga Amadea Mozarta.

c) Další koncerty a vystoupení

Podobně jako v letech, kdy Žofínskou akademii řídil Alois Jelen, vystupovali její členové kromě vlastních koncertů a hudebních zábav často také v rámci nejrůznějších koncertů a akademií jiných umělců a organizací. Nejčastěji se v případě běžných akcí jednalo o vystoupení na často pořádaných benefičních představeních. Žofínská akademie se zároveň i nadále podílela na realizaci mimořádných koncertů připravovaných u příležitosti slavnostních či jinak významných událostí. Mezi nejdůležitější patří bezesporu koncert v rámci slavností konajících se u příležitosti otevření železniční trati mezi Prahou a Vídní (21. srpna 1845), spoluúčast na jednom z koncertů, které v Praze uvedl Hector Berlioz (17. dubna 1846), slavnost na památku Wolfganga Amadea Mozarta (5. prosince 1846) nebo vystoupení členů Žofínské akademie při návštěvě arcivévodů (synů arcivévodkyně Sophie), kteří do Prahy zavítali v září roku 1847.

V rámci koncertu pořádaného u příležitosti oficiálního otevření c. k. železniční dráhy a příjezdu prvního parního vlaku z Vídně do Prahy vystoupilo 21. srpna 1845 ve Stavovském divadle za přítomnosti členů panovnického dvora opravdu úctyhodné množství hudebníků, v jejichž podání zazněla pouze díla autorů domácí provenience. Referent *Květy* v souvislosti s tímto koncertem mj. píše: „O polednách 21. srpna šli jsme do Stavovského divadla k hudební slavnosti, při kteréž národnost naše v první polovici dobrým výborem zastoupena byla. Aby se velké množství hudebníků stavovské opery, Žofínské akademie a jednoty Cecilianské a mnohých jiných z ochoty přibylých směsnati mohlo, bylo jeviště s orchestrem spojeno. Dvorní lože byla českými barvami skvostně okrášlena, a zevnější prostora hojně osvětlena. Jak J. Výs. arciv. František Karel s arcivévodou Štěpánem a Karlem Ferdinandem

do lože vstoupili, uvítalo je obecenstvo hlučným voláním a slavnými intradami [...]“¹²⁰ Hlavním číslem programu pak byla kantáta *Požehnání českých hor*, zkomponovaná a v ten den i dirigovaná V. J. Veitem speciálně pro tuto příležitost, která sklídila u posluchačů a recenzentů koncertu velký úspěch a byla proto zanedlouho opakována na jednom z vlastních koncertů Žofínské akademie (30. října 1845). V první části koncertu zazněla mj. i píseň *Kde domov můj*, jež se později stala lidovou hymnou, resp. hymnou českého národa. Z dochovaných článků a zpráv se dozvídáme, že v souvislosti s oslavami této výjimečné události zněl sborový zpěv hned několikrát, a to i pod širým nebem, jako tomu bylo např. při obřadu, kdy byl 21. srpna 1845 v dopoledních hodinách historicky první parní vlak, který do Prahy přijel, slavnostně vysvěcen. Autor výše citovaného článku z *Květy* sice uvádí, že zazněla jistá antifona od J. N. Škroupa a poté *Te Deum laudamus* od Vitáska, bohužel ale nemáme žádné bližší zprávy o tom, jestli se přednesu těchto děl zúčastnili také členové Žofínské akademie.

Zhruba za půl roku, na konci března a v první polovině dubna roku 1846, nastaly zejména pro hudbymilovné Pražany neméně významné a slavnostní dny, neboť Prahu již podruhé navštívil Hector Berlioz. Během dvou návštěv zde uspořádal celkem šest koncertů, jejichž program byl sestaven výhradně z jeho vlastních děl.¹²¹ Při posledním koncertu, který se konal 17. dubna 1846, byla na programu velká dramatická symfonie se sborem, sóly a recitativy *Romeo a Julie* a členové Žofínské akademie se na jejím provedení taktéž podíleli, což svým způsobem dokazuje prestiž a kvality této instituce. Pochvalně se o Žofínské akademii vyjadřoval i sám Hector Berlioz. V již několikrát zmiňovaném dopisu svému příteli Hubertu Ferrandovi píše: „Musím Vám teď vyprávět o pražské pěvecké akademii. Je organisována jako všechny německé spolky a jsou v ní téměř výlučně diletanti středních společenských

¹²⁰ Šifra **, rubrika Z Prahy (oddíl Otevření c. k. státní železné dráhy), *Květy XII*, č. 102, 26. 8. 1845, s. 407–408.

¹²¹ Jako data konání Berliozových koncertů jsou v kapitole *Chronologie významných událostí pražského hudebního života* (SMETANA, cit. v pozn. 3, s. 61) uvedeny dny 19. 1., 25. 1., 27. 1., 31. 3., 7. 4. a 15. 4. 1846. Přínejmenším datum konání šestého koncertu je zde podle mého názoru uvedeno špatně, neboť podle původních údajů v dobovém tisku se tento poslední koncert konal až 17. 4. 1846. Srov. šifru B. G. [= Bernhard Gutt], *Drittes und letztes Concert des Herrn Hector Berlioz, Bohemia XIX*, č. 50, 19. 4. 1846, s. [4] a též datum uvedený na titulním listu tohoto vydání.

tříd. Dirigentem je pan Škroup mladší. Ve sboru je asi devadesát členů, kteří jsou většinou muzikální, čtou z listu a mají svěží zvukové hlasy. Tento spolek se nevěnuje jako většina podobných jen studiu a uvádění starých skladeb a nevylučuje zásadně všechnu hudbu současnou [...] Její dirigent je vynikající umělec. Proto přijal do svého svatostánku nejen moderní skladatele, ale dokonce i žijící. Současně s Bachovým nebo Händelovým oratoriem studuje *Mojžíše* od Marxe, učeného a skutečně žijícího berlínského kritika a teoretika, nebo úryvek z opery, nebo hymnus, který dosud nemá pro své stáří nárok na akademické ohledy. Když jsem byl poprvé na koncertě pražské pěvecké akademie, všiml jsem si zvlášť fantasie pro sbor, kterou napsal pan Škroup na české národní písně; byl jsem jí nadšen. Tak zvláštní souzvuk hlasů, tolik odvážného nadšení, pohybu, neočekávaných kontrastů, tak sladěné, čisté, krásně zabarvené hlasy jsem až do onoho dne nikdy neslyšel. Od té doby jsem je už také neslyšel. Byl jsem unaven těžkopádnými akordy, které jsem při podobných příležitostech musel vyslechnout, a to živé dílo v tak skvělém provedení na mne působilo jako lesní vánek za krásné letní noci na plíce zajatce, který právě uprchl z dusné a zatuchlé cely [...] Hudební slavnosti připravují velmi dlouho, pečlivě a trpělivě. Navštěvuje je četné obecenstvo, a to vybrané obecenstvo, pro něž není hudba rozptýlením ani námahou, nýbrž skutečnou vášní, které se oddávají celou prudkostí své inteligence, s citem a nadšením.“¹²² Fantazií na národní písně má Berlioz pravděpodobně namysli první *Věvec z národních písní* J. N. Škroupa, který vyslechl nejspíše na hudební zábavě Žofínské akademie 16. ledna 1846. V souvislosti s Händelovým oratoriem se jedná zřejmě o *Mesiáše*, jehož část Aleluja byla pevnou součástí repertoáru této instituce (vyskytuje se na programu mnoha koncertů a hudebních zábav). Ohledně Bachova oratoria studovaného údajně členy Žofínské akademie se mi bohužel nepodařilo zjistit žádné bližší informace, neboť v dosud dohledaných programech hudebních produkcí tohoto spolku žádné Bachovo oratorium nefiguruje. Oratorium *Mojžíš* od Adolpha Bernharda Marxe pak provedla Jednota umělců hudebních (mj. za spolupráce Žofínské akademie, viz níže) 6. dubna 1846.

Další velká hudební slavnost, kterou tentokrát pořádala přímo Žofínská akademie, se v Praze konala 5. prosince 1846 u příležitosti 55. výročí úmrtí W. A. Mozarta. Program byl

¹²² BERLIOZ (cit. v pozn. 18), s. 441–442.

sestaven výhradně z Mozartových skladeb, a jak se dozvídáme od referenta *Květy*, „těšiti však bude zajisté všechny Čechy, že slavnost tato český ráz na sobě nesla, neboť byla otevřena českým, od pana profesora V. A. Svobody složeným krásným proslovem, jež pani Kolárová velmi důstojně přednášela. Po skončení jejím povstal hlučný tleskot v celém shromáždění a zazněla překrásná Mozartova hymna s podloženým, též od slovutného pana profesora Svobody složeným textem [...]“¹²³ Kromě dalších vokálních čísel zazněl na této slavnosti také *Kvartet Es dur* pro klavír, housle, violu a violoncello, ačkoliv komorní díla jinak na program koncertů a jiných hudebních produkcí Žofínské akademie v letech 1844–1849 zařazována nebyla. Při slavnosti na památku takové osobnosti, jakou Mozart bezesporu byl, by však opomenutí této oblasti jeho tvorby bylo přinejmenším nedůstojné, zvláště když si uvědomíme, že komorní díla hudebního klasicismu byla jedním z pilířů repertoáru akademie v prvních letech její činnosti. Ale vzhledem k dramaturgii koncertů a celkovému zaměření Žofínské akademie za vedení J. N. Škroupa, kdy se z většiny koncertů stala čistě vokální záležitost, absence Mozartových instrumentálních skladeb zase až tak nepřekvapuje.

Dva roky po slavnostním otevření železnice, kdy do Prahy zavítala mj. dvorní šlechta a Žofínská akademie se podílela na realizaci velkého koncertu konaného u příležitosti této události, uspořádali členové tohoto spolku další hudební vystoupení určené pro nejvyšší představitele vídeňského dvora. Prahu totiž na několik dnů opět navštívili synové arcivévodkyně Sophie, nejvyšší patronky Žofínské akademie, takže se více než nabízelo, aby členové akademie připravili na jejich počest hudební program. Stalo se tak 29. září 1847 ve večerních hodinách a průběh i program tohoto dostaveníčka či spíše serenády nám přibližuje článek otištěný v *Květech* začátkem října 1847: „Dne 29. m. m. uspořádala Žofínská akademie hudební poctu JJ. CC. VV. nejjasnějším arciknížatům, synům vznešené své ochránitelky. Okolo půl desáté vyšlo z hostince „u třech líp“ asi 60 zpěváků s pochodněmi v rukou, ubírajíce se k bytu JJ. CC. VV., před nímžto vedením prozatímního ředitele též akademie, pana Jana Škroupa, zpívána jest nejprv zvláště k té příležitosti složená kantata, text od Hanky, hudba od Jana Škroupa, [...] na to následoval jeden německý a potom zase jeden český sbor, všechny mistrně jsouc přednášeny. JJ. CC. VV. ráčili v oknech zpěvy ty s patrným

¹²³ Anon., Slavnost oumrťi Mozartova, *Květy XIII*, č. 146, 8. 12. 1846, s. 588.

zalíbením poslechnouti. Hlučné: Sláva! volání všech přítomných skončilo hudební tuto úctu.“¹²⁴ Větší či menší venkovní hudební produkce často slavnostního charakteru byly v Praze běžnou součástí společenského života města a Žofínská akademie se jich účastnila i v období, kdy ji řídil J. N. Škroup, ačkoliv o tom nemáme tolik přímých dokladů jako z let předcházejících. V podání členů Žofínské akademie zněly české a německé sbory pod širým nebem např. také 21. července 1847, a sice v rámci dostaveníčka žáků c. k. gymnázia před bytem tamního profesora Kratochvíla.

Novinkou v koncertní činnosti Žofínské akademie se od roku 1844 stalo pravidelné účinkování, lépe řečeno spolupráce, na představeních Jednoty umělců hudebních, která se konala ve Stavovském divadle. Poprvé se takto členové Žofínské akademie představili při vánočním koncertu jednoty 23. prosince 1844 v pravděpodobně prvním pražském provedení oratoria Louise Spohra *Pád Babylonu*. V následujících letech (1845–1849) se akademie, jak ve většině případů dokládají zprávy z tisku, účastnila všech velikonočních a vánočních představení jednoty a spolu s ní se na provedení oratorií podíleli i členové dalších institucí. Součástí repertoáru Žofínské akademie se tak stala také oratoria předních evropských skladatelů, z nichž mnohá byla v Praze provedena vůbec poprvé. Představení Jednoty umělců hudebních byla nejen z tohoto důvodu velkou událostí, a to jak pro posluchače, tak i pro samotné interprety, kterých se na jevišti vždy sešlo několik set.

d) Žákovské zkoušky

Zprávy o veřejných žákovských zkouškách, kterými pro žáky spolkové školy končilo přibližně v polovině března pololetí a na konci července školní rok, nacházíme v tisku od léta roku 1845. Jelikož v období, kdy Žofínskou akademii vedl Alois Jelen, se žádné takové zprávy v tisku neobjevují, podněcuje tento fakt otázku, zda se vůbec žákovské zkoušky v letech 1841–1843 konaly. Bohužel tím, že nevíme, z jakého roku pochází rukopis učebního plánu, ve kterém je článek o konání žákovských zkoušek zanesen a jehož popisem se zabývám v kapitole *Prameny*, nemůžeme tuto skutečnost potvrdit ani vyvrátit.

¹²⁴ Anon., rubrika Pražský denník, *Květy XIV*, č. 118, 2. 10. 1847, s. 472. Hankův text Škroupovy kantáty, který byl arcivévodům věnován od zástupců výboru spolku jako dar, je v citovaném článku celý otištěn.

Zkoušky se většinou konaly zvlášť pro žáky prvního a druhého ročníku, později zvlášť pro jednotlivé obory, které se na škole vyučovaly (sborový zpěv, sólový zpěv a hra na klavír), a navíc také zvlášť pro dívky (ženy) a zvlášť pro chlapce (muže). Ačkoliv, jak uvidíme, toto pravidlo nebylo vždy až tak striktně dodržováno, neboť v některých případech, kdy bylo součástí zkoušek vystoupení smíšeného sboru, nebylo možné od sebe chlapce a dívky oddělit. Zkoušky byly zpravidla rozděleny na dvě části, na část teoretickou a praktickou. V případě teorie byli žáci zkoušeni z jazyka, dějin hudby, stavby hudebních nástrojů a hudební nauky či základů harmonie (obecně označováno jako teorie hudby), praktická část zkoušky spočívala v přednesu sólových a/nebo sborových kompozic. Z některých let se v tiskových zprávách dochoval i poměrně podrobný popis průběhu těchto zkoušek, díky kterému se dozvídáme, kromě informací o vyučovaných teoretických předmětech a programu praktické části zkoušky, např. také jména některých učitelů nebo počet žáků spolkové školy. Zřejmě nejpodrobnější a nejvíce přínosný je z tohoto hlediska článek v *Květech* ze začátku srpna 1845, kde jeho autor uvádí, že první ročník, kde měl výuku na starosti jistý učitel Kouble, navštěvovalo v uplynulém školním roce 39 žáků (16 chlapců, 12 dívek a 11 dospělých), druhý, jehož výuku vedl J. N. Škroup, pak 19 žáků (4 dívky, 2 hoši a 13 dospělých). Žákyně vyučovala sólovému zpěvu K. Podhorská, výuka mužského sólového zpěvu byla svěřena F. Voglovi (pravděpodobně Franz Arnold Vogl), českému jazyku učil žáky podle tohoto článku František Josef Šumavský. Pokud jde o vlastní průběh zkoušek, dovolím si příslušnou část článku ocitovat: „První třída byla pro nás milé zjevení, jelikož jsme s potěšením viděli, že mladí učňové s bystrostí pokroky v jazyku českém učiněné na jevo dávali. Z počátku deklamovali dva žáci, jeden menší, druhý větší, příležitostnou tříslůžkovou básničku, která se mezi obecnostvo rozdávala; pak rozváděl p. Šumavský ony mnohému dospělému neznámé regule jazyka našeho svým praktickým a přehledným způsobem [...] Potom následovala teorie hudby, v které žáci p. Koublovi na otázky obratně odpovídali. Prakticky přednášeli se tři chorály, jeden německý, dva české: první *Moudrost, pravda otcova* přinesl, jak se praví, Karel otec vlasti z Říma do Čech, druhý převelebný *Důvěrnost v Boha* pochází od M. Jana Husa a *Stabat mater* od Naniniho. Odpoledne byla zkouška druhého roku. P. direktor Škroup ml. dával otázky o ústrojích hudby, o zřízení a objemu jednotlivých nástrojů, o souzvucích, jich obratech, přesadách [?], o nápěvu a o přechodech; v němž zvláště žákyně tak daleko dospěly, že byly v stavu přidati

k melodii přiměřenou harmonii [...] Ze všeho bylo viděti, že působení akademie Žofínské i v umění i v národním směru žádostem obecnstva v ústřety kráčí a účastenství jeho dobrým prospěchem odměňuje, o čemž zřejmé hlasy patrné svědectví vydávaly.“¹²⁵ Jak vyplývá z dalších článků souvisejících s žákovskými zkouškami, spolková škola Žofínské akademie poskytovala svým žákům i v hudební teorii dostatečně kvalitní vzdělání, ačkoliv toto nebylo její hlavní náplní. Veřejné žákovské zkoušky (a tím pádem vlastně i Žofínská akademie jako taková) zřejmě Pražany velmi zajímaly, neboť je pravidelně coby publikum navštěvovali v hojném počtu.

V létě roku 1846 byly zkoušky rozděleny do dvou dnů, přičemž první den dopoledne se konala zkouška chlapců z prvního ročníku, odpoledne pak žákyň obou ročníků a zvlášť ještě žáků a žákyň klavírní třídy. Opět proběhla teoretická i praktická část zkoušky a druhý den pak praktické zkoušky pokračovaly vystoupením v Platýzu, které mělo podobu veřejného koncertu a při kterém zaznělo několik vokálních děl (mj. i v podání úplného sboru Žofínské akademie). Toto vystoupení tedy nebylo pouhým představením žáků spolkové školy, ale regulérním koncertem, na němž vystoupil celý sbor. Referent *Květů* k tomu poznamenává: „Ve čtvrtek na to (tj. 30. 7.) byla zkouška ze zpěvu v sále Platejském, při které jsme žákyně obou roků slyšeli. Jelikož teď všecko vyučování s chloubou a okázalostí spojeno býti musí, a co tu ústavů všelikterých po městě, každý pokroky své nejen rodičům a několika známým, nýbrž sezvanému světu s pompou a podle velikých programů na odiv stavěti chce, není divu, že i Žofínská akademie pozadu zůstati a proti proudu běžeti nesmí. Taková zkouška nemůže jinak než co opravdový koncert považována býti, a věru jí ničeho neschází, čím podobné produkce vyšperkovány bývají.“¹²⁶ Dle tohoto článku byly učitelkami zpěvu paní Mildnerová a paní Podhorská, výuku klavíru zajišťoval jistý pan Graff, teorii hudby měli na starosti Kouble a J. N. Škroup, český jazyk F. Šumavský. Z jiné tiskové zprávy je nám znám také počet žáků v tomto školním roce 1845/1846 – spolkovou školu navštěvovalo

¹²⁵ Šifra .*, Zpráva o Žofínské akademii, rubrika Denní zprávy, *Květy XII*, č. 93, 5. 8. 1845, s. 371–372; srov. též W. H. Veit [Wenzel Heinrich Veit], Prüfung der Zöglinge der Sophienakademie, *Bohemia XVIII*, č. 92, 3. 8. 1845, s. [3–4].

¹²⁶ Anon., Zkouška Žofínské akademie, *Květy XIII*, č. 92, 4. 8. 1846, s. 370.

20 žaček, 32 chlapců a 50 mládenců, celkem tedy 102 žáků.¹²⁷ Podobný průběh zkoušek, jak byl naznačen výše, lze předpokládat i v dalších letech, ze kterých se nám v souvislosti s jejich konáním nedochovaly tak podrobné informace. Kromě zpráv ze závěrečných žákovských zkoušek se v tisku také pravidelně setkáme s oznámením termínu přijímacích zkoušek, které většinou připadaly na konec září nebo začátek října (před zahájením nového školního roku) a byly organizovány v prostorách Žofínské akademie.

4.3 Jan Nepomuk Maýr (1849–1850)

Poté, co J. N. Škroup odstoupil z funkce ředitele Žofínské akademie, byl na jeho místo v březnu roku 1849 zvolen J. N. Maýr. To však nebyla jediná změna, která se v Žofínské akademii tento měsíc udála. 14. března se konaly volby členů výboru této instituce, přičemž se z článku, který nechalo otisknout vedení akademie, dozvídáme, že výbor „se bude v budoucnu pod předsednictvím ředitele radit ohledně hudebního programu veřejných produkcí akademie a [tento program] sestavovat“.¹²⁸ Tato citace tak potvrzuje slova Václava Vlka, který ve své studii v souvislosti s tímto obdobím též uvádí, že samotné sestavování programu (ne pouze jeho schvalování) měl na starosti společně s hudebním ředitelem právě výbor Žofínské akademie. Jelikož vkus členů výboru byl zřejmě o poznání jiný než v případě jejich kolegů v předchozích letech, díky většímu vlivu výboru na hudební produkce se dramaturgie koncertů a hudebních zábav Žofínské akademie akcí výrazněji proměnila, čímž se instituce určitým způsobem již v tomto období začala vzdalovat původnímu záměru jejího prvního ředitele Aloise Jelena, který spolek zakládal jako pěvecko hudební, kladoucí důraz především na provozování českých sborů, písní a na uvádění autorů domácí provenience celkově. Ačkoliv počet v tisku dohledaných článků nelze brát v případě koncertní činnosti

¹²⁷ Viz anon., rubrika Lokalzeitung, *Bohemia* XIX, č. 134, 13. 9. 1846, s. [3].

¹²⁸ Oznámení Direktion der Sophienakademie, rubrika Lokalzeitung, *Bohemia* XXII, č. 62, 14. 3. 1849, s. [4]. V orig. znění: „[...] welcher in Hinkunft unter Vorsitz des Direktors die Musikprogramme zu den öffentlichen Produktionen der Akademie zu Bergen und zusammenzustellen haben wird.“

akademie jako jediné relevantní hledisko, přece jen jejich výrazně nižší počet může svědčit o celkovém poklesu intenzity koncertů a vystoupení členů tohoto spolku.

Do podzimu roku 1850, kdy Maýra vystřídal ve funkci ředitele Václav Emanuel Horák, registrujeme čtyři koncerty (pomineme-li slavnostní bohoslužbu z 26. ledna 1850) pořádané Žofínskou akademií, pouze jedinou hudební zábavu a dále několik vystoupení v rámci produkcí pořádaných jinými umělci či organizacemi. Na programech figurují v daleko větším množství kompozice autorů, s jejichž jménem jsme se dosud v souvislosti s koncerty této instituce nesetkali. Tak např. při koncertu ze 14. května 1849 u příležitosti jmenin arcivévodkyně zazněly kromě sborů Františka Škroupa a písně V. J. K. Tomáška také ouvertura Nilse Gadeho, písně Franze von Suppého a Gustava Hölzela nebo barkarola skladatele jménem Tabolini. Nová jména (Mercadante, Cavalcabo, Rossini) se objevují i na programu slavnostního koncertu, který akademie připravila na 20. listopad 1849 u příležitosti návštěvy císaře Franze Josepha I. v Praze. Na druhou stranu však na tomto koncertu členové Žofínské akademie přednesli dříve často uváděný sbor Aloise Jelena *My čeští manové*, který nebyl součástí programu žádného koncertu této instituce po několik let! V rámci tradičního květnového koncertu v následujícím roce (15. května 1850) pak poněkud překvapivě zazněla i jedna z *Písní beze slov* pro sólový klavír a *Rondo capriccioso* pro klavír a orchestr Felixe Mendelssohna-Bartholdyho, což jinak na velkých koncertech zvykem nebývalo. Kromě vlastních koncertů se členové Žofínské akademie i nadále podíleli na realizaci představení Jednoty umělců hudebních, vystupovali na benefičních koncertech, účastnili se provedení Mozartova *Requiem* při zádušní mši na památku obchodníka s hudebninami Jana Hoffmanna (5. října 1849) a např. také uspořádali večerní serenádu pro svou patronku, jež na jaře 1849 pobývala několik dní v Praze. Konala se 20. dubna 1849 a zazněly při ní v podání více než 100 zpěváků vedených J. N. Maýrem české a německé sbory. O několik dnů později pak *Bohemia* přináší zprávu, že členové Žofínské akademie vystoupí 26. dubna 1849 s blíže nespecifikovanými zpěvy v rámci českého divadelního představení v Dilletanttheater (v tisku nejsou uvedeny žádné bližší údaje), kde se ten den hrála Zieglerova hra *Scherz und Wahrheit* přeložená do češtiny jistým Štěpánkem. Vystoupení mezi jednotlivými akty divadelního představení se zdá být v souvislosti s koncertní činností akademie novinkou, ke které nám ale nejsou známy žádné další podrobnosti. Daleko více se

v tisku dočteme o jiné události, jež se v historii Žofínské akademie nikdy předtím neuskutečnila. V polovině července roku 1849 totiž akademie zorganizovala výlet do Mělníku, kde uspořádala s největší pravděpodobností hned několik veřejných vystoupení. Bylo to vůbec poprvé, kdy se hudební produkce sboru Žofínské akademie konaly mimo Prahu. Cíl cesty nebyl zvolen náhodně, neboť právě v Mělníku se narodil J. N. Maýr. Mělnický přispěvatel deníku *Bohemia* o návštěvě Žofínské akademie v rodišti jejího ředitele píše: „Tak nás právě opouští naše vlastenecky založená Žofínská akademie poté, co zde strávila tři dny. Tento výlet přinesl nám obyvatelům Mělníka dvojí radost; zaprvé jsme poznali osobně nejlepší členy zvláště v poslední době za svou činnost vícenásobně chváleného hudebního ústavu, zadruhé jsme se těšili z přítomnosti jeho ředitele J. N. Maýra, mělnického rodáka, kterému musíme děkovat za všechny hudební zážitky, které tři dny takříkajíc zaplavily Mělník a jeho okolí. V neděli [...] odpoledne se konal velký koncert u české koruny [pravděpodobně název sálu – pozn. autorky]. Byl úplně zaplněn veškerý prostor. Kromě mužských sborů, ze kterých zaujal nejvíce Storchův dvojitý sbor *Das Lied und die Liebe*, měly také zasloužený úspěch dámy Kroppová, Margotová a Řepková, všechny členky Žofínské akademie [...] Také v pondělí a v úterý jsme slyšeli ještě mnoho zpěvů, až se konečně v úterý večer všichni hosté rozloučili dostaveníčkem [pořádaným] jejich pohostinným hostitelem. Dlouho do noci zněly ulicemi a zahradami města pěkné Jelenovy sbory.“¹²⁹ Výlety a vystoupení Žofínské akademie mimo Prahu v této době rozhodně nebyly běžné, veškerá aktivita tohoto spolku byla soustředěna do hlavního města a kromě

¹²⁹ Šifra [-t-] (špatně čitelná), rubrika Berichte aus Böhmen, *Bohemia XXII*, příloha k č. 168, 22. 7. 1849, s. [1]. V orig. znění: „So eben verläßt uns unsere vaterländische Sophienakademie, nachdem sie drei Tage hier zu Besuche geweilt. Dieser Ausflug bot uns Melnikern einen doppelten Genuß; für's Erste lernten wir die tüchtigsten Mitglieder einer namentlich in jüngster Zeit mehrfach gerühmten Musikanstalt durch ihre Leistungen persönlich kennen, für's Zweite erfreuten wir uns herzlich an der Anwesenheit ihres Direktors J. N. Mayr, eines gebornen Melnikers, dem wir eigentlich alle die musikalischen Genüße, die durch 3 Tage, so zu sagen, Melnik und die Umgegend überflutheten zu danken hatten. Sonntag [...] Nachmittags war großes Konzert zu böhmischen Krone. Alle Räume waren gebrängt voll. Außer Männerchören, von denen besonders Storch's Doppelchor *Das Lied und die Liebe* ansprach, fanden noch die Damen Kropp, Margot und Řepka, sämtlich Mitglieder der Sophienakademie, verdienten Beifall [...] Auch Montag und Dienstag hörten wir noch viel des Gesanges, bis endlich Dienstag Abends die sämtlichen Gäste von ihren gastfreundlichen Hausherrn mit solennen Ständchen Abschied nahmen. Bis spat in die Nacht hallten durch die Gassen und Gärten der Stadt schönen Chöre Jelen's.“

uvedeného výletu do Mělníku jsem žádné další zprávy a články o podobných akcích nenašla. Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, výlety místo tradičních pražských koncertů pořádala Žofínská akademie až za ředitelství Eduarda Tauwitze (pravděpodobně v sedmdesátých letech), kdy se intenzita koncertní činnosti tohoto spolku rapidně snížila a nakonec ustala úplně.

Koncertní činnost Žofínské akademie v prvních deseti letech její existence se jeví jako velmi pestrá a rozmanitá jak co do typu hudebních produkcí, které akademie pořádala nebo kterých se účastnila, tak i po stránce jejich repertoáru. Právě prvních deset let, kdy byla koncertní činnost tohoto spolku nesmírně bohatá a různorodá, tak podle mého názoru patří z hlediska jeho uměleckého vývoje a směřování mezi nejzajímavější a nejdůležitější období, neboť postupná proměna dramaturgie svědčí nejen o prioritách, názorovém přesvědčení a cílech ředitelů a vedení instituce, ale určitým způsobem také vypovídá mnoho o podobě hudebního života v Praze kolem poloviny 19. století a přispívá tak k doplnění celkového obrazu pražského hudebního a společenského života v té době. Důkazem všech zde uváděných aspektů a východiskem pro další úvahy, kritiky, srovnávání a doplňky budiž na základě zpráv v dobovém tisku sestavený soupis koncertů, hudebních zábav, vystoupení a dalších hudebních produkcí, v nichž se pražskému publiku v letech 1841–1850 Žofínská akademie představila.

5. PŘEHLED KONCERTŮ, HUDEBNÍCH ZÁBAV A DALŠÍCH VYSTOUPENÍ ŽOFÍNSKÉ AKADEMIE V LETECH 1841–1850

Předkládaný přehled hudebních produkcí Žofínské akademie byl sestaven s cílem poskytnout čtenáři nejen vlastní informace o příslušném představení, ale také pokud možno autentickou podobu v tisku dohledaných údajů. Aby byl výsledný soupis koncertních programů přehledný a zároveň obsahoval veškeré důležité údaje, bylo nutné dodržovat při jeho sestavování několik kritérií, jež měla zásadní vliv na jeho konečnou podobu.

Nejdůležitějším parametrem byla již zmíněná snaha o autenticitu, tj. uvádět dohledaná fakta (jména skladatelů, názvy děl, pořadí jednotlivých čísel v rámci koncertu, jejich obsazení atd.) v takové podobě, v jaké se vyskytují v příslušných tiskových zprávách. Pro větší přehlednost a lepší orientaci v celém soupisu jsem však některé údaje opatřovala vlastními doplňky, které uvádím v hranatých závorkách. To se týká nejen dat a míst konání koncertů, ale především samotných programů. V první řadě se jedná o doplnění křestních jmen skladatelů, která většinou v tisku uváděna nebyla, případně uvedení originální podoby celého autora jména, jež často nacházíme v časopisu *Květy* v počeštěném a v deníku *Bohemia* v německém znění (např. Johann Sebastian Bach – Jan Šebastian Bach, Bedřich Smetana – Friedrich Smetana apod.).

Závorky, a to hranaté i kulaté, se objevují také ve sloupci s názvy přednášených skladeb. Na prvním místě uvádím v tomto sloupci vždy takový název, který v dohledaných článcích souvisejících s daným koncertem převažoval. Jelikož se z velké části jedná o údaje převzaté z deníku *Bohemia*, většinou jsou to názvy německé. Pokud se mi k příslušné akci podařilo najít více tiskových zpráv, v nichž se setkáme s různými či variantními názvy té které kompozice, uvádím toto znění titulu v kulatých závorkách. Odlišný či zpřesňující název skladby uvedený v hranatých závorkách značí, že tento konkrétní název je buď doplněn na základě údajů z článků, jež jsou primárně věnovány jinému koncertu, nebo se jedná o můj vlastní doplněk (týká se např. překladů názvů oratorií). V obou případech jde o přidanou informaci sloužící k určitému sjednocení údajů a tím pádem jednodušší práci

s předkládaným soupisem. Tento způsob práce s názvy kompozic volím zejména z důvodu, aby bylo čtenáři pokud možno na první pohled jasné, že se v případě zdánlivě odlišných titulů, které uváděl dobový tisk, jedná o jedno a to samé dílo. Zejména jsem se tento parametr snažila dodržovat u sborových děl a písní, neboť právě v této oblasti se v tiskových zprávách objevují variantní názvy nejčastěji (u překladů českých názvů skladeb v německy psaných zprávách a naopak). Poměrně často se setkáme s tím, že názvy českých sborů, písní nebo písňových cyklů jsou v *Bohemii* uvedeny jak německy, tak česky, proto jsem se rozhodla uvádět v přehledu koncertů obě jazykové varianty. Dnes běžně užívané (ustálené) názvy jednotlivých děl, jejich tóniny a opusová čísla v tuto chvíli záměrně neuvádím, i když by zapracování tohoto parametru do výsledného soupisu bylo jistě nesmírně cenné a přínosné, a to právě s ohledem na zmiňovanou snahu o autenticitu celého dokumentu.

Obsazení skladeb (např. sonáta pro housle a klavír, píseň pro alt s doprovodem klavíru apod.) uvádím pouze v případě, že jsou takové informace součástí původních tiskových zpráv, a opět v takové podobě, v jaké je předkládají autoři příslušných článků. Naopak na základě mnou vyhledaných údajů doplňuji, pokud toto nezmiňují tiskové zprávy, u všech skladeb druh přednášené kompozice (píseň, sbor, oratorium, kantáta atd.), a to bez hranatých závorek.

Jména interpretů příslušné skladby nebývala v tisku vždy přítomna, proto i já tuto skutečnost dodržuji a konkrétní jména píši pouze v případě, že je jejich výčet součástí dohledaných článků. Pokud se autoři o jménech umělců zmiňují, jsou obvykle uvedena pouze pod příjmením, jen málokdy se setkáme s křestními jmény. Pohlaví interpretů je v německy psaných zprávách rozlišováno zpravidla tak, že se u ženských jmen uvádí rodinný stav té které umělkyně (slečna, paní, madam apod.). V předkládaném soupisu koncertů je psaní jmen interpretů sjednoceno, a to takovým způsobem, že uvádím pouze příjmení vystupujících a pro podobu ženských jmen volím metodu přechylování.

1841

Datum:	4. 1. 1841	
Místo:	není uvedeno	
Akce:	Vystoupení na koncertu klavíristky M. Boussifet de Mericour	
MENDELSSOHN [-BARTHOLDY, FELIX]	ouvertura <i>Meerestille und glückliche Fahrt</i> [= <i>Klid moře a šťastná plavba</i>]	orchestr Stavovského divadla, dir. Škroup
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	Koncert č. 5 G dur op. 58	
BACH, [JOHANN SEBASTIAN]	<i>Preludium a fuga</i> č. 3 z 1. dílu <i>wohltemperierten Clavier</i> (= <i>Dobře temperovaný klavír</i>)	
HÄNDEL, [GEORG FRIEDRICH]	blíže nespec. <i>Fuga E dur</i>	
CHOPIN, [FRÉDÉRIC]	<i>Etuda</i> č. 5 op. 10 (Obertasten-Etüde)	
HENSELT, [ADOLF VON]	<i>Ave Maria</i>	
THALBERG, [SIGISMOND]	<i>Phantasie über Beethovensche Themen</i> ¹³⁰	
GRÜNWALD, THEODOR VON	báseň <i>Die Odaliske</i>	Herbstová
[AUTOR NEUVEDEN]	variace (fantazie) na národní píseň <i>Sil sem proso na sauwrati</i>	Mildner (housle)
PLESCHNER	<i>Rheinlied</i>	mužský sbor Žofínské akademie
[WEBER, CARL MARIA VON]	ouvertura k opeře <i>Oberon</i>	

¹³⁰ Dle autora recenze na tento koncert se jednalo o „Phantasie Thalbergs über Beethoven'sche Themen (hauptsächlich über das Allegretto aus der siebenten Symphonie)“. Viz šifru B. [= Bernhard Gutt], Concert vom 4. Jänner, *Bohemia XIV*, č. 4, 8. 1. 1841, s. [4].

Datum:	15. 1. 1841
Místo:	Platýz
Akce:	Vystoupení na koncertu klavíristy Karla Ludwiga Hofmanna ¹³¹

TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	<i>Allegro bravura</i>	Josef Bezecný
HERZ, [HEINRICH]	blíže nspec. variace	Josef Bezecný
HABERN	árie <i>Mein Hüttchen</i>	Hermannová
FRANCHOMME, [AUGUSTE]	blíže nspec. variace pro violoncello	C. Prachner
SAPHIR, [MORITZ GOTTLIEB?]	báseň <i>Das alte Lied von der neuen Zeit</i>	Binderová
GOLDSCHMIDT	píseň <i>Lebe wohl</i> (text Heinrich Heine)	Strakatý
JELÉN, A[LOIS]	sbor [My] <i>čeští manové</i> (= <i>Ruf der böhmischen Mannen</i>)	mužský sbor Žofínské akademie
PLESCHNER	<i>Rheinlied</i>	mužský sbor Žofínské akademie

Datum:	27. 1. 1841
Místo:	kostel sv. Salvátora, 11:00
Název akce:	Slavnostní bohoslužba u příležitosti zahájení činnosti Žofínské akademie a narozenin arcivévodkyně

TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	<i>Krönungs-Messe</i> [= <i>Korunovační mše</i>]
JELÉN, [ALOIS]	hymnus[sbor] <i>Bůh krále chraň</i> ¹³² (text Hanka)
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	hymnus <i>Veni sancte spiritus</i> ¹³³

¹³¹ Jelikož sólista náhle onemocněl, zastoupil ho na tomto koncertě jeho teprve jedenáctiletý žák Josef Bezecný. Viz šifru B. [= Bernhard Gutt], Concert vom 15. Jänner, *Bohemia XIV*, č. 8, 17. 1. 1841, s. [3–4].

¹³² Tento hymnus (ve skutečnosti se jedná o mužský sbor) byl při slavnostní bohoslužbě zpíván na místě Ofertoria za doprovodu varhan (hrál p. Růžička). Viz šifru A. M. [= Anton Müller], rubrika Theatralisches und Musikalisches, *Bohemia XIV*, č. 13, 29. 1. 1841, s. [3].

¹³³ Tato skladba zazněla v rámci Graduale opět za doprovodu varhan (hrál p. Růžička). Viz *Bohemia* 29. 1. 1841 (cit. v předch. pozn.).

Datum:	25. 2. 1841
Místo:	prostory Žofínské akademie
Název akce:	Koncert Žofínské akademie

GRAUN, [CARL HEINRICH]	fuga <i>Tu rex gloriae</i>	
BACH, KRYŠTOF [BACH, JOHANN CHRISTIAN]	blíže nespec. fuga	
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Kytice z Královského rukopisu</i> (<i>Königinhofer Handschrift</i>)	Juliana Glaserová
[TOMÁŠEK, VÁCLAV JAN KŘTITEL?]	píseň <i>Das Rösslein</i>	Eiselová
[AUTOR NEUVEDEN]	blíže nespec. píseň	Skalická
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Das Hochland</i>	Petruška
SPOHR, [LOUIS]	píseň <i>An den Stern</i>	Pöck
JELÉN, A[LOIS]	sbor <i>My čeští manové</i>	
JELÉN, A[LOIS]	sbor <i>Bůh krále chraň</i>	

Datum:	18. 3. 1841
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Koncert Žofínské akademie (první velký veřejný koncert)

TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	<i>Symfonie Es dur</i>
BACH, J[OHANN] S[EBASTIAN]	figurovaný chorál – staročeská kostelní píseň <i>Na kříži pro nás rozpjatý</i>
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	Sanctus a Benedictus z <i>Korunovační mše</i>
JELÉN, ALOIS	mužský sbor <i>Vše jen ku chvále vlasti a krále</i>
BACH, J[OHANN] C[HRISTIAN]	blíže nespec. dvojitý sbor ¹³⁴
GRAUN, C[ARL] HEINRICH	fuga <i>Tu rex gloriae</i>
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	Gloria z <i>Korunovační mše</i>

¹³⁴ Autor článku v časopisu *Květy* uvádí, že se jednalo o „český chor s fugau pro dva zpěvné zbory [...]“, prof. Anton Müller se v *Bohemii* zmiňuje o této skladbě jako o „fugirten Doppelchor“. Viz šifru J. H., rubrika Hudební zprávy, *Květy VIII*, příloha *Noviny z oboru literatury, umění a věd*, č. 5, 11. 3. 1841, s. 19 a Ant[on] Müller, *Uiber die erste Akademie der Sophienvereins, Bohemia XIV*, č. 35, 21. 3. 1841, s. [3].

Datum:	28. 3. 1841
Místo a čas:	Platýz, 17:00
Název akce:	Vystoupení na hudebně deklamační akademii Josefa Jiřího Kolára

TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	písně <i>Die Erdberen</i> a <i>Die Lerche</i> z <i>Königinhofer Handschrift</i>	Juliane Glaserová (roz. Ebertová)
ŠKROUP	píseň <i>Gute Nacht</i> (text Chmelenský)	Strakatý, Burian (harfa), Janatka (lesní roh)
[JELEN, ALOIS]	sbor <i>My čeští manové</i>	mužský sbor Žofínské akademie
[JELEN, ALOIS]	sbor <i>Bůh krále chraň</i>	mužský sbor Žofínské akademie
HENSELT, [ADOLF VON]	etudy <i>Penzes á moi</i> a <i>Wenn ich ein Vöglein wäre</i>	Studnička (klavír)
LISZT, [FRANZ]	fantazie <i>Lob der Thränen</i>	Studnička (klavír)
KOLÁR, [JOSEF JIŘÍ]	báseň <i>Des Mädchens höchstes Wort</i> ¹³⁵	Manětinská
KOLÁR, J. G. [KOLÁR, JOSEF JIŘÍ]	deklamace <i>Die Mägen und die Zungen</i>	Josef Jiří Kolár

Datum:	5. 4. 1841
Místo:	Stavovské divadlo
Název akce:	Koncert ve prospěch alžbětinského kláštera [klášter alžbětinek u kostela Panny Marie Sedmibolestné]

Spoluúčinkovali členové Stavovského divadla, Žofínské akademie a konzervatoře, dir. Škroup.¹³⁶

HÄNDEL, [GEORG FRIEDRICH]	oratorium <i>Timotheus</i> [<i>Alexandrova slavnost</i>]
---------------------------	---

¹³⁵ *Bohemia* uvádí jako název básně titul *Des Mädchens größter Ruhm*. Viz šifru A. [= August Wilhelm Ambros], rubrika *Telegraph von Prag, Bohemia XIV*, č. 35, 21. 3. 1841, s. [4].

¹³⁶ O účasti žáků pražské konzervatoře na tomto koncertu se dovídáme pouze z textu Branbergerovy publikace věnované dějinám Pražské konzervatoře (cit. v pozn. 46, zejm. s. 47 a 202). V přehledu koncertů konzervatoře, který je součástí této publikace, ani v dohledaných článcích z dobového tisku se o této skutečnosti nic nepíše.

Datum:	8. 5. 1841
Místo:	není uvedeno
Název akce:	Vystoupení na koncertu houslisty Kazatele

JELEN, A[LOIS]	sbor <i>Vzhůru bratři</i>	mužský sbor Žofínské akademie
KUMMER, [FRIEDRICH AUGUST]	blíže nspec. koncert zkomponovaný [původně] pro violoncello	Kazatel
KUMMER, [FRIEDRICH AUGUST]	blíže nspec. <i>Adagio</i> a <i>Allegro</i> zkomponované [původně] pro violoncello	Kazatel
BÉRIOT, [CHARLES-AUGUSTE DE]	blíže nspec. variace pro housle	Kazatel
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	<i>Patetische Sonate</i>	Gundling
SPOHR, [LOUIS]	árie z opery <i>Alchymista</i>	Braun
REISSIGER, [CARL GOTTLIEB]	dvě závěrečné části z blíže nspec. kantáty	mužský sbor Žofínské akademie

Datum:	10. 5. 1841
Místo:	Reduta, 15:30
Název akce:	Benefiční koncert na podporu Ústavu pro slepé pořádaný Žofínskou akademií

Spoluúčinkovali mj. členové Militärmusik kapelníka Procházky.

RADZIWIŁ	oratorium <i>Faust</i> (text J. W. Goethe)	solisté ¹³⁷ ; dir. Alois Jelen
----------	---	---

¹³⁷ Ve výčtu sólistů se jednotlivé dohledané články z dobového tisku liší. *Květy* uvádějí, že sóla budou zpívat Glaserová, Eiselová, Schmied, Vaníček, Geisler, Braun a Spika. Oproti tomu v *Bohemii* jsou jako sólisté uvedeni Schmidtová, Horn, Ritter von Weyrotter, Hecht a Lukow. V *Bohemii* navíc najdeme i výčet instrumentalistů – v orchestru hráli mj. Wehle, Arnold, Prachner, Goldschmidt a Wiener. Viz šifru J. H., rubrika Denní kronika, *Květy VIII*, č. 18, 6. 5. 1841, s. 143–144 a šifru A. [= August Wilhelm Ambros], rubrika Telegraph von Prag, *Bohemia XIV*, č. 5, 9. 5. 1841, s. [4].

Datum:	15. 5. 1841
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně a přejmenování ostrova

TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	blíže nspec. ouvertura	
MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	<i>Trio h moll</i> pro klavír, housle a violoncello	Goldschmidt (klavír), Wehle (housle), Prachner (violoncello)
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň Gretchen <i>Meine Ruh ' ist hin</i> (text J. W. Goethe: <i>Faust</i>)	Juliana Glaserová
JELÉN, A[LOIS]	blíže nspec. mužský sbor	
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	<i>Te Deum laudamus</i>	
PROCHÁZKA	blíže nspec. ouvertura	

Datum:	27. 7. 1841
Místo:	Platýz
Název akce:	Vystoupení na koncertu flétnisty Rittersa [= Ludvík Ritter von Rittersberg?]

BÖHM	blíže nspec. variace	Ritter
[RITTER]	<i>Adagio</i> z blíže nspec. vlastní kompozice	Ritter
AUTOR NEUVEDEN	blíže nspec. píseň	Kunz
JELÉN, [ALOIS]	píseň <i>In die Ferne!</i>	Braun
[JELÉN, ALOIS]	český vokální kvartet <i>An die geliebte</i> [= čtvero zpěv <i>Na milou</i>]	členové Žofínské akademie
[RITTER]	Concertino z blíže nspec. vlastní kompozice	Ritter

Datum:	31. 8. 1841
Místo:	park Stromovka
Název akce:	Venkovní slavnost (koncert) pořádaná Žofínskou akademií

Jednotlivá čísla programu tohoto koncertu bohužel nejsou přesněji specifikována. Z dohledaného článku se pouze dovídáme, že „*kromě jiných sborů zazněla také velká kantáta v českém jazyce zkomponovaná speciálně pro tuto příležitost ředitelem Žofínské akademie panem Aloisem Jelenem.*“¹³⁸

Datum:	3. 11. 1841
Místo:	nábřeží na Starém Městě a na Malé Staně
Název akce:	Venkovní slavnost u příležitosti otevření řetězového mostu císaře Františka I.

JELÉN, [ALOIS]	tři blíže nespec. české sbory (textové předlohy Hanka, Koubek, Čulík)	členové Žofínské akademie
----------------	---	---------------------------

¹³⁸ Šifra W., rubrika Telegraph von Prag, *Bohemia XIV*, č. 106, 3. 9. 1841, s. [4]. V orig. znění: „Außer einigen andern Chören wurde eine große Cantate in böhmischer Sprache gesungen, welche der verdiente Direktor der Sophienakademie, Hr. Alois Jelen, zu dieser feierlichen Gelegenheit eigens gedichtet und in die Musik gesetzt hatte.“

Datum:	2. 12. 1841
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	<i>Kvartet c moll</i>	Wehle, Arnold, Valenta, Prachner
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Tischlied</i> s doprovodem sbor u (text Göthe)	sólo Spitta
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	blíže nespec. písně z <i>Königinhofer Handschrift</i>	Juliane Glaserová (roz. Ebertová)
GOLDSCHMIDT	<i>Todter Tänzer</i>	
JELLEN, [ALOIS]	píseň <i>In die Ferne!</i>	
JELLEN, [ALOIS]	blíže nespec. slavnostní sbor ¹³⁹	
ONSLAW, [GEORGE]	blíže nespec. [smyčkový] kvartet s variací na píseň <i>God save the King</i>	Wehle, Arnold, Valenta, Prachner
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	blíže nespec. kvartet pro klavír, housle, violu a violoncello	Goldschmidt
HUMMEL, [JAN NEPOMUK]	<i>Septuor d moll</i> [= septet]	

¹³⁹ Anton Müller v recenzi na tento koncert dodává, že se jednalo o jeden z Jelenových sborů, které zazněly na slavnosti u příležitosti otevření nového řetězového mostu. Viz Ant[on] Müller, Allerlei (rubrika Kunst und Leben in Böhmen), *Bohemia XIV*, č. 150, 14. 12. 1841, s. [4].

Datum:	9. 12. 1841
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie ¹⁴⁰

BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	<i>Kvartet c moll</i>	Wehle, Arnold, Valenta, Prachner
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Pilger</i> [= <i>Poutník</i>] (text Schiller)	Julianne Glaserová (roz. Ebertová)
GOLDSCHMIDT	<i>Todter Tänzer</i>	
JELEN, [ALOIS]	píseň <i>In die Ferne</i>	
JELEN, [ALOIS]	blíže nespec. slavnostní sbor ¹⁴¹	
ONSLOW, [GEORGE]	blíže nespec. [smyčcový] kvartet s variací na píseň <i>God save the King</i>	Wehle, Arnold, Valenta, Prachner
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	blíže nespec. kvartet pro klavír, housle, violu a violoncello	Goldschmidt
HUMMEL, [JAN NEPOMUK]	<i>Septuor d moll</i> [= septet]	

¹⁴⁰ Ohledně této hudební zábavy se mi nepodařilo dohledat samostatné novinové články. Program koncertu je uveden společně s recenzí na předchozí první hudební zábavu v *Bohemii* ze dne 14. 12. 1841, ale pouze v takové podobě, že autor článku kromě Tomáškovy *Poutníka* jmenuje díla, která zazněla na obou zábavách. Program obou hudebních zábav se pravděpodobně v některých číslech shodoval, jelikož ale nelze rozlišit, která díla zazněla na které zábavě, řadím taková čísla do programu jak první, tak druhé hudební zábavy. Viz Ant[on] Müller, *Allerlei* (rubrika Kunst und Leben in Böhmen), *Bohemia XIV*, č. 150, 14. 12. 1841, s. [4].

¹⁴¹ Viz pozn. 139.

Datum:	16. 12. 1841
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie ¹⁴²

MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	blíže nespec. kvartet D dur	
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Verlassenen z Königinhofer Handschrift</i>	jméno zpěvačky není uvedeno, klavír Goldschmidt
[autor neuveden]	pravděpodobně několik blíže nespec. písní pro mužské hlasy s doprovodem klavíru	členové Žofínské akademie, jméno klavíristky není uvedeno
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	blíže nespec. sonáta g moll [pro housle a klavír]	Wehle (housle), jméno klavíristky není uvedeno
JELÉN, A[LOIS]	blíže nespec. mužský sbor (text Čulík)	

Datum:	18. 12. 1841
Místo:	Platýz, 17:00
Název akce:	Vystoupení na koncertu kytaristy Friedrich Kühnela

THALBERG, [SIGISMOND]	<i>Phantasie über Motive aus Bellini's Straniera</i> (původně klavírní kompozice, arr. pro kytaru Kühnel)	Friedrich Kühnel
HENSELT, [ADOLF VON]	<i>Ave Maria</i> (arr. Kühnel)	Friedrich Kühnel
KÜHNEL, FRIEDRICH	blíže nespec. capriccio	Friedrich Kühnel
KÜHNEL, FRIEDRICH	Concertvariationen über ein Thema aus Halévy's <i>Blitz</i>	Friedrich Kühnel
JELÉN, ALOIS	čtvero zpěv <i>Na milau</i> [= <i>An die geliebte</i>]	členové Žofínské akademie Bernkopp, Wolf, Růžek, Lukow
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Der Nachtigall letzter Ruf</i>	Clotilde Gauschová, Goldschmidt (klavír)
GOLDSCHMIDT	<i>Todten Tänzer</i>	Růžek, Goldschmidt (klavír)

¹⁴² Podle článku Antona Müllera měla tato hudební zábava celkem 8 čísel, z nichž ale Müller specifikuje pouze některá. Viz Ant[on] Müller, Uiber die dritte Salonunterhaltung der Sophienakademie, *Bohemia XIV*, č. 152, 19. 12. 1841, s. [4].

Datum:	30. 12. 1841
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie ¹⁴³

MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	blíže nespec. kvartet D dur
HAYDN, [JOSEPH]	blíže nespec. kvartet d moll
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	blíže nespec. kvartet Es dur (původně kvintet)
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	vokální kvintet <i>Die Blumen</i>
REISSIGER, [CARL GOTTLIEB]	sbor s fugou <i>Freude am Daseyn</i>
JELEN, ALOIS	píseň se sborem <i>Hle já jsem Čech</i>
MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	blíže nespec. sonáta pro violoncello a klavír
RŮŽIČKA	píseň <i>Die Thränen</i>

¹⁴³ V tisku se objevuje článek (recenze), ve kterém jeho autor opět uvádí díla, která zazněla na hudebních zábavách 30. 12. 1841 a 13. 1. 1842, avšak bez specifikace, které skladby byly na programu kterého koncertu. Proto i já řadím taková díla do programu obou zábav. Více viz Ant[on] Müller, rubrika Musikalisches, *Bohemia* XV, č. 7 a 8, 16. 1. a 18. 1. 1842, vždy s. [4]. Podle *Bohémie* z 18. 1. 1842 zajišťovali klavírní doprovod na obou hudebních zábavách pan Goldschmidt a paní Pleschnerová.

1842

Datum:	13. 1. 1842
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	blíže nespec. kvartet D dur	
HAYDN, [JOSEPH]	blíže nespec. kvartet d moll	
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	blíže nespec. Kvartet Es dur (původně kvintet)	
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	vokální kvintet <i>Die Blumen</i>	
REISSIGER, [CARL GOTTLIEB]	sbor s fugou <i>Freude am Daseyn</i>	
JELÉN, ALOIS	píseň se sborem <i>Hle já jsem Čech</i>	
MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	blíže nespec. sonáta pro violoncello a klavír	
DESSAUER, [JOSEF]	<i>Cantatille andalouse</i>	Antonie Štěpánková

Datum:	20. 1. 1842
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie ¹⁴⁴

BACH, JOHANN CHRISTIAN	blíže nespec. fuga pro dva sbory	
BEETHOVEN,[LUDWIG VAN]	<i>Kvartet C dur</i> op. 59 č. 3	Wehle, Arnold, Prachner, Valenta
MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	blíže nespec. kvartet d moll	Wehle, Arnold, Prachner, Valenta
DOTZAUER, [FRIEDRICH]	blíže nespec. kvintet d moll	Wehle, Arnold, Prachner, Valenta, Porges von Portheim
HUMMEL, [JAN NEPOMUK]	blíže nespec. trio pro klavír, housle a violoncello	Wehle, Prachner, Pleschnerová
SCHUBERT, [FRANZ]	<i>Fantazie f moll</i> pro klavír	Pleschnerová, Goldschmidt
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	blíže nespec. písně	klavírní doprovod Pleschnerová, Goldschmidt
SPOHR, [LOUIS]		
JELEN, [ALOIS]		
RŮŽIČKA	blíže nespec. píseň	Růžičková, Růžička (klavír)

Kromě výše uvedených interpretů vystoupili Bernkopp, Wolf, Wettenweber, Spika, Lukow, Eiselová, Gautschová a Beata Fingerová.

Datum:	27. 1. 1842
Místo:	není uvedeno
Název akce:	Bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně pořádaná Žofínskou akademií

Program této slavnostní bohoslužby se nepodařilo dohledat.

¹⁴⁴ Program hudebních zábav z 20. 1., 27. 1. a 3. 2. 1842 je v případě většiny čísel opět uveden pohromadě; viz Ant[on] Müller, Die Salonunterhaltungen der Sophienakademie, *Bohemia* XV, č. 18, 11. 2. 1842, s. [3–4]. Díla, u kterých nelze rozlišit, na které hudební zábavě zazněla, stejně tak jako výčet interpretů proto opět uvádím v programu všech tří koncertů.

Datum:	27. 1. 1842
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

PALESTRINA, [GIOVANNI PIERLUGI DA]	blíže nespec. moteto	
JELÉN, [ALOIS]	slavnostní český sbor zkomponovaný speciálně pro tuto příležitost	
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	<i>Kvartet C dur</i> op. 59 č. 3	Wehle, Arnold, Prachner, Valenta
MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	blíže nespec. kvartet d moll	Wehle, Arnold, Prachner, Valenta
DOTZAUER, [FRIEDRICH]	blíže nespec. kvintet d moll	Wehle, Arnold, Prachner, Valenta, Porges von Portheim
HUMMEL, [JAN NEPOMUK]	blíže nespec. trio pro klavír, housle a violoncello	Wehle, Prachner, Pleschnerová
SCHUBERT, [FRANZ]	<i>Fantazie f moll</i> pro klavír	Pleschnerová, Goldschmidt
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	blíže nespec. písně	klavírní doprovod Pleschnerová, Goldschmidt
SPOHR, [LOUIS]		
JELÉN, [ALOIS]		
RŮŽIČKA	blíže nespec. píseň	Růžičková, Růžička (klavír)

Kromě výše uvedených interpretů vystoupili Bernkopp, Wolf, Wettenweber, Spika, Lukow, Eiselová, Gautschová a Beata Fingerová.

Datum:	3. 2. 1842
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

GRAUN	blíže nespec. fuga	
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	<i>Kvartet C dur</i> op. 59 č. 3	Wehle, Arnold, Prachner, Valenta
MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	blíže nespec. kvartet d moll	Wehle, Arnold, Prachner, Valenta
DOTZAUER, [FRIEDRICH]	blíže nespec. kvintet d moll	Wehle, Arnold, Prachner, Valenta, Porges von Porthheim
HUMMEL, [JAN NEPOMUK]	blíže nespec. trio pro klavír, housle a violoncello	Wehle, Prachner, Pleschnerová
SCHUBERT, [FRANZ]	<i>Fantazie f moll</i> pro klavír	Pleschnerová, Goldschmidt
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	blíže nespec. písně	klavírní doprovod Pleschnerová, Goldschmidt
SPOHR, [LOUIS]		
JELEN, [ALOIS]		
RŮŽIČKA	blíže nespec. píseň	Růžičková, Růžička (klavír)

Kromě výše uvedených interpretů vystoupili Bernkopp, Wolf, Wettenweber, Spika, Lukow, Eiselová, Gautschová a Beata Fingerová.

Datum:	[10. 2. 1842]
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

HAYDN, [JOSEPH]	blíže nespec. kvartet C dur (s variacemi na rakouskou hymnu)	Wehle, Arnold, Valenta, Prachner
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	<i>Sonáta c moll pro klavír a housle</i> op. 30 č. 3	Goldschmidt (klavír), Wehle (housle)
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Dauernder Frühling</i> op. 77	Nikodemová
AUTOR NEUVEDEN	Sarastro's zweite Arie	Becke
JELÉN, A[LOIS]	blíže nespec. sbor	
PROCHÁZKA	blíže nespec. sbor	
CONTI, ANTONIO	fuga <i>Meditabor in mandatis tuis</i> ¹⁴⁵ (Offerorium in secunda dominica quadragesimae)	

Datum:	17. 2. 1842
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

ONslow, [GEORGE]	blíže nespec. kvartet F dur	Wehle, Arnold, Prachner, Valenta
BORTŇANSKÝ, DEMETRIUS [BORTŇANSKIJ, DMITRIJ]	<i>Lobgesang der Cherubinen</i>	
PALESTRINA, [GIOVANNI PIERLUGI DA]	moteto <i>Tu es Petrus</i>	
JELÉN, [ALOIS]	blíže nespec. dostaveníčko pro dva tenory a dva basy	
RIES	blíže nespec. trio g moll	
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Kindes Heimkehr</i>	Kathi Skalická
SPOHR, [LOUIS]	píseň <i>Beruhigung</i>	Hediborská
DESSAUER, [JOSEF]	blíže nespec. dostaveníčko	Ernestine Wienerová
JELÉN, [ALOIS]	píseň <i>Wo weilest du?</i>	Eiselová, Jelen (klavír)

¹⁴⁵ Autor článku v *Bohemia* uvádí, že se jedná o fugu zkomponovanou r. 1730. Viz šifru A-s. [August Wilhelm Ambros], Neunte Salonunterhaltung der Sophienakademie, *Bohemia* XV, č. 19, 13. 2. 1842, s. [4].

Datum:	24. 2. 1842
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

CONTI, [ANTONIO]	Offertorium [fuga <i>Meditabor in mandatis tuis</i>] ¹⁴⁶	
BORTŇANSKÝ, DEMETRIUS [BORTŇANSKIJ, DMITRIJ]	<i>Lobgesang der Cheurbinen</i>	
JELÉN, A[LOIS]	<i>Slavnostní zpěv</i> zkomponovaný původně u příležitosti svátku arcivévodkyně	
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Mädchen aus der Fremde</i>	Casanová
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	romance <i>Es fiel ein Frost in der Frühlingsnacht</i>	Caroline Skalická
SPOHR, [LOUIS]	píseň <i>Du gabst mir Dein schönes Herz</i>	Clotilde Gautschová, Goldschmidt (klavír)
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Des Greifes Trauerlied</i>	Juliane Glaserová, Goldschmidt (klavír)
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Pregiera</i>	Beck
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	píseň [An] <i>Adelaide</i>	Bernkopp, Müllerová
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	závěrečná věta ze <i>Sonáty [pro klavír] d moll op. 29</i>	Siegmund Goldschmidt

¹⁴⁶ Viz předch. pozn.

Datum:	18. 3. 1842
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Koncert Žofínské akademie

1. část:

TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN
KŘTITEL]

Kyrie a Gloria z blíže nespec.
mše Es dur

AUTOR NEUVEDEN

Sláva Bohu
(= *Lob Gottes*, sbor zasláný jako
dar od ruské dvorní kapely a
zpíváný v češtině)¹⁴⁷

[JELEN, ALOIS]

Slavnostní sbor ke jmeninám
hraběte Chotka
(text Hanka)¹⁴⁸

TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN
KŘTITEL]

Heloisen's Klaggesang mit
Chor am Grabe Abbeilard's

Juliane Glaserová

2. část:

BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]

Symfonie č. 9 d moll

dir. Jelen, Goldschmidt,
Procházka

¹⁴⁷ V *Bohemii* je uvedeno, že jako dar od ruské dvorní kapely bylo zasláno blíže nespecifikované *Ave Maria*. Viz Ant[on] Müller, Concert spirituel der Sophienakademie, *Bohemia* XV, č. 34, 20. 3. 1842, s. [3–4].

¹⁴⁸ Srov. program k slavnosti z 3. 11. 1841.

Datum:	19. 5. 1842
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně ¹⁴⁹

1. část:

GOLDSCHMIDT, SIEGMUND	<i>Concertouverture e moll</i> (první provedení)
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	Credo z blíže nespec. mše Es dur
JELÉN, [ALOIS]	blíže nespec. český sbor zkomponovaný u příležitosti jmenin arcivévodkyně (první provedení)
PROCHÁZKA, JAN	<i>Sbor českých bojovníků</i> (= <i>Chor böhmischer Krieger</i> ; text Tyl)

2. část:

BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	<i>Symfonie č. 9 [d moll]</i>
-------------------------	-------------------------------

Datum:	20. 6. 1842
Místo:	v místě bydliště A. Jelena, cca 20:00
Název akce:	Venkovní dostaveníčko pořádané Žofínskou akademií

KAUBLE	blíže nespec. kantáta (text Hanka)	žáci a žákyně 1. třídy
GOLDSCHMIDT	blíže nespec. dílo [pravděp. německý sbor] (text rytíř z Weihrotteru)	žáci vyšších tříd a další členové Žofínské akademie
PROCHÁZKA	blíže nespec. český sbor (text Koubek)	

¹⁴⁹ Podle dohledaných článků (viz samostatný soupis) byl výtěžek z koncertu v celé své výši věnován na pomoc obětem požáru v hornorakouském městě Steier.

Datum:	22. 8. 1842
Místo:	není uvedeno
Název akce:	Vystoupení na koncertu kytaristy Josefa Soukupa

Výčet skladeb, které zazněly na tomto koncertě, se bohužel nepodařilo dohledat. V článku je pouze uvedeno, že „představení řídil pan Alois Jelen, ředitel Žofínské akademie, členové [Žofínské] akademie přispěli provedením sólových partií a sborů a pan K. F. Gerstner se ujal přednesu deklamace“.¹⁵⁰

Datum:	srpen 1842
Místo:	kostel sv. Jakuba
Název akce:	Zádušní mše na památku Františka Medra ¹⁵¹

TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	<i>Requiem</i>	dir. Tomášek, Jelen [?]
----------------------------------	----------------	-------------------------

Datum:	30. 8. 1842
Místo:	Ovocný trh, cca 20:00
Název akce:	Produkce u příležitosti návštěvy hraběte Kolowrata

JELLEN, [ALOIS]	blíže nespec. tři české sbory	členové Žofínské akademie
-----------------	-------------------------------	---------------------------

¹⁵⁰ Šifra A.[= August Wilhelm Ambros], rubrika Telegraph von Prag, *Bohemia* XV, č. 100, 21. 8. 1842, s. [4]. V orig. znění: „Aus besonderer Gefälligkeit hat Herr Alois Jelen, Direktor der Sophienakademie, die Leitung des Ganzen, die Herren Mitglieder der Akademie die Ausführung Solopartien und Chöre und Herr K. F. Gerstner den Vortrag eines Deklamationsstückes übernommen.“

¹⁵¹ Bohužel se nepodařilo dohledat informace o interpretech. *Květy* pouze uvádějí, že „zpěváci i celý orchester tuto krásnou kompozici, w duchu skladatelowu, přičiněním a výborným pochopením hudby této panem ředitelem Jelenem, dokonale přednesli a wywedli“. Je tedy pravděpodobné, avšak ne zcela jisté, že se členové ŽA na tomto provedení Tomáškovy *Requiem* podíleli. Viz F. X. Mašek, rubrika Domácí kronika, *Květy* IX, č. 67, 24. 8. 1842, s. 266.

Datum:	12. 10. 1842
Místo:	Platýz, 17:00
Název akce:	Vystoupení na koncertu Ernsta a Cäcilie Maschkových

JELÉN, [ALOIS]	český mužský sbor zkomponovaný u příležitosti jmenin arcivévodkyně	členové Žofínské akademie
MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	árie Constanzy z opery <i>Entführung aus dem Serail</i> [= <i>Únos ze Serailu</i>]	Maschková
PRUME, [FRANCOIS]	variac <i>La mélancolie</i> ¹⁵²	Maschek
PROCH	píseň <i>Frage nicht</i>	Maschková, Prachner (oblig. violoncello)
BÉRIOT, [CHARLES-AUGUSTE DE]	Divertissement über eine russische Volksmelodie ¹⁵³	Maschek
MASCHEK, ERNST	<i>Potpouri von Schweizerliedern</i>	Maschková
JELÉN, [ALOIS]	blíže nespec. mužský sbor zkomponovaný u příležitosti návštěvy hraběte Kolowrata	Žofínské akademie

¹⁵² Autor článku v *Bohemii* uvádí tuto skladbu jako „ein melancholisches Pastorale“. Viz Ant[on] Müller, Concert des Herrn Ernst und der Frau Cäcilia Maschek, *Bohemia* XV, č. 123, 14. 10. 1842, s. [2].

¹⁵³ Podle *Bohemie* mělo od Bériota zaznít blíže nespec. *Adagio a Rondo*. Pravděpodobně tedy došlo ke změně programu. Viz šifru A. [= August Wilhelm Ambros], sekce Telegraph von Prag, *Bohemia* XV, č. 121, 9. 10. 1842, s. [3].

Datum:	28. 12. 1842
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

D'ATORGA, [BARON EMANUEL]	blíže nespec. sexteto	
KAISER	blíže nespec. fuga	
JOMELLI, [NICCOLÒ]	blíže nespec. fuga	
JELEN, [ALOIS]	blíže nespec. český sbor	
[AUTOR NEUVEDEN]	neviditelný sbor z 15. století ¹⁵⁴	
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	několik blíže nespec. písní	Glaserová, Hrdiborská, Skalická, Gautschová
JELEN, [ALOIS]	blíže nespec. dílo	Peták

Datum:	29. 12. 1842
Místo:	
Název akce:	Slavnostní průvod u příležitosti narozenin hraběte Karla Chotka

[autor neuveden]	blíže nespec. kantáta	členové Žofínské akademie
------------------	-----------------------	---------------------------

¹⁵⁴ Autor článku v *Květech* v souvislosti s touto skladbou píše, že ji „zpíwaly totiž dwa zborowé w oddělených od sebe pokojích, což newýslovný aučinek působilo“. Viz šifru a-, rubrika Domácí kronika, *Květy X*, č. 2, 7. 1. 1843, s. 8.

1843

Datum:	27. 1. 1843
Místo:	kostel sv. Havla
Název akce:	Slavnostní bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně pořádaná Žofínskou akademií

Přesný výčet děl, která zazněla v rámci slavností bohoslužby, není znám. Autor jediného dohledaného článku z dobového tisku pouze uvádí, že „v podání Žofínské akademie zazní sbory od Vittoriho, Kaisera, Kleina, d’Astorgy, Jomelliho, d’Agostiniho aj.“¹⁵⁵

Datum:	27. 1. 1843
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

Program této večerní hudební zábavy se nepodařilo dohledat.

Datum:	[3. 2. 1843]
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

HARRER, [JOHANN GOTLOB]	blíže nespec. aleluja	
SCHÜTZ, HEINRICH	blíže nespec. moteto	
BACH, [JOHANN] SEBASTIAN	blíže nespec. figurovaný chorál	
SPOHR, [LOUIS]	blíže nespec. sbor z díla <i>Weltgerichte</i> [= <i>Poslední soud</i>]	
[JELEN, ALOIS]	blíže nespec. mužský sbor	
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	blíže nespec. tercet	Gautschová, Peták, Becke
PARTSCH, [FRANZ XAVER]	blíže nespec. kvartet	Gautschová, Eiselová, Bernkop, Jindera
SPOHR, [LOUIS]	píseň <i>Lied an die Rose</i>	Herdiborská
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	<i>Dithyrambe Nr. 3</i>	Schöbl

¹⁵⁵ Viz šifru G. [= Bernahrd Gutt], rubrika Telegraph von Prag, *Bohemia* XVI, č. 12, 27. 1. 1843, s. [4].

V orig. znění: „Bei diesem wird die Akademie geistliche Chöre von Vittoria, Kaiser, Klein, d’Astorga, Jomelli, d’Agostini etc. vortragen.“

Datum:	29. 3. 1843
Místo:	Královská třída čp. 5
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie ve prospěch chudých z Karlína

MOZART, W[OLFGANG] A[MADEUS]	blíže nespec. symfonie Es dur	
SPOHR, L[OUIS]	píseň <i>Goldenfahrt</i>	Herdiboská
NESVADBA, ERNST	blíže nespec. variace pro housle	Ernst Nesvadba
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	blíže nespec. árie	Peták
JELLEN, A[LOIS]	blíže nespec. sbor (první provedení)	
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Erste Liebe</i>	Julianne Glaserová
JELLEN, A[LOIS]	píseň se sborem <i>Hle, já jsem Čech!</i>	Eiselová
HOMILIUS, [GOTTFRIED AUGUST] ¹⁵⁶	blíže nespec. sbor se sóly	Casanová, Gautschová, Česáková, Eiselová

Datum:	15. 5. 1843
Místo:	kostel sv. Jakuba, 9:30
Název akce:	Slavnostní bohoslužba u příležitosti jmenin arcivévodkyně pořádaná Žofínskou akademií

TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	blíže nespec. mše Es dur
HOMILIUS, [GOTTFRIED AUGUST]	blíže nespec. sbor
JELLEN, [ALOIS]	[sbor?] <i>O Maria</i>

¹⁵⁶ Na faksimile programu, které otiskuje Ludmila Kubátová ve své edici, je jako autor uveden Homilius („Chor von Homilius mit Solostimmen [...]“). *Bohemia* ale uvádí, že autorem sboru je d' Astorga. Srov. KUBÁTOVÁ (cit. v pozn. 7), s. 4 a šifru A. [= August Wilhelm Ambros], rubrika Telegraph von Prag, *Bohemia* XVI, č. 37, 26. 3. 1843, s. [4].

Datum:	31. 5. 1843 ¹⁵⁷
Místo:	Žofín, 16:30
Název akce:	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně

1. část:

[autor neuveden]	blíže nspec. duet se sborem a doprovodem žesťových nástrojů zkomponovaný u příležitosti jmenin arcivévodkyně	Eiselová, Becke
MOLIQUE, [WILHELM BERNHARD]	<i>Koncert d moll</i>	Raimund Dreyschok [housle]
GERVAIS	<i>Romanesca</i>	Prachner [violoncello]
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	Kyrie a Dies irae z <i>Requiem c moll</i>	

2. část:

MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	<i>Lobgesang, Symphonie-Cantate nach Worten der heiligen Schrift</i>	Glaserová, Eiselová, Gautschová, Peták, Wolf, Becke, Kohout
--------------------------------	--	---

Datum:	14. 12. 1843 ¹⁵⁸
Místo:	spolkové místnosti – Dlouhá čp. 922
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

Program této hudební zábavy se nepodařilo dohledat.

Datum:	21. 12. 1843
Místo:	spolkové místnosti – Dlouhá čp. 922
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

Program této hudební zábavy se nepodařilo dohledat.

¹⁵⁷ KUBÁTOVÁ (cit. v pozn. 7) na s. 158 uvádí jako datum konání jednoho z koncertů Žofínské akademie 20. 5. 1843. Ohledně koncertu pořádaného v tento den jsem ale v tisku ani v jiných pramenech nenalezla žádné zprávy, proto se domnívám, že pravděpodobně došlo ke změně data jeho konání, a to právě na 31. 5. 1843.

¹⁵⁸ Vzhledem k absenci jakýchkoliv tiskových zpráv o konání hudebních zábav na přelomu let 1843 a 1844 je možné, že se tyto hudební zábavy vůbec nekonaly. Více viz předcházející kapitola.

Datum:	28. 12. 1843
Místo:	spolkové místnosti – Dlouhá čp. 922
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

Program této hudební zábavy se nepodařilo dohledat.

1844

Datum:	1. 1. 1844
Místo:	spolkové místnosti – [Dlouhá čp. 922]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

Program této hudební zábavy se nepodařilo dohledat.

Datum:	7. 1. 1844
Místo:	spolkové místnosti – [Dlouhá čp. 922]
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

Program této hudební zábavy se nepodařilo dohledat.

Datum:	16. 1. 1844
Místo:	
Název akce:	Slavnostní průvod u příležitosti návštěvy arcivévody Štěpána

Autor jediného dohledaného článku pouze uvádí, že členové Žofínské akademie zazpívali blíže nespecifikovanou českou kantátu zkomponovanou speciálně pro tuto příležitost.¹⁵⁹

Datum:	27. 1. 1844
Místo:	kostel sv. Havla, 11:00
Název akce:	Slavnostní bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně pořádaná Žofínskou akademií

RIGHINI, [VINCENZO]

blíže nespec. mše

Claudiusová, Strakatý;
dir. Fr. Škroup

¹⁵⁹ Viz šifru C., Fackelzug zu Ehren Seiner k. k. Hoheit Erzherzog Stephan, *Bohemia* XVII, č. 8, 19. 1. 1844, s. [3–4].

Datum:	14. 5. 1844
Místo:	Valdštejnský sál, 16:30
Název akce:	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně

Spoluúčinkovali členové divadelního orchestru, Cecilské jednoty a konzervatoře.

MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	kantáta <i>Die erste Walpurgisnacht</i> (text Göthe; první provedení)	Schwarzová, Strakatý, Emminger
TITTL, EMIL	mužský sbor <i>Salomonovo svěcení chrámu</i> (= <i>Salomon's Tempelsweihe</i> , text O. Prechtler; zpíváno v češtině; první provedení)	
HÄNDEL, [GEORG FRIEDRICH]	Aleluja z oratoria <i>Messias</i> (<i>Mesiáš</i>)	
VEIT, [VÁCLAV JINDŘICH]	český mužský sbor <i>Svitání</i> [= <i>Morgedämmern</i>] (text V. J. Pícek; první provedení)	
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	Gloria ze Mše <i>D dur</i> (první provedení)	Podhorská, Schwarzová, Emminger, Strakatý

Datum:	15. 5. 1844
Místo:	kostel sv. Havla, 11:00
Název akce:	Slavnostní bohoslužba u příležitosti jmenin arcivévodkyně pořádaná Žofínskou akademií

HAYDN, JOSEPH	blíže nespec. mše C dur
MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	<i>Graduale in D</i>
HÄNDEL, [GEORG FRIEDRICH]	Aleluja [z oratoria <i>Mesiáš</i>]

Datum:	25. 5. 1844
Místo:	Platýz, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

SPOHR, [LOUIS]	<i>Žalm č. 128</i>	Marie Hübschová ¹⁶⁰
MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	vokální kvartet <i>Frühzeitiger Frühling</i> (text Göthe)	Bertha Macaty, Podhorská, Strakatý, Emminger
HILLER, [FERDINAND]	píseň <i>Lerchen</i>	Anna von Grünwald
VEIT, [VÁCLAV JINDŘICH]	sbor <i>Morgendämmern</i> [= <i>Svítání</i> , text V. J. Pícek; v češtině]	sóla Emminger, Strakatý
ŠKROUP, JAN [NEPOMUK]	mužský sbor <i>Die böhmische Jünglinge</i>	sóla Emminger, Strakatý
MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	<i>Türkisches Schenkenlied</i>	sóla Emminger, Strakatý
PALESTRINA, [GIOVANNI PIERLUGI DA]	moteto <i>Loquebantur Apostoli</i>	
HÄNDEL, [GEORG FRIEDRICH]	závěrečný sbor <i>Würdig ist das Lamm</i> z oratoria <i>Messiash</i> [= <i>Mesiáš</i>]	

¹⁶⁰ *Bohemia* uvádí, že původně varhanní doprovod této Spohrovy kompozice byl „nahrazen“ fysharmonikou (hrál Apt) a partem violoncella a kontrbasu. Viz šifru –ý, Salonunterhaltung der Sophienakademie, *Bohemia* XVII, č. 78, 30. 6. 1844, s. [4].

Datum:	22. 10. 1844 ¹⁶¹
Místo:	Žofín, 16:30
Název akce:	Koncert Žofínské akademie

Spoluúčinkovali členové Stavovského divadla a konzervatoře.

MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	kantáta <i>Die erste Walpurgisnacht</i> (text Göthe)
KITTL, J. F. [= KITTL, JAN BEDŘICH]	český mužský sbor <i>Pro krále a vlast</i> (text Filípek; první provedení)
KLEINWÄCHTER, LOUIS	moteto <i>Salvum fac servum tuum sperantem in te</i> (první veřejné provedení)
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	český ženský sbor <i>Das schöne Land</i> (text Vlastimila Růžičková)
HÄNDEL, [GEORG FRIEDRICH]	Aleluja z oratoria <i>Messias</i> (= <i>Mesiáš</i>)

¹⁶¹ KUBÁTOVÁ (cit. v pozn. 7) na s. 159 uvádí, že jeden z koncertů Žofínské akademie v sále na Žofíně se konal 30. 10. 1844. Jedná se pravděpodobně o tento koncert nebo následující hudební zábavu, jejichž datum konání bylo přeloženo. Sóla ve sborech zpívaly slečny Bertha Macaty, Claudiusová a pánové Emminger a Strakatý. Dohledané novinové články (viz samostatný soupis) neupřesňují, kterých skladeb se výčet sólistů týká.

Datum:	[12. 11. 1844]
Místo:	Žofín, 16:30
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

[autor neuveden]	Hymne für einen vierstimmigen doppelchor mit Fuge (český text od C. F. Pitsche)	
ŠKROUP, JOH. NEP. [= ŠKROUP, JAN NEPOMUK]	mužský sbor <i>Česká vlast</i>	
TIEHSEN, OTTO	blíže nespec. píseň pro tři ženské hlasy	Freitagová, Chmelová ml., Chmelová st.
HILLER, FERDINAND	píseň <i>Lebensluft</i> pro soprán a mužský sbor	Louise Jahnelová
KLEIN, BERNHARD	<i>Ave Maria</i>	
MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	píseň <i>Liebe und Wein</i>	Strakatý
CURSCHMANN, FRANZ	<i>Blumengruss</i> pro tři sopránové hlasy	Bertha Macaty, Anna Claudiusová, Emilie Loosová
MOZART, W[OLFGANG] A[MADEUS]	fuga d moll <i>Sancti et justi</i>	

Datum:	13. 12. 1844 ¹⁶²
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	<i>Wděkozpěv</i> na počest narozenin arcivévody Štěpána (= <i>Dankgesang</i> ; v češtině, text V. A. Svoboda)	
PALESTRINA, [GIOVANNI PIERLUGI DA]	moteto <i>Tu es Petrus</i>	
TIEHSEN, OTTO	<i>Alpenhorn</i> pro tři ženské hlasy	Jahnelová, Romawaceková, Müllerová
SCHULZ, [JOHANN]	sbor <i>Lob Gottes</i>	
MENDELSSOHN-BARTHOLDY, F[ELIX]	píseň <i>Herbstlied</i>	Loosová, Freitagová
KOLEŠOVSKÝ, [ZIKMUND]	<i>Sbor loupežníků</i> (= <i>Räuberchor</i> ; v češtině, překlad Čejka)	
KÜCKEN, [FRIEDRICH WILHELM]	<i>Ukolébavka</i> (= <i>Wiegenlied</i> ; zpíváno v čj, překlad Čejka)	Bertha Macaty, Müllerová a dva mužské hlasy
HÄNDEL, [GEORG FRIEDRICH]	závěrečný sbor <i>Würdig ist das Lamm</i> z oratoria <i>Messias</i> [= <i>Mesiáš</i>]	

Datum:	23. 12. 1844
Místo:	Stavovské divadlo, 19:00
Název akce:	Koncert Jednoty umělců hudebních

Spoluúčinkovali členové Žofínské akademie a Cecilské jednoty.

SPOHR, L[OUIS]	oratorium <i>Der Fall Babylons</i> (= <i>Pád Babylonu</i>)	Bertha Macaty, Claudiusová, Loosová, Freitagová, Jahnelová, Müllerová, Chmelová, Emminger, Kunz, Strakatý, Damcke, Heinzl, Pollet
----------------	--	---

¹⁶² KUBÁTOVÁ (cit. v pozn. 7) na s. 159 uvádí, že další z koncertů ŽA se konal 22. 12. 1844 v sále na Žofíně. Pravděpodobně se jedná o tuto hudební zábavu, jejíž datum konání bylo přeloženo, anebo o koncert, který se nakonec možná vůbec neuskutečnil vzhledem ke spolupráci na koncertě Jednoty umělců hudebních dne 23. 12. 1844.

1845

Datum:	2. 1. 1845		
Místo:	Žofín, 17:00		
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie věnovaná památce J. K. Chmelenského		
BRIXI, [FRANTIŠEK XAVER]	<i>Fuga ex offertorio de B. M. Maria dolorosa</i>		
ŠKROUP, FRANTIŠEK	<i>Památka Chmelenskému</i> (= <i>Errinerung an Chmelenský</i> , text Pícek)	Claudiusová, Strakatý	
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	<i>Dies irae z Requiem [c moll]</i>		
ŠKROUP, JAN N[EPOMUK]	ženský sbor <i>Krásná země</i> (= <i>Das schöne Land</i> , text Vlastimila Růžičková)		
VEIT, [VÁCLAV JINDŘICH]	tři <i>Věnce</i> (= <i>drei Kränze</i> , text Čejka)		
KÜCKEN, [FRIEDRICH WILHELM]	<i>Ukolébavka</i> (= <i>Wiegenlied</i>)	Freitagová, Müllerová, Prošek, Pollet	
ŠKROUP, JAN NEP[OMUK]	<i>Věnec z písní národních</i> (= <i>Liederkranz aus böhmischen Nationalliedern</i>)	Claudiusová, Claudiová ml. Claudiová st., Freitagová, Cmelová ml. Chmelová st., Jahnelová, Loosová, Müllerová	
Datum:	27. 1. 1845		
Místo:	Kostel sv. Salvátora, 11:00		
Název akce:	Slavnostní bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně pořádaná Žofínskou akademií		

Program, resp. hudební čísla této slavnostní bohoslužby se nepodařilo dohledat.

Datum:	18. 2. 1845
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

COMMER, FRANZ	žalm <i>Domine ne in fuore tuo arguas me</i>
NÁRODNÍ PÍSNĚ	<i>Neplatná pomoc, Šlechtná dcera</i> ¹⁶³
STERN, JULIUS	<i>Elfenfragen</i> pro tři ženské hlasy s doprovodem klavíru
MOZART, W[OLFGANG] A[MADEUS]	fuga d moll <i>Sancti et justi</i>

Datum:	27. 2. 1845
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Benefiční koncert na podporu Ústavu pro slepé děti ¹⁶⁴

KLEIN, BERNHARD	<i>Ave Maria</i>	
RASTRELLI	píseň <i>Weit über das Thal</i>	
NÁRODNÍ PÍSNĚ	<i>Nedůvěrná, Stesk</i>	
HOMILIUS, [GOTTFRIED AUGUST]	moteto <i>Hilf Herr!</i>	
MENDELSSOHN-BARTHOLDY, FELIX	<i>Der erste Frühlingstag</i> pro soprán, alt, tenor a bas	Claudiusová
BEETHOVEN, L[UDWIG] VAN	píseň <i>An Adelaide</i>	
HILLER, FERDINAND	píseň <i>Lebenslust</i> pro soprán a mužský sbor	
MOZART, W[OLFGANG] A[MADEUS]	<i>Laudate pueri</i>	

¹⁶³ *Květy* uvádějí, že zazní písně *Opuštěná* a *Šlechtná dcera*. Viz šifru **, Ohlášení, *Květy* XII, č. 20, 15. 2. 1845, s. 80.

¹⁶⁴ Koncert pořádal pan Otto von Ottenkron za spolupráce Žofínské akademie. Viz anon., rubrika *Telegraph von Prag, Bohemia* XVIII, č. 24, 25. 2. 1845, s. [4].

Datum:	17. 3. 1845
Místo:	Stavovské divadlo, 19:00
Název akce:	Koncert Jednoty umělců hudebních

Spoluúčinkovali členové orchestru Stavovského divadla, Žofínské akademie a Cecilské jednoty. Sbory řídili Jan Nepomuk Škroup a Anton Apt, hlavním dirigentem byl František Škroup.

HÄNDEL, [GEORG FRIEDRICH]	oratorium <i>Samson</i> (první provedení)	Podhorská, Müllerová, Emminger, Strakatý
---------------------------	--	---

Datum:	20. 4. 1845 ¹⁶⁵
Místo:	Stavovské divadlo, 12:00
Název akce:	Koncert Žofínské akademie na pomoc postiženým povodněmi

Spoluúčinkovali členové orchestru konzervatoře.

MENDELSSOHN[-BARTHOLDY, FELIX]	ouvertura <i>Sen noci svatojanské</i>
HOMILIUS, [GOTTFRIED AUGUST]	moteto <i>Pomoz pane</i> [= <i>Hilf Herr!</i>]
MENDELSSOHN[-BARTHOLDY, FELIX]	<i>První jarní den</i> [= <i>Der erste Frühlingstag</i>]
MEYER, [PHILIPPE-JACQUES?]	blíže nespec. skladba pro klavír a orchestr
STORCH, ANT. M.	mužský sbor <i>Modlitba před bitvou</i>
HILLER, FERDINAND	[píseň?] <i>Skřivánci</i> pro soprán a mužský sbor
SPONTINI, [GASPARE]	ouvertura <i>Olimpia</i>

¹⁶⁵ Koncert pořádaný namísto pravidelné hudební zábavy se měl původně konat 16. 4. 1845. Jelikož ale přislíbili svou účast i členové orchestru konzervatoře, byl přeložen na neděli 20. 4. 1845. Viz anon., sekce Telegraph von Prag, *Bohemia XVIII*, č. 43, 11. 4. 1845, s. [3]; dále anon., sekce Telegraph von Prag, *Bohemia XVIII*, č. 45, 15. 4. 1845, příloha, s. [2] a BRANBERGER (cit v pozn. 46), s. 204. Branberger také jako jediný uvádí program koncertu, jehož znění přebírám i do tohoto soupisu.

Datum:	14. 5. 1845
Místo:	Valdštejnský palác
Název akce:	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně

VEIT, V[ÁCLAV] J[INDŘICH]	blíže nspec. ouvertura	
BERHOLFF	blíže nspec. hymnus pro dva sbory s doprovodem orchestru (první provedení)	
LACHNER, FR[ANZ PAUL]	<i>Morgenlied</i> pro tři sopránové hlasy s doprovodem klavíru (první provedení)	Claudiusová, Romavatscheková, Müllerová
MENDELSSOHN[-BARTHOLDY, FELIX]	<i>Koncert g moll</i> s doprovodem orchestru	Joh. Richter (klavír)
WEBER, C[ARL] M[ARIA] [VON]	<i>Schwertlied</i>	
BACH, [CARL] PH[ILIPP] E[MANUEL]	recitativ a árie Mojžíše z oratoria <i>Israeliten in der Wüste</i> (= <i>Izraelité na poušti</i> , první provedení)	
HÄNDEL, [GEORG FRIEDRICH]	dva blíže nspec. sbory z oratoria <i>Judas Makkabäus</i> (= <i>Juda Makkabejský</i> , první provedení)	
HAUPTMANN, [MORITZ]	vokální kvartet <i>Haidenrösslein</i> (první provedení)	

Datum:	15. 6. 1845
Místo:	Valdštejnský palác, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

PALESTRINA, [GIOVANNI PIERLUGI DA]	Kyrie ze mše <i>Papa Marcello</i> [= <i>Missa Papae Marcelli</i>]
VEIT, [VÁCLAV] J[INDŘICH]	mužský sbor <i>Svítání</i> [= <i>Morgendämmern</i>]
MENDELSSOHN[-BARTHOLDY, FELIX]	vokální kvartet <i>Časné jaro</i> [= <i>Der erste Frühlingstag?</i>]
WEBER, C[ARL] M[ARIA] [VON]	mužský sbor <i>Lützow's wilde Jagd</i> (= <i>Lützovův divoký hon</i>)
KÜCKEN, [FRIEDRICH WILHELM]	<i>Ukolébavka</i>
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	<i>Větec z písní národních</i>

Datum: 31. 7. 1845
Místo: [prostory Žofínské akademie], 10:00 + 16:00
Název akce: Veřejné žakovské zkoušky Žofínské akademie ¹⁶⁶

1. ročník:

[autor neuveden]	báseň <i>Já budu zpívat jako Čech</i> (úprava Franta, Chmelenský)	Müller, Kinzl
[autor neuveden]	český sbor <i>Moudrost, pravda</i> <i>otcova</i>	
[autor neuveden]	český sbor <i>Důvěrnost v Boha</i> (text Jan Hus)	
[autor neuveden]	blíže nespec. německý sbor	
NANINI	<i>Stabat mater</i>	
[= NANINO, GIOVANNI BERNARDINO]		

2. ročník:

GRAUN, [CARL HEINRICH]	závěrečná fuga z díla <i>Tod Jesu</i> [= <i>Christus hat uns ein Vorbild</i> <i>gelassen</i>]
------------------------	--

další čísla nejsou specifikována

¹⁶⁶ Na tomto místě uvádím z přednášených kusů pouze ty, o kterých se v souvislosti s praktickou částí zkoušek jmenovitě zmiňují autoři dohledaných novinových článků (viz samostatný soupis). Pro více informací o průběhu zkoušek viz předcházející kapitolu.

Datum:	21. 8. 1845
Místo:	Stavovské divadlo, 12:00
Název akce:	Koncert u příležitosti otevření železnice

Spoluúčinkovali členové opery a orchestru Stavovského divadla, Žofínské akademie, Cecilské jednoty a množství dalších hudebníků (amatérů).

1. část:

KITTL, J. F. [KITTL, JAN BEDŘICH]	<i>Concert-Ouverture D dur</i>	dir. František Škroup
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Kytice z Královského rukopisu</i> (= <i>Königinhofer Hadschrift</i>)	Podhorská
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	sbor <i>Znáte-li zem tak rozkošnou</i> (= <i>Kennt Ihr das Land so wunderschön</i>)	
ŠKROUP, FR[ANTIŠEK]	píseň <i>Kde domov můj</i> (text Tyl)	Strakatý

2. část:

VEIT, V[ÁCLAV] J[INDŘICH]	kantáta <i>Požehnání českých hor</i> (= <i>Böhmens bester Bergseggen</i> ; text V. A. Svoboda, první provedení)	Podhorská, Engstová, Emminger, Strakatý; dir. Mildner (orchestr), J. N. Škroup (sbory)
---------------------------	--	---

Datum:	24. 10. 1845
Místo:	Platýz, 17:00
Název akce:	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu Verein zum Wohle entlassene Züchtlinge

HICKL, J. C.	prolog	Fischer
REISSIGER, [CARL GOTTLIEB]	píseň <i>Der Zigeunerknabe im Norden</i>	Strakatý
TRÄG	<i>Elegie</i>	Träg (violoncello)
TITTL, [EMIL]	píseň <i>Glockenstimmen</i>	Jahnelová, Preisinger (klavír), Apt (fysharmonika)
DREYSCHOK, RAIMUND	<i>Andante a Rondo</i> pro housle	Raimund Dreyschok
WEBER, C[ARL] M[ARIA] [VON]	sbor <i>Schwertlied</i>	členové Žofínské akademie

Datum:	30. 10. 1845
Místo:	Žofín
Název akce:	Koncert Žofínské akademie

BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	Kyrie a Gloria ze <i>Mše C dur</i>	
[autor neuveden]	<i>Hussitenlied</i> s doprovodem sboru a orchestru	Strakatý
VEIT, [VÁCLAV JINDŘICH]	kantáta <i>Böhmens bester Bergseggen</i> [= <i>Požehnání českých hor</i> , text V. A. Svoboda]	Freitagová, Strakatý

Datum:	4. 12. 1845
Místo:	[Žofín], 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie ¹⁶⁷

JELEN, [ALOIS]	mužský sbor <i>Vše jen ku chvále</i> [<i>vlasti a krále</i>]	
HETSCH, L[UDWIG FRIEDRICH]	<i>Žalm č. 130</i>	
ROSSINI, [GIOACCHINO]	duet <i>Fischfang</i>	Pleyerová, Řepková
GRAUN, [CARL HEINRICH]	fuga <i>Christus hat uns ein Vorbild gelassen</i> z díla <i>Tod Jesu</i>	

¹⁶⁷ Dle autora článku v *Bohemii* bylo na programu této hudební zábavy celkem osm čísel, jmenovitě jsou však uvedena pouze některá. Ze členů Žofínské akademie, kteří na této zábavě vystoupili, zde autor jmenuje slečny Berthu Macaty, Janouškovou, Pleyerovou a Řepkovou. Viz šifru B. G.[= Bernhard Gutt], *Abendunterhaltung der Sophienakademie, Bohemia XVIII*, č. 147, 7. 12. 1845, s. [4].

Datum:	21. 12. 1845
Místo:	Žofín, 12:00
Název akce:	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu studentů techniky

Spoluúčinkovali členové divadelního orchestru a Žofínské akademie.

1. část:

ROSSINI, [GIOACCHINO]	ouvertura k opeře <i>Vilém Tell</i>	
ROSSINI, [GIOACCHINO]	duet <i>Fischfang</i>	Pleyerová, Řepková
DREYSCHOCK, RAIMUND	<i>Koncert D dur</i> , 1. věta	Raimund Dreyschock (housle)

2. část:

WENZIG	báseň <i>Kein Prolog</i>	
HABERN	píseň <i>Heideritt</i> (text Otto Prechtler)	Strakatý
[autor neuveden]	blíže nespec. variace	Kaubers [violoncello]
TITL, [EMIL]	<i>Nächtliche Heerschau</i>	

Datum:	23. 12. 1845
Místo:	Stavovské divadlo, 19:00
Název akce:	Koncert Jednoty umělců hudebních

Spoluúčinkovali členové Stavovského divadla, Žofínské akademie a Cecilské jednoty.

HAYDN, [JOSEPH]	oratorium <i>Die Schöpfung</i> [= <i>Stvoření</i>]	Podhorská, Emminger, Strakatý
-----------------	--	-------------------------------

1846

Datum: 16. 1. 1846
Místo: Žofín, 17:00
Název akce: Hudební zábava Žofínské akademie

MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	blíže nespec. moteto
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	<i>Trio c moll</i> pro klavír, housle a violoncello
HAUPTMANN, [MORITZ]	píseň <i>Mailed</i> [pro soprán, alt, tenor a bas]
[autor neuveden]	tři blíže nespec. duchovní písně pro alt a sbor s doprovodem varhan
HILLER, [FERDINAND]	píseň <i>Reiselied</i>
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	<i>Věnc z národních písní</i>

Datum: 28. 2. 1846
Místo: Žofín, 17:00
Název akce: Hudební zábava Žofínské akademie

BORTŇANSKÝ, DEMETER [BORTŇANSKIJ, DMITRIJ]	sbor <i>Cherubínský chvalozpěv</i> [= <i>Lobgesang der Cherubinen</i>]	
BECKER, JULIUS	píseň <i>Abschied vom Walde</i> pro alt, tenor a bas s doprovodem klavíru	
SPOHR, L[OUIS]	píseň <i>Das heimliche Lied</i> s doprovodem klavíru a klarinetu	Bertha Macaty, Písařovic (klarinet)
KÜCKEN, FR[IEDRICH WILHELM]	<i>Die sanften Tage</i> pro soprán, tenor, bas a mužský sbor s doprovodem klavíru	
SPOHR, [LOUIS]	Kyrie a Gloria z blíže nespec. mše	
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	<i>erster Kranz aus böhmischen Nationalliedern</i> [= první <i>Věnc z českých národních písní</i>] ¹⁶⁸	

¹⁶⁸ Původně mělo na této hudební zábavě zaznít Beethovenovo blíže nespecifikované trio pro klavír, klarinet a violoncello. Jelikož však musela být tato skladba z neznámých důvodů vynechána, jako

Datum:	12. 3. 1846
Místo:	Žofín, 16:30
Název akce:	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu Ústavu pro slepé děti

Spoluúčinkovali členové orchestru Stavovského divadla a Žofínské akademie.

CHEURBINI, [LUIGI]	ouvertura k opeře <i>Medea</i>	
KALIVODA	blíže nspec. ouvertura	
HAUPTMANN, M[ORITZ]	<i>Mailed</i> pro soprán, alt, tenor a bas	Jahnelová, Řepková, Opletal, Pollet
DONIZETTI, [GAETANO]	árie z opery <i>Hugo von Paris</i>	A. Kroppová
BEER, F. [BERR, FRIEDRICH]	blíže nspec. variace pro klarinet	Písařovic
HILLER, [FERDINAND]	<i>Reiselied</i> (v češtině)	Jahnelová a mužský sbor Žofínské akademie
ŠKROUP, FR[ANTIŠEK]	píseň [árie?] z opery <i>Libuše</i>	Strakatý

Datum:	17. 3. 1846
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Žákovské zkoušky Žofínské akademie ¹⁶⁹

[autor neuveden]	tříhlasé a čtyřhlasé sbory	
[autor neuveden]	různá solfeggia	
[autor neuveden]	celá čísla z různých dramát	Skuherská, Janoušková, Pleyerová (soprány), Řepková (mezzosoprán)
MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	<i>Arie der Königin der Nacht</i> [z opery <i>Kouzelná flétna</i>]	Pleyerová

náhrada zazněl Škroupův *Věvec z českých národních písní*. Viz anon., rubrika Lokalzeitung, *Bohemia* XIX, č. 25, 27. 2. 1846, s. [3].

¹⁶⁹ Tímto způsobem byl program zkoušek uveden v článku otištěném v *Bohemii*, proto i já přebírám tuto jeho pouze orientační podobu. Viz šifru G. [= Bernhard Gutt], rubrika Musik, *Bohemia* XIX, č. 34, 20. 3. 1846, s. [4].

Datum:	25. 3. 1846
Místo:	Stavovské divadlo, 19:00
Název akce:	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu reorganisierter Armeninstitutes

GLUCK, [CHRISTOPH WILLIBALD]	ouvertura k opeře <i>Iphigenie in Aulis</i>	
MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	sbor <i>Viaticum in domino moriendum</i>	
MERK, [JOSEPH]	blíže nespec. variace pro violoncello	Träg
SPOHR, [LOUIS]	árie Petra z oratoria <i>Des Heiland's letzte Stunden</i>	Strakatý
HÄNDEL, [GEORG FRIEDRICH]	Aleluja z oratoria <i>Messias</i> [= <i>Mesiáš</i>]	
DAVID, [FELICUM?]	Koncert pro housle e moll	Raimund Dreyschock
HAYDN, [JOSEPH]	tenorová árie z oratoria <i>Die Schöpfung</i> [= <i>Stvoření</i>]	Emminger ¹⁷⁰
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	Kyrie a Gloria ze Mše č. 1 C dur	členové Žofínské akademie

Datum:	6. 4. 1846
Místo:	Žofín, [19:00]
Název akce:	Koncert Jednoty umělců hudebních

Spoluúčinkovali členové Stavovského divadla, Žofínské akademie a Cecilské jednoty.

MARX, ADOLPH BERNARD	oratorium <i>Mose</i> [= <i>Mojžíš</i>]	Soukupová, Engstová, Emminger, Strakatý, Brava; dir. Škroup, Mildner
----------------------	--	--

¹⁷⁰ Původně měla dle autora článku v *Bohemii* zpívat blíže nespec. árii z oratoria *Die Schöpfung* [= *Stvoření*] paní Podhorská. Pravděpodobně došlo k náhlé změně programu. Viz anon., rubrika Lokalzeitung, *Bohemia* XIX, č. 36, 24. 3. 1846, s. [4].

Datum:	17. 4. 1846
Místo:	Žofín, 16:30
Název akce:	Koncert Hectora Berlioze

Členové Žofínské akademie zajišťovali vokální složku.

BERLIOZ, [HECTOR]	dramatická symfonie se sbory, sóly a recitativy <i>Romeo a Julie</i>	Řepková, Strakatý
-------------------	---	-------------------

Datum:	29. 4. 1846
Místo:	Žofín
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

Program této hudební zábavy se nepodařilo dohledat.

Datum:	14. 5. 1846
Místo:	Žofín, 16:30
Název akce:	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně

SCHUMANN, [ROBERT]	oratorium <i>Das Paradies und die Peri</i> , první provedení [= <i>Ráj a Peri</i>]	Anna Claudiusová, Janoušková, Mollingerová, Řepková, Emminger ¹⁷¹ , Strakatý
--------------------	--	---

¹⁷¹ Podle *Bohemia* měl původně vystoupit tenorista Jaroš. Viz anon., rubrika Lokalzeitung, in: *Bohemia*, roč. 19, č. 63, 12. 5. 1846, s. [3]. Srov. šifru A. [= August Wilhelm Ambros], *Die Peri und das Paradies*, *Bohemia XIX*, č. 66 a 68, 17. 5. a 21. 5. 1846, vždy s. [3].

Datum:	22. 6. 1846 ¹⁷²
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

SCHULZ, [JOHANN?]	blíže nespec. sbor	
GLUCK, [CHRISTOPH WILLIBALD]	árie <i>Che faro Euridice</i> z opery <i>Orfeo</i>	Řepková
MENDELSSOHN-BARTHOLDY, FELIX	mužský sbor <i>Türkische Schenkenlied</i>	
CABUSSI, V[INCENZO]	duet <i>La Calabrese</i>	Pleyerová, Řepková
PERTI, J. A. [PERTI, GIACOMO ANTONIO]	moteto <i>O d'immensa rigore</i>	
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	píseň <i>Na vlast</i> (text Macháček)	Jaroš
SPOHR, L[OUIS]	Sanctus, Agnus a Benedictus z blíže nespec. mše	

Datum:	20. 7. 1846
Místo:	Valdštejnská zahrada, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

VEIT, [VÁCLAV JINDŘICH]	<i>Tři věnce</i> pro mužský sbor (text Čejka)
BERLIOZ, H[ECTOR]	<i>Quarens me</i> z <i>Requiem</i> (první provedení)
ŠKROUP, FR[ANTIŠEK]	<i>Píseň ranní</i> (= <i>Morgenlied</i> , text Čejka podle Ed. Vogta; první provedení)
KÜCKEN, [FRIEDRICH WILHELM]	mužský sbor <i>Der blaue Montag</i>
ŠKROUP, JOH. NEP. [ŠKROUP, JAN NEPOMUK]	<i>Ave Maria</i>
KÜCKEN, [FRIEDRICH WILHELM]	<i>Auf dem Berge</i> (nach eine Melodie aus der Operette <i>Die Flucht nach Schweiz</i>)
MENDELSSOHN-BARTHOLDY, FELIX	mužský sbor <i>Abschied vom Walde</i>

¹⁷² *Bohemia* uvádí jako datum konání 23. 6. 1846. Viz šifru B. G. [= Bernhard Gutt], rubrika Lokalzeitung, *Bohemia* XIX, č. 88, 25. 6. 1846, s. [3].

Datum:	29. 7. 1846
Místo:	prostory Žofínské akademie
Název akce:	Žákovské zkoušky – žáci a žákyně vyučovaní sborovému zpěvu a hře na klavír

ANERIO, [FELICE]	blíže nespec. moteta	žáci prvního ročníku
LOTTI, [ANTONIO]	blíže nespec. chorál	žáci prvního ročníku
STADLER, A[NTON.	blíže nespec. sbor	žáci prvního ročníku
REISSIGER, [CARL GOTTLIEB]	blíže nespec. čtvero zpěv	žáci prvního ročníku
CALDARA, [ANTONIO]	blíže nespec. fuga	žáci prvního ročníku
HASLINGER	blíže nespec. skladba	žákyně obou ročníků
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	blíže nespec. skladba	žákyně obou ročníků
ONSLOW, [GEORG]	blíže nespec. skladba	žákyně obou ročníků
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	blíže nespec. skladba	žákyně obou ročníků

Datum:	30. 7. 1846
Místo:	Platýz, 16:00
Název akce:	Žákovské zkoušky – žákyně ze tříd sólového zpěvu a vystoupení sboru

BERLIOZ	<i>Quarens me z Requiem</i>	sbor Žofínské akademie
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	[ženský]sbor <i>Krásná země</i> [= <i>Das schöne Land</i> , text Vlastimila Růžičková]	sbor Žofínské akademie
BRIXI, [FRANTIŠEK XAVER]	blíže nespec. fuga	sbor Žofínské akademie

další čísla nejsou specifikována

Skuherská, Janoušková,
Pleyerová, Řepková

Datum:	12. 11. 1846
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

ZELTER, C[ARL] F[RIEDRICH]	blíže nespec. figurovaný chorál (první provedení)
KITTL, J. F. [= Kittl, Jan Bedřich]	mužský sbor <i>Společenská</i>
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	<i>Píseň ranní</i> pro čtyři hlasy a sbor (text Marek; první provedení)
KÜCKEN, [FRIEDRICH WILHELM]	mužský sbor <i>Der blaue Montag</i>
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	ženský sbor <i>Krásná země</i> [= <i>Das schöne Land</i>] (text V. Růžičková)
KÜCKEN, [FRIEDRICH WILHELM]	<i>Auf dem Berge</i> [nach eine Melodie aus der Operette <i>Die Flucht nach Schweiz</i>]
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	třetí <i>Věnc</i> z <i>písní národních</i> (první provedení)

Datum:	5. 12. 1846
Místo:	Žofín
Název akce:	Slavnost u příležitosti výročí smrti W. A. Mozarta pořádaná Žofínskou akademií

SVOBODA, V. A.	prolog v českém jazyce	Kolárová
MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	hymna s podloženým českým textem <i>Slávu tobě aj voláme</i> (text Svoboda)	
MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	moteto <i>Misericordias domini</i> <i>casabo in sternum</i> s doprovodem orchestru	
MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	<i>Kvartet Es dur</i> pro klavír, housle, violu a violoncello	Deutsch, Němec, Arnold, Prachner
MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	árie <i>Tochter von dir zu scheiden</i> z opery <i>Idomeneo</i>	Strakatý
MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	fuga <i>Sancti et justi</i>	

Datum:	13. 12. 1846
Místo:	Žofín
Název akce:	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu studentů polytechniky

Spoluúčinkovali mj. členové orchestru Stavovského divadla a členové Žofínské akademie.

BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	ouvertura k opeře <i>Fidelio</i> (č. 3 C dur)	
WENZIG	prolog	Binderová
KÜCKEN, [FRIEDRICH WILHELM]	píseň <i>Abschied</i> (text Burns)	Strakatý
FÜRSTENAU	<i>Concerto in mode di sena cantate</i>	W. Weber (flétna)
KÜCKEN, [FRIEDRICH WILHELM]	sbor <i>Auf dem Berge</i> [nach eine Melodie aus der Operette <i>Die Flucht nach Schweiz</i>]	
DONIZETTI, [GAETANO]	blíže nspec. cavatina z díla <i>Torquatto Tasso</i>	Reyová
NĚMEC, FRANZ	blíže nspec. variace	Franz Němec (housle)
ŠKROUP, JOH. N. [ŠKROUP, JAN NEPOMUK]	<i>zweite Kranz von Volksliedern</i> [= druhý <i>Věnc</i> z <i>národních písní</i>]	

Datum:	23. 12. 1846
Místo:	Stavovské divadlo, 19:00
Název akce:	Koncert Jednoty umělců hudebních

Spoluúčinkovali členové Stavovského divadla, Žofínské akademie a Cecilské jednoty.

HÄNDEL, [GEORG FRIEDRICH]	oratorium <i>Messias</i> [= <i>Mesiáš</i>] (v úpravě W. A. Mozarta)	Claudiusová, Řepková, Emminger, Strakatý
---------------------------	---	---

1847

Datum:	30. 1. 1847
Místo:	farní kostel pražské kapituly, 10:00
Název akce:	Zádušní mše na památku Josepha Palatina

Program (hudební čísla) této zádušní mše se nepodařilo dohledat. Z jediného dohledaného článku víme pouze, že vystoupila Žofínská akademie pod vedením svého ředitele a kapelníka kostela J. N. Škroupa.¹⁷³

Datum:	30. 1. 1847
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	blíže nespec. figurovaný sbor	
ZÖLLNER, [CARL FRIEDRICH]	písně <i>Wanderschaft, Wohin? a Halt!</i> z díla <i>Des Müllers Lust und Leid – Gesänge aus schönen Müllerin</i> pro mužské hlasy (text W. Müller)	
MEYERBEER, [GIACOMO]	romance Ermíny z díla <i>Hoffest von Ferrara</i> s doprovodem klavíru	Řepková
STORCH, ANT. M.	dvojité sbor pro mužské hlasy <i>Leben und Lied</i>	
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	<i>dritter Kranz aus böhmischen National-Liedern</i> [= třetí Věvec z národních písní]	

¹⁷³ Viz anon., rubrika Lokalzeitung, *Bohemia* XX, č. 18, 31. 1. 1847, s. [4].

Datum:	22. 2. 1847
Místo:	Platýz
Název akce:	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu izraelitské nemocnice

BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	<i>Ouvertura č. 4 E dur k opeře Fidelio</i>	
MEYERBEER, [GIACOMO]	<i>Appenzeller Kuhreigen</i>	Hoffmannová
LETTERIS	proslov (řeč) <i>Jenseits</i>	Fischer
VERDI, [GIUSEPPE]	árie se sborem z opery <i>Nabucodonosor</i> [= <i>Nabucco</i>]	Kunz + členové Žofínské akademie
ERNST, V.	Introduction, Caprices et Finale sur un Thème de l'Opera „ <i>Il Pirata</i> “ de Bellini pour le Violon (= <i>Pirata-Phantasie</i>)	Fr. Němec
SAPHIR	báseň <i>Weinen und Lachen</i>	Freyová, Lechnerová
ROSSINI, [GIOACCHINO]	blíže nspec. duet z opery <i>Semiramis</i>	Hoffmannová, Kunz
BEETHOVEN, [LUDWIG VAN]	<i>Ouvertura č. 2 C dur „Leonora“</i> k opeře <i>Fidelio</i>	

Datum:	[9. 3. 1847]
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

MENDELSSOHN-BARTHOLDY, F[ELIX]	<i>Drei geistliche Lieder</i> pro alt a sbor s doprovodem varhan	
ROSSINI, [GIOACCHINO]	píseň <i>Der Fischfang</i>	Durasová, Mollingerová
LISZT, FRANZ	sbor <i>Ave Maria</i>	
KREBS	duet <i>Ewige Liebe</i> pro soprán a alt	Fährnichová, Řepková
SPOHR, L[OUIS]	<i>Žalm č. 128</i> pro čtyři sólové a čtyři sborové hlasy	
STORCH, ANT. M.	dvojité sbor pro mužské hlasy <i>Leben und Lied</i>	
PITSCH, C. F.	blíže nspec. hymnus a fuga pro čtyřhlasy dvojité sbor (v češtině)	

Datum:	13. 3. 1847
Místo:	Konvikt, 17:00
Název akce:	Vystoupení na benefičním koncertu Ludvíka Rittera z Rittersbergu

RITTER, LUDVÍK	mužský sbor <i>Poupě</i>	
RITTER, LUDVÍK	píseň <i>Arab u mohyly koně</i>	Aug. Müller
RITTER, LUDVÍK	<i>Hetman Kosinský</i>	Aug. Müller
RITTER, LUDVÍK	píseň <i>Zpívající jezero</i>	Müllerová
RITTER, LUDVÍK	sbor <i>Píseň polní rytířů českých na tažení mediolánském</i> (text J. E. Vöcel)	
TYL, [JOSEF KAJETÁN]	deklamace <i>Ono se to nesluší</i>	Zelinková
FISCHER, JOSEF	blíže nespec. variace na původní téma	Josef Fischer
[SAPHIR]	báseň <i>Stará píseň o novém čase</i> [= <i>Das alte Lied von der neuen Zeit</i>]	Kliment

Datum:	15. 3. 1847
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu Ústavu pro slepé děti

FÜCHS, FR.	ouvertura k opeře <i>Guttenberg</i>	
DESSAUER, [JOSEF]	píseň <i>Der blinde Greis</i> (text Gabriel Seidl)	Strakatý, J. N. Škroup
WEBER, C[ARL] M[ARIA] [VON]	<i>Concertino pro klarinet</i>	Tadra
DONIZETTI, [GAETANO]	árie z díla <i>Dom Sebastian</i>	Řepková
BÉRIOT, [CHARLES-AUGUSTE DE]	<i>Koncert pro housle č. 3,</i> první věta	Joh. Weber
ZÖLLNER, CARL	písně <i>Wanderschaf</i> a <i>Halt!</i> z díla <i>Des Müllers Lust und Leid –</i> <i>Gesänge aus schönen Müllerin</i> pro mužské hlasy (text W. Müller)	členové Žofínské akademie
WEBER, C[ARL] M[ARIA] [VON]	ouvertura k opeře <i>Oberon</i>	

Datum:	20. 3. 1847
Místo:	Žofín (malý sál), 11:00 + 16:00
Název akce:	Žákovské zkoušky

Přesný program těchto zkoušek, resp. výčet jednotlivých čísel, se nepodařilo dohledat.¹⁷⁴

Datum:	29. 3. 1847
Místo:	Stavovské divadlo, 19:00
Název akce:	Koncert Jednoty umělců hudebních

Spoluúčinkovali členové Stavovského divadla, Žofínské akademie a Cecilské jednoty.

SCHNEIDER, FRIEDRICH

oratorium *Das Weltgericht*

Hoffmannová, Claudiusová,
Emminger, Strakatý

Datum:	14. 5. 1847
Místo:	Konvikt, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně ¹⁷⁵

Program této hudební zábavy se nepodařilo dohledat.

Datum:	20. 6. 1847
Místo:	Valdštejnská zahrada, 16:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

Program této hudební zábavy se nepodařilo dohledat.

¹⁷⁴ Jedním z čísel odpolední části zkoušek mělo být i Stabat Mater o neznámého autora, „které císař Karel IV. slyšel roku 1354 ve Vatikánu a které mělo být s českým textem provedeno v metropolitním kostele v Praze“. Viz anon., rubrika Lokalzeitung, *Bohemia XX*, č. 44, 18. 3. 1847, s. [4]. V orig. znění: „Unter den Gesangstücken, die Vormittags zum Vortrage kommen, ist ein Stabat mater von unbekanntem Compositeur, das Kaiser Karl IV. im Jahre 1354 in Rom in Vatikan gehört und in der Metropolitankirche zu Prag eingeführt haben soll (mit böhmischen Text).“

¹⁷⁵ U příležitosti jmenin arcivévodkyně se vždy konal velký koncert, v tomto roce však byl odložen a nahrazen běžnou zábavou. Důvodem odložení měla být dle dohledaného článku blížící se valná hromada Žofínské akademie, nakonec se ale velký koncert s největší pravděpodobností vůbec nekonal. Více viz anon., rubrika Lokalzeitung, *Bohemia XX*, č. 76, 13. 5. 1847, s. [4].

Datum:	21. 7. 1847
Místo:	před bytem prof. Kratochvíla
Název akce:	Dostaveníčko žáků c. k. gymnázia ¹⁷⁶

Sbory zazněly v podání členů Žofínské akademie.

JELÉN, [ALOIS]	blíže nespec. sbor (-y)
ŠKROUP	blíže nespec. sbor (-y)
[autor neuveden]	blíže nespec. německé sbor (-y)

Datum:	22. 7. 1847
Místo:	Žofín, 16:00
Název akce:	Žákovské zkoušky

Program těchto zkoušek se nepodařilo dohledat.

Datum:	29. 9. 1847
Místo:	v místě ubytování, cca 21:00
Název akce:	Dostaveníčko u příležitosti návštěvy arcivévodů pořádané Žofínskou akademií

ŠKROUP, JAN [NEPOMUK]	blíže nespec. česká kantáta (text Hanka)
ŠKROUP, [JAN NEPOMUK]	německý sbor <i>Jägerchor</i>
ŠKROUP, FRANTIŠEK	český sbor <i>Potok</i>

¹⁷⁶ Konkrétní názvy skladeb nejsou v dohledaném článku přesně specifikovány. Viz V. Slavík, rubrika Pražský denník, *Květy XIV*, č. 90, 29. 7. 1847, s. 360.

Datum:	18. 11. 1847
Místo:	Platýz
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	blíže nespec. introdukce a fuga pro sbor	
ŠKROUP, J[AN NEPOMUK]	blíže nespec. sbor (text Hanka) ¹⁷⁷	
VEIT, [VÁCLAV JINDŘICH]	blíže nespec. sbor	
LISZT, F[RANZ]	<i>Was ist des Deutschen Vaterland</i> (Composition von Moritz Arndt's Liede)	
SCHUMANN, ROBERT	<i>Zigeunerchor</i>	
[MOZART, WOLFGANG AMADEUS]	árie Vitellie z opery <i>Titus</i> s partem obligátního klarinetu	Řepková, Písařovic (klarinet)
ŠKROUP, J[AN NEPOMUK]	<i>vierter Kranz von böhmischen Nationalliedern</i> [= čtvrtý Věnc z národních písní]	

Datum:	23. 12. 1847
Místo:	Stavovské divadlo, 19:00
Název akce:	Koncert Jednoty umělců hudebních

Spoluúčinkovali členové Stavovského divadla, Žofínské akademie a Cecilské jednoty.

MENDELSSOHN[-BARTHOLDY, FELIX]	oratorium <i>Paulus</i>	Podhorská, Řepková, Brava, Emminger, Strakatý
-----------------------------------	-------------------------	--

¹⁷⁷ Dle autora článku otištěného v *Bohemii* se jednalo o sbor, který byl zpíván u příležitosti návštěvy arcivévodů v září 1847. Viz šifru G.[= Bernhard Gutt], rubrika Musik, *Bohemia* XX, č. 186, 21. 11. 1847, s. [3].

1848

Datum:	16. 3. 1848
Místo:	prostory Žofínské akademie, 11:00 + 15:00
Název akce:	Žákovské zkoušky

Program těchto zkoušek se nepodařilo dohledat.

Datum:	21. 3. 1848 ¹⁷⁸
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie ¹⁷⁹

Program této hudební zábavy se nepodařilo dohledat.

Datum:	13. 4. 1848
Místo:	Žofín, 12:00
Název akce:	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu studentů filozofie

1. část:

TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	ouvertura k opeře <i>Serafine</i>	
HORN	prolog	Pollertová
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	<i>Píseň národní gardy</i>	členové Žofínské akademie
MAYSEDER, [JOSEPH]	blíže nespec. variace pro housle	Hoffmann
KITTL, J. F. [KITTL, JAN BEDŘICH]	<i>Jubellied</i> (text Moritz Hartmann)	Emminger, Reichel, Versing
ŠKROUP, FR[ANTIŠEK]	<i>Die Universität</i> (text Frankk)	Kunz + mužský sbor Žofínské akademie

2. část:

AMBROS, [AUGUST WILHELM]	hudba k činohře <i>Othello</i> (text A. Meisauer, J. Bayer, M. Hartmann, F. Hedrich)
--------------------------	--

¹⁷⁸ KUBÁTOVÁ (cit. v pozn. 7) na s. 161 uvádí jako datum konání jednoho z hudebních představení spolku 18. 3. 1848. Pravděpodobně se jedná o tuto hudební zábavu, jejíž datum konání bylo změněno nebo jej Kubátová uvádí chybně.

¹⁷⁹ Podle *Bohemie* se tato hudební zábava konala „zur Feier Constitutions-Proklamirung“. Viz anon., rubrika Kunst und Leben in Böhmen, *Bohemia XXI*, č. 44, 17. 3. 1848, s. [6].

Datum:	20. 5. 1848
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

Program této hudební zábavy se nepodařilo dohledat.

Datum:	23. 11. 1848
Místo:	Žofín, 16:30
Název akce:	Slavnostní koncert Žofínské akademie (u příležitosti znovuzahájení činnosti)

Spoluúčinkoval orchestr Stavovského divadla.

1. část:

AMBROS, A[UGUST] W[ILHELM]	ouverture <i>Rätkchen von Heilbronn</i>	dir. Ambros
----------------------------	---	-------------

ŠKROUP, JOH. N.	mužský sbor <i>Zpěv vlastenců</i>	
-----------------	-----------------------------------	--

[ŠKROUP, JAN NEPOMUK]		
-----------------------	--	--

autor neuveden	píseň <i>Die Bedette</i> (v českém jazyce)	Emminger
----------------	---	----------

JELEN, [ALOIS]	mužský sbor <i>Zpěv Čechů</i>	
----------------	-------------------------------	--

ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	mužský sbor <i>Böhmens</i> <i>Schutzgeist</i> (text Sacher)	
-------------------------	---	--

ČESKÁ LIDOVÁ PÍSEŇ		Bergauerová
--------------------	--	-------------

ŠKROUP, FR[ANTIŠEK]	píseň <i>Česka</i> (v češtině)	Bergauerová
---------------------	-----------------------------------	-------------

2. část:

KITTL, [JAN BEDŘICH]	2. jednání z opery <i>Franzossen</i> <i>von Nizza</i>	Kunz, Reichel, Brava
----------------------	--	----------------------

1849

Datum:	27. 1. 1849
Místo:	Stavovské divadlo, 12:00
Název akce:	Koncert Žofínské akademie u příležitosti narozenin arcivévodkyně ¹⁸⁰

ŠKROUP, JOH. NEP. [ŠKROUP, JAN NEPOMUK]	<i>Willkommen!</i> pro jeden zpěvní hlas, sbor a orchestr	Kunz
HÄNDEL, [GEORG FRIEDRICH]	blíže nespec. sbor z oratoria <i>Judas Maccabäus</i> [= <i>Juda Makkabejský</i>]	
HILLER, FERDINAND	<i>Reiselied</i> pro soprán a mužský sbor ¹⁸¹ (v češtině)	Bergauerová
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	<i>Kranz aus. böhmischen Nationalliedern</i> [= <i>Věnc z národních písní</i>]	
VEIT, V[ÁCLAV] J[INDŘICH]	mužský sbor <i>Svitání</i> (= <i>Morgendämmerung</i> ; v češtině)	Strakatý
TOMÁŠEK, V[ÁCLAV] J[AN] [KŘTITEL]	<i>Te Deum Laudamus</i>	

Datum:	2. 4. 1849
Místo:	Stavovské divadlo, [19:00]
Název akce:	Koncert Jednoty umělců hudebních

Spoluúčinkovali členové Stavovského divadla, Žofínské akademie a Cecílské jednoty.

MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	oratorium <i>Elias</i>	Claudiusová, Fehringerová, Podhorská, Wolf, Böhm, Illner, Strakatý, Versing, dir. Škroup st. a Maýr ¹⁸²
-----------------------------------	------------------------	---

¹⁸⁰ *Bohemia* z 24. 1. 1849 uvádí jako sólisty tohoto koncertu slečny Bergauerovou, Řepkovou a pány Kunze, Mayera (ve skutečnosti se pravděpodobně jednalo o J. N. Maýra) a Strakatého. Konkrétní obsazení sólových partů některých čísel přibližuje až článek v *Bohemii* z 30. 1. 1849, ve kterém jeho autor mj. píše, že místo pana Maýra vystoupil pan Emminger. Viz anon., rubrika Lokalzeitung, *Bohemia XXII*, č. 20, 24. 1. 1849, s. [4] a také šifru V. [= Franz Balthasar Ulm], Concert der Sophienakademie, *Bohemia XXII*, č. 25, 30. 1. 1849, s. [3].

¹⁸¹ *Bohemia* 30. 1. 1849 (cit. v předch. pozn.) uvádí tuto skladbu jako *Wanderlied*.

¹⁸² Podle *Bohemie* měli původně vystoupit mj. dámy Grosserová, Soukupová a pánové Knopp a Emminger; viz anon., rubrika Lokalzeitung, *Bohemia XXII*, č. 75, 29. 3. 1849, s. [4]. Jméno J. N. Maýra je

Datum:	20. 4. 1849
Místo:	Žofín, 16:00
Název akce:	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu dětské nemocnice

SMETANA, FR. [SMETANA, BEDŘICH]	<i>Jubelouverture</i>	
[BELLINI, VINCENZO]	blíže nespec. árie z opery <i>Die Puritaner</i>	Kunz
SMETANA, FR. [SMETANA, BEDŘICH]	<i>Die Sehnsucht a Der Krieger, Charakterbilder für Pianoforte</i>	Smetana
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	<i>Zigeunerlied</i> s doprovodem orchestru	členové Žofínské akademie
SCHUBERT, FR[ANZ]	píseň <i>Erlkönig</i>	Fehringerová
BÉRIOT, [CHARLES-AUGUSTE DE]	<i>Koncert pro housle a orchestr</i> č. 3, první věta	Gabriela Hoffmannová
CHMELENSKÝ, J[OSEF] K[RASOSLAV]	píseň <i>Nevěsta předoucí</i> s doprovodem klavíru a klarinetu	Bergauerová
BERLIOZ, [HECTOR]	ouverture k opeře <i>Les francs-juges</i>	

Datum:	[20. 4. 1849]
Místo:	není uvedeno
Název akce:	Večerní serenáda (dostaveníčko) pro arcivévodkyni pořádaná Žofínskou akademií

[autoři neuvedeni]	blíže nespec. české a německé sbory	dir. Maýr
--------------------	-------------------------------------	-----------

Datum:	26. 4. 1849
Místo:	Dilettanttheater
Název akce:	Vystoupení v rámci divadelního představení

Přesný výčet čísel se nepodařilo dohledat. Víme pouze, že členové Žofínské akademie přednesli blíže nespec. zpěvy mezi druhým a třetím jednáním veselohry *Scherz und Wahrheit oder die Bräutigam im Feuer*, kterou do češtiny přeložil Štěpánek.¹⁸³

v recenzi tohoto koncertu uveřejněné v *Bohemii* opět uvedeno v podobě Mayer. Viz šifru V. [= Franz Balthasar Ulm], rubrika Musik, *Bohemia* XXII, č. 81, 5. 4. 1849, s. [3–4].

¹⁸³ Viz anon., rubrika Lokalzeitung, *Bohemia* XXII, č. 97, 24. 4. 1849, s. [3].

Datum:	14. 5. 1849
Místo:	Žofín, 16:30
Název akce:	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně

Jako host koncertu vystoupila Therese Schwarzová.

1. část:

GADE, NILS	<i>Ouvertura C dur</i>	
ŠKROUP, FR[ANTIŠEK]	sbor <i>Vater uns</i> s doprovodem orchestru	
ŠKROUP, FR[ANTIŠEK]	sbor <i>Ave Maria</i> s doprovodem orchestru	
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Jagdlied</i> pro bas	Tumpach
SUPPÉ, F[RANZ] VON	píseň <i>Weine nicht</i>	Therese Schwarzová j. h.
TABOLINI	<i>Barcarole</i>	
KÜCKEN, [FRIEDRICH WILHELM]	sbor <i>Vor der Schlacht</i>	

2. část:

HÖLZEL, GUSTAV	píseň <i>Der Krieger und sein Ross</i>	Therese Schwarzová j. h.
MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	<i>Lauda Sion</i> pro sóla, sbor a orchestr	Kropová

Datum:	28. 6. 1849
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

FESCA, F[RIEDRICH] E[RNST]	fuga <i>Lob seinen Namen</i>	
SPOHR, L[OUIS]	Sanctus, Benedictus a Agnus pro pět sólových hlasů a dva pětihlasé sbory	
ROSSINI, [GIOACCHINO]	blíže nespec. terzet z opery <i>Vilém Tell</i>	
MEYERBEER, [GIACOMO]	blíže nespec. árie z opery <i>Crociato</i>	Kropová
SPEYER, [WILHELM]	píseň <i>Soldaten-Abschied</i>	Malý
STORCH, [A. M.]	sbor <i>Leben und Lied</i>	
KÜCKEN	<i>Kriegerchor</i> [= sbor <i>Vor der Schlacht</i>]	

Datum:	[16. – 18. 7. 1849]
Místo:	Mělník
Název akce:	Vystoupení Žofínské akademie v rámci návštěvy Mělníku

Přesný program koncertů se nepodařilo dohledat.¹⁸⁴

Datum:	31. 7. 1849
Místo:	[prostory Žofínské akademie]
Název akce:	Žákovské zkoušky

Program těchto zkoušek se nepodařilo dohledat.

Datum:	5. 10. 1849
Místo:	Dominikanen Kirche, 9:00
Název akce:	Zádušní mše na památku pana Hoffmanna

Spoluúčinkovali mj. členové Jednoty umělců hudebních a Žofínské akademie, dir. František Škroup.

MOZART, [WOLFGANG AMADEUS]	<i>Requiem</i>
SPOHR, [LOUIS]	<i>Selig sind die Toten</i>

¹⁸⁴ Pro více informací o návštěvě Mělníku a tamních koncertech viz předcházející kapitolu.

Datum:	20. 11. 1849
Místo:	Žofín
Název akce:	Koncert Žofínské akademie u příležitosti návštěvy císaře

[autor neuveden]	úvodní prolog	
ROSSINI, [GIOACCHINO]	ouvertura k opeře <i>Vilém Tell</i>	
MERCADANTE, [SAVERIO]	árie z opery <i>Il Bravo</i>	Malý
[ŠKROUP, FRANTIŠEK]	píseň <i>Kde domov můj</i>	Strakatý
CAVALCABO	píseň <i>Warum</i>	Fehringierová
HÖLZEL, [GUSTAV]	píseň <i>Der Bursch und sein Liebchen</i>	Fehringierová
JELÉN, [ALOIS]	sbor <i>My čeští manové</i>	
BECKER, [JULIUS]	<i>Marsch</i> pro mužský sbor	
MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	<i>Lauda Sion</i> , úvodní číslo	Bergauerová

Datum:	23. 12. 1849
Místo:	[Stavovské divadlo nebo Žofín, 19:00]
Název akce:	Koncert Jednoty umělců hudebních

Pravděpodobně opět spoluúčinkovali členové Stavovského divadla, Žofínské akademie a Cecilské jednoty.¹⁸⁵

HAYDN, [JOSEPH]	oratorium <i>Die Schöpfung</i> [= <i>Stvoření</i>] (v češtině)	Bergauerová, Strakatý, Böhm
-----------------	---	-----------------------------

¹⁸⁵ Tentokrát dobový tisk jmenovitě neuvádí spoluúčast těchto institucí, ta se ale dá předpokládat vzhledem k faktu, že podle jednoho z dohledaných článků opět vystoupilo přibližně 300 interpretů. Viz šifru V. [= Franz Balthasar Ulm], rubrika Musik, *Bohemia XXII*, č. 258, 27. 12. 1849, s. [2–3].

1850

Datum:	26. 1. 1850
Místo:	kostel sv. Jakuba
Název akce:	Slavnostní bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně pořádaná Žofínskou akademií

[autor neuveden] blíže nespec. mše

Datum:	19. 3. 1850
Místo:	Žofín, 16:00
Název akce:	Koncert Žofínské akademie

REISSIGER, [CARL GOTTLIEB] ¹⁸⁶	ouvertura k opeře <i>Felsenmühle</i> [zu Etalières]	
FESCA	blíže nespec. vok. fuga	
LÖWE, CARL	<i>Gretchen im Zwinger</i> (scéna z díla <i>Faust</i> op. 9)	Botschon-Soukupová
AMBROS, AUG[UST] W[ILHELM]	<i>Stabat Mater</i>	Botschon-Soukupová, Bergauerová, Jarovin, Rupricius

Datum:	4. 4. 1850 ¹⁸⁷
Místo:	Žofín, 16:30
Název akce:	Koncert Jednoty umělců hudebních

Pravděpodobně opět spoluúčinkovali členové Stavovského divadla, Žofínské akademie a Cecílské jednoty.

SPOHR, [LOUIS]	oratorium <i>Des Heilands letzte Stunden</i>	Bergauerová, Versing, Emminer, Strakatý, Knopp, Brava, Illner; dir. F. Škroup a Maýr
----------------	--	---

¹⁸⁶ Původně měla zaznít Taubertova ouvertura k opeře *Blaubart*. Srov. anon., rubrika Lokalzeitung, *Bohemia* XXIII, č. 44, 17. 3. 1850, s. [4] a šifra V. [= Franz Balthasar Ulm], Concert der Sophienakademie am 19. März, *Bohemia* XXIII, č. 47, 22. 3. 1850, s. [3].

¹⁸⁷ Michaela Freemanová uvádí v jedné ze svých studií (cit. v pozn. 44) jako datum konání tohoto koncertu 26. 3. 1850.

Datum:	7. 4. 1850
Místo:	Žofín, 12:00
Název akce:	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu Krombolzovy nadace

1. část:

KITTL, [JAN BEDŘICH]	ouvertura k opeře <i>Die Franzosen vor Nizza</i>	
AMBROS, A[UGUST] W[ILHELM]	<i>Libuša's Prophezeitung</i> (text J. Bayer)	Bergauerová + mužský sbor Žofínské akademie
FÜRSTENAU	blíže nespec. concertino pro flétnu	Weber
ŠKROUP, F[RANTIŠEK]	mužský sbor <i>Vystěhovanec</i> (text Villani)	mužský sbor Žofínské akademie a Stavovského divadla; dir. F. Škroup

2. část:

BENONI	ouvertura k opeře <i>Die Werbung</i> (první provedení)	
LÖWE, [JOHANN CARL GOTTFRIED]	píseň <i>Der Feldherr</i> (text Gruppé)	Strakatý
MEYSEDER [MAYSEDER, JOSEPH]	blíže nespec. variace pro housle	Gabr. Hoffmannová
ŠKROUP, J[AN] N[EPOMUK]	mužský sbor <i>Píseň Čechů</i> (text Nebeský)	mužský sbor Žofínské akademie a Stavovského divadla; dir. J. N. Škroup

Datum:	15. 5. 1850
Místo:	Žofín, 16:30
Název akce:	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně

1. část:

MAYER, WILHELM	blíže nespec. ouvertura	
UHLAND	báseň (balada) <i>Des Sängers Fluch</i> ¹⁸⁸	Haase
MENDELSSOHN[-BARTHOLDY, FELIX]	blíže nespec. <i>Lied ohne Worte</i> [= <i>Píseň beze slov</i>]	Seeling
MENDELSSOHN[-BARTHOLDY, FELIX]	<i>Rondo capriccioso</i>	Seeling
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Bože [= Róže!]</i> z <i>Königinhofer Handschrift</i>	Cecilie Botschon-Soukupová
TOMÁŠEK, [VÁCLAV JAN KŘTITEL]	píseň <i>Oči modré</i>	Cecilie Botschon-Soukupová
HELLER, J[OSEF] A[UGUST]	sbor <i>An die Hoffnung</i> s doprovodem orchestru	

2. část:

MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	<i>Die erste Walpurgisnacht</i>	Bergauerová, Emminger, Strakatý
--------------------------------	---------------------------------	---------------------------------

Datum:	4. 7. 1850
Místo:	prostory Žofínské akademie, 8:00
Název akce:	Žákovské zkoušky ¹⁸⁹

JELEN, A[LOIS]	sbor <i>Maria královna naše</i>	
STADLER, [MAXMILIAN, ABBÉ]	sbor <i>Glaube, hoffe, liebe</i>	
CALDARA, [ANTONIO]	fuga <i>Et in saecula saeculorum</i>	
SUPPÉ, [FRANZ VON]	píseň <i>Weine nicht</i>	
ŠKROUP, J[AN NEPOMUK]	blíže nespec. čtvero zpěv	
SCHUMANN, [ROBERT]	<i>Zigeunerchor</i>	

¹⁸⁸ Podle *Bohemie* měl Haase původně přednést báseň *Das erste Bild* od J. N. Vogla. Viz anon., rubrika *Lokalzeitung, Bohemia XXIII*, č. 75, 12. 5. 1850, s. [4].

¹⁸⁹ Podle *Bohemie* byl na programu zkoušek kromě uvedených skladeb (ty zazněly pravděpodobně v podání starších žáků) také přednes dalších blíže nespec. zpěvů (cvičení) v podání žáků prvního ročníku. Více viz anon., rubrika *Lokalzeitung, Bohemia XXIII*, č. 102, 2. 7. 1850, s. [3].

Datum:	28. 11. 1850
Místo:	Žofín, 17:00
Název akce:	Hudební zábava Žofínské akademie

[autor neuveden]	blíže nespec. sbor pro mužské hlasy	
SPONTINI, [GASPARE]	blíže nespec. ženský sbor	
HOMILIUS, [GOTTFRIED AUGUST]	blíže nespec. moteto	
GUMBERT, [FERDINAND]	blíže nespec. píseň	Jaroslav Hofrichter
NETZER, [JOSEF]	blíže nespec. píseň	Jaroslav Hofrichter
ŠKROUP, FR[ANTIŠEK]	sbor <i>Vystěhovanec</i> (text Villani)	
CALDARA, [ANTONIO]	blíže nespec. fuga	
KOTT, FR[ANTIŠEK BEDŘICH]	sbor <i>Hlas z Blaníka</i> (text Klácel)	

Datum:	23. 12. 1850
Místo:	Stavovské divadlo, [19:00]
Název akce:	Koncert Jednoty umělců hudebních

Spoluúčinkovali členové Žofínské akademie a studenti pedagogické školy v Budči.

MENDELSSOHN-BARTHOLDY, [FELIX]	oratorium <i>Paulus</i>	Stradiot-Mendeová, Vávrová, Emminger, Brava, Versing; dir. F. Škroup
-----------------------------------	-------------------------	--

ZÁVĚR

Činnost Žofínské akademie v letech 1841–1850 se po sestavení přehledu jejích koncertů, hudebních zábav a dalších vystoupení jeví z hlediska množství produkcí jako velmi bohatá (dohledáno přibližně 140 akcí) a velmi pestrá, co se týká typu těchto představení a také jejich programové koncepce. Přes rozmanitost uváděných autorů a skladeb můžeme v oblasti koncertní činnosti akademie pozorovat tendenci, kdy především za vedení Aloise Jeleny (1840–1844) převažovaly v programech jednotlivých koncertů sbory, písně a další vokální či vokálně instrumentální kompozice autorů domácí provenience hlásících se k české národnosti. Během svého oficiálně téměř šedesátiletého působení (1840–1899, vlastní koncertní činnost ale pravděpodobně v sedmdesátých letech ustala) se celkové zaměření, a tím pádem i programová koncepce koncertů, Žofínské akademie značně proměňovalo, a to zejména v závislosti na prosazovaných prioritách jejích ředitelů a měnících se podmínkách v oblasti spolkového života.

Sborový zpěv byl nesmírně důležitou součástí nejen pražského koncertního, resp. spolkového života, ale hrál velmi důležitou roli i pro českou společnost jako takovou, v níž se právě kolem poloviny 19. století (a zejména po roce 1860) odehrávaly poměrně zásadní změny spojené mj. se silícím národním uvědoměním. Sborový zpěv, podobně jako díla určená pro divadelní jeviště, totiž představoval jednu z oblastí, ve které bylo možné svým způsobem realizovat snahy o prosazení české řeči coby svébytného jazyka a zároveň „příspětku zvelebení zpěvu a hudby v Čechách“, což bylo v případě Žofínské akademie nejen hlavním cílem jejího zakladatele Aloise Jeleny, ale také součástí stanov spolku a dokonce i původního názvu. Jak vyplývá z dohledaných údajů, na zpěv v češtině byl v Žofínské akademii patrně kladen největší důraz právě v prvních deseti letech její činnosti. A Žofínská akademie jako celek hrála v životě města v tomto období také velmi významnou společenskou roli, neboť metropoli důstojně reprezentovala nejen vlastními hudebními produkcemi, ale i při různých slavnostních příležitostech.

Vzhledem k faktu, že Žofínská akademie byla zřejmě první institucí, která na svých pravidelných koncertech a hudebních zábavách uváděla v Praze sborové kompozice ve

větším množstvím než jiné spolky podobného zaměření a jejíž hudební produkce patřily, co do obsahu a důležitosti, k pilířům koncertního života města, právem zaujímá v dějinách české hudby 19. století významné místo a zaslouží si jistě pozornost dalších badatelů. Předkládaná diplomová práce je totiž pouze malým střípkem do výsledné mozaiky představující činnost této svým způsobem jedinečné instituce. Aby bylo možné komplexnější obraz vůbec vytvořit a tím dosáhnout adekvátního povědomí o Žofínské akademii, je nejprve zapotřebí zpracovat řadu dosud opomíjených témat. Tím je nejen koncertní činnost po roce 1850 a její zasazení do kontextu celkového vývoje instituce, ale také porovnání repertoáru Žofínské akademie s repertoárem dalších sborových institucí, recepce hudebních produkcí akademie u pražského publika, resp. v recenzích přispěvatelů dobového tisku, a především pak zpracování personální oblasti (tj. obsahu matrik a dalších soupisů za účelem zjištění, které osobnosti byly členy Žofínské akademie) a otázek souvisejících s hudební sbírkou tohoto spolku. Věřím, že má diplomová práce, ve které jsem se alespoň zčásti některými výše uvedenými aspekty již zabývala, vzbudí u čtenářů zájem jak o Žofínskou akademii, tak zejména o pokračování bádání na tomto tématu.

SOUPIS PRAMENŮ A LITERATURY

PRAMENY:

Archiv hlavního města Prahy, fond *Magistrát hlavního města Prahy II* (NAD 5) – Spolkový katastr, rejstřík k signatuře XII/0003

Archiv hlavního města Prahy, fond *Sofijská akademie v Praze* (NAD 745)

Národní archiv, Oddělení fondů samosprávy a státní správy do roku 1848 a církevních institucí (1. oddělení), fond *České gubernium*, sign. ČG-VŠ 29/9/59, karton č. 2786

Národní archiv, Oddělení fondů samosprávy a státní správy z let 1848–1918 (2. oddělení), fond *Policejní ředitelství Praha I*, (konkrétně PŘ 1871–1880), sign. C 24/66, karton č. 1407

Národní muzeum, České muzeum hudby – Hudebněhistorické oddělení, fond *Tisková dokumentace*

Národní muzeum, Divadelní oddělení, fond *Divadelní cedule a plakáty*

DOBOVÝ TISK:

Bohemia. Ein Unterhaltungsblatt XIV–XVIII (1841–1845)

Bohemia XIX–XXIII (1846–1850)

Květy. Národní zábavník pro Čechy, Morawany a Slowáky VII (1840)

Květy. Národní zábavník pro Čechy, Morawany, Slowáky a Slezany VIII–XIV (1841–1847)

Květy. Národní zábavník XV (1848)

NB: Další jednotlivé články z dobového tisku viz soupis literatury.

LITERATURA:

- [Apt, Anton]: *Programme der Concerte, kirchlichen Musikaufführungen und anderweitigen Mitwirkungen des CÄCILIE-VEREINS in Prag während seiner 25jährigen Wirksamkeit in der Zeitperiode vom Jahre 1840 bis 1865*, Praha 1880
- Adámek, Karel: *Z naší doby*, Praha 1886
- Berlioz, Hector: *Paměti. Cesty po Italii, Německu, Rusku a Anglii 1803–1865*, Praha 1954
(z francouzského originálu. *Mémoires de Hector Berlioz comprenant ses voyages en Italie, en Allemagne, Russie et en Angleterre 1803–1865* přeložila Jaroslava Pippichová), Praha 1954
- Branberger, Jan: *Konservatoř hudby v Praze. Pamětní spis k stoletému jubileu založení ústavu*, Praha 1911
- Černušák, Gracian (ed.): *Pazdírkův hudební slovník naučný*, I, II, Brno 1929 resp. 1937
- Černušák, Gracian a kol.: *Československý hudební slovník osob a institucí*, sv. 1, 2, Praha 1963 resp. 1965
- Černý, Jaromír a kol.: *Hudba v českých dějinách*, Praha 1989
- Dolenský, Antonín: *Slovník pseudonymů a kryptonymů v československé literatuře*, Praha 1934
- Eremiášová, Michaela: *Jan Nepomuk Škroup*, proseminární práce, Ústav hudební vědy FF UK, Praha 1998
- Finscher, Ludwig: *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*, Personenteil, Kassel 1994–
- Freemanová, Michaela: Jednota umělců hudebních ku podpoře vdov a sirotků – Tonkünstler Wittwen-und-Waisen Societät (1803–1903) a její role v životě Prahy 19. století, in: Ledvinka, Václav – Pešek, Jiří: *Od středověkých bratrstev k moderním spolkům*, *Documenta Pragensia XVIII*, 2000, s. 177–197

- Freemanová, Michaela: Prague's Cäcilien-Verein and its contemporaries: Bohemian choral societies and their German (and Czech) choral repertoire, in: Fischer, Erik (ed.): *Chorgesang als Medium von Interkulturalität: Formen, Kanäle, Diskurse*, Stuttgart 2007, s. 230–240
- Freemanová, Michaela: Prague's Society of Musicians (1803–1903/1930) and its rôle in the music and social life of the city, *Hudební věda* XL, č. 1, 2003, s. 3–28
- Fukač, Jiří – Vysloužil, Jiří – Macek, Petr (ed.), *Slovník české hudební kultury*, Praha 1997
- Hladíková, Radka: *Pražské hudební ústavy 19. století* (proseminární práce), Ústav hudební vědy FF UK, Praha 2003
- Holler, Gerd: *Žofie. Matka Františka Josefa I. Tajná císařovna* (z německého originálu *Sophie. Die heimliche Kaiserin, Mutter Franz Joseph I.* přeložila Blanka Pscheidtová), Praha 1997
- Jarka, Václav Hanno: *Kritické dílo Bedřicha Smetany*, Praha 1948
- Jelínek, Hanuš (ed.): *Padesát let Umělecké besedy 1863–1913*, Praha 1913
- Kopecká, Michaela: Händelovo a Bachovo dílo v provedení Jednotou umělců hudebních, in: Pečman, Rudolf (ed.): *Händel a Bach. O dnešním pojetí jejich díla*, Brno 1992, s. 175–182
- Kořalka, Jiří: K pojetí národa v české společnosti 19. století, in: Freemanová, Milena (ed.): *Povědomí tradice v novodobé české kultuře (doba Bedřicha Smetany)*, Praha 1988, s. 29–38
- Kubátová, Ludmila: *Z hudebního života v Praze ve 2. polovině 19. století. Edice k roku české hudby*, sv. 1: 1842–1865, Praha 1984
- Laiske, Miroslav: *Časopisectví v Čechách 1650–1847. Příspěvek k soupisu periodického tisku, zejména novin a časopisů*, Praha 1960
- Lašfovka, Marek a kol.: *Pražské spolky. Soupis pražských spolků na základě úředních evidencí z let 1895–1990*, Praha 1998
- Lébllová-Crhová, Eva: *Jan Nepomuk Škroup a jeho opera „Švédové v Praze“*, diplomová práce FF UK, Praha 1953

- Legis-Glückselig, Gustav Thormund: *Miniaturgemälde von Prag. Neuester Prager Taschen-Wegweiser und alphabetischer Auskunfts-Sekretär*, Prag 1853
- Lichtner, Rudolf (ed.): *Památník zpěváckého spolku Hlaholu v Praze, vydaný na oslavu 50tileté činnosti 1861–1911*, Praha 1911
- Lomnäs, Bonnie – Lomnäs, Erling – Strauß, Dietmar: *Auf der Suche nach der poetischen Zeit. Der Prager Davidsbund – Ambros, Bach, Bayer, Hampl, Hanslick, Helfert, Heller, Hock, Ulm. Zu einem vergessenen Abschnitt der Musikgeschichte des 19. Jahrhunderts*, Bd. 1, 2, Saarbrücken 1999
- Ludvová, Jitka – Lébl, Vladimír: Pražské orchestrální koncerty v letech 1860–1895, *Hudební věda* XVII, č. 2, 1980, s. 99–138
- Maýrová, Kateřina: Činnost hudebních spolků a sdružení z 19. a 1. poloviny 20. století, jak je dokumentována ve sbírkovém fondu tiskové dokumentace Českého muzea hudby, s akcentací na hudební aktivitu tzv. Cecilské jednoty v Praze, in: Baťa, Jan (ed.): *Miscellanea z výročních konferencí 2001 až 2005*, Praha 2006, s. 144–183
- Meliš, Antonín Emanuel: O působení jednoty hudebních umělců Pražských k podporování vdov a sirotků, *Dalibor. Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec* VI (1863), s. 81–82
- Meliš, Eduard: O nynějším stavu hudby v Čechách a v Praze zvlášť, *Lumír. Belletristický týždenník* VII (1857), s. 976–978, 1001–1002, 1023–1025, 1049–1050, 1073–1074, 1095–1098
- Mojžíšová, Olga (ed.): *Bedřich Smetana. Doba, život, dílo*, Praha 1998
- Ottlová, Marta – Pospíšil, Milan: *Bedřich Smetana a jeho doba*, Praha 1997
- Ottlová, Marta – Pospíšil, Milan: Proměny hudby v městské společnosti 19. století, in: Freimanová, Milena (ed.): *Město v české kultuře 19. století*, Praha 1983, s. 93–100
- Pilková, Zdeňka: K dějinám českých reprodučních těles v 19. století, *Hudební věda* X, č. 2, 1973, s. 146–150
- Plavec, Josef: *František Škroup*, Praha 1946

- Rataj, Tomáš – Ratajová, Jana: *Odbor pro vnitřní věci Národního výboru hlavního města Prahy. Dílčí inventář fondu*, Praha 2000
- Roubík, František: *Bibliografie časopisectva v Čechách z let 1863–1895*, Praha 1936
- Sadie, Stanley – Tyrell, John: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, Second Edition, London 2001–
- Soukup, Jiří: *Pražské mosty*, Praha 1904
- Srb (-Debrnov), Josef: *Dějiny hudby v Čechách a na Moravě*, Praha 1891
- Srb, Josef – Tadra, Ferdinand: *Památník pražského Hlaholu na oslavu 25leté činnosti*, Praha 1886
- Srb-Debrnov, Josef: Naše hudební ústavy, *Dalibor. Časopis pro všechny obory umění hudebního IV* (1882), s. 57–59, 67–68, 74–75, 120–121, 168
- Stapleton, Karl: *Czech Music Culture in Prague 1858–1865. A catalogue of Prague concert life compiled from reports and reviews published by Czech newspapers and periodicals October 1858 – December 1865* (disertační práce), School of Humanities (Department of Music) – The University of Birmingham 2002
- Stapleton, Karl: Prague Concert Life 1850–1881. An Annotated Database, *Fontes Artis Musicae LVII*, č. 1, 2010, s. 1–22
- Svobodová, Marie: *Hudební periodika v českých zemích 1796–1970 a na Slovensku 1871–1970*, Praha 1979
- Valový, Evžen: *Sborový zpěv v Čechách a na Moravě*, Brno 1972
- Vít, Petr: Händel – Homo novus. Kapitoly z hudebního dění Prahy první poloviny 19. století, in: Pečman, Rudolf (ed.): *Händel a Bach. O dnešním pojetí jejich díla*, 1992, s. 183–186
- Vlk, Václav: Žofínská akademie a její vztah k dílu W. A. Mozarta, *Zprávy Bertramky*, č. 27, 1961, s. 1–9
- Vopravil, Jaroslav: *Slovník pseudonymů v české a slovenské literatuře*, Praha 1973

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

<http://kramerius.lib.cas.cz/kramerius/Welcome.do> – portál Kramerius provozovaný

Knihovnou Akademie věd České republiky

<http://kramerius.mlp.cz/kramerius/Welcome.do> – portál Kramerius provozovaný Městskou

knihovnou v Praze

<http://kramerius.nkp.cz/kramerius/Welcome.do> – portál Kramerius provozovaný Národní

knihovnou České republiky

<http://prague.cardiff.ac.uk/> – databáze *Pražský koncertní život r. 1850–1881*

<http://www.ahmp.cz/> – webové stránky Archivu hlavního města Prahy

<http://www.mvcr.cz/archivnictvi-a-spisova-sluzba.aspx> – webové stránky Ministerstva

vnitřní České republiky s informacemi o jednotlivých archivech a archivních fondech

<http://www.nacr.cz/> – webové stránky Národního archivu

<http://www.oxfordmusiconline.com/public/> – součástí jsou též elektronické verze

revidovaných edic hudebních encyklopedií *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, *The New Grove Dictionary of Opera*, *The New Grove Dictionary of Jazz*

PŘÍLOHY

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1	Soupis článků a zpráv z dobového tisku informujících o činnosti Žofínské akademie v letech 1840–1850	II
Příloha č. 2	Přehled hudebních produkcí Žofínské akademie v období po roce 1850.....	XI
Příloha č. 3	První strana rukopisu s původním návrhem stanov (německé znění)	XVI
Příloha č. 4	První strana rukopisu s původním návrhem stanov (český překlad).....	XVII
Příloha č. 5	Titulní list a první strana rukopisného exempláře stanov	XVII
Příloha č. 6	Titulní list prvního tisku stanov se znakem Žofínské akademie	XX
Příloha č. 7	První strana rukopisu s učebním plánem spolkové školy	XXI
Příloha č. 8	Rámcový rozvrh hodin spolkové školy	XXI
Příloha č. 9	Titulní list matriky Žofínské akademie z roku 1840	XXIII
Příloha č. 10	Záznam o existenci a činnosti Žofínské akademie v příslušné evidenční knize tzv. spolkového katastru	XXIV
Příloha č. 11	Ukázky z dochované části katalogu hudební sbírky Žofínské akademie....	XXVI

Příloha č. 1

Soupis článků a zpráv z dobového tisku informujících o činnosti Žofínské akademie v letech 1840–1850

Tento soupis je pouze orientačním přehledem dohledaných tiskových zpráv vztahujících se především ke koncertní činnosti Žofínské akademie v uvedeném období a slouží zejména jako pomůcka pro ty čtenáře a badatele, kteří by měli zájem se hudebními produkcemi Žofínské akademie zabývat podrobněji. Proto jsou v tabulce ke každé akci nebo tiskové zprávě uvedeny pouze základní údaje o dohledaných článcích (zjednodušený název periodika a datum vydání příslušného čísla). Kompletní bibliografické údaje článků, ze kterých v diplomové práci cituji nebo na které odkazuji, uvádím na příslušných místech práce v podčarových poznámkách.

DATUM KONÁNÍ	NÁZEV AKCE / OBSAH ZPRÁVY	ZDROJ
informace	Článek upozorňující na potřebu sborové instituce	<i>Květy</i> 30. 4. 1840
4. 1. 1841	Vystoupení na koncertu M. Boussifet de Mericour	<i>Bohemia</i> 3. 1. 1841, 8. 1. 1841; <i>Květy</i> 14. 1. 1841,
15. 1. 1841	Vystoupení na koncertu K. L. Hofmanna	<i>Bohemia</i> 1. 1. 1841, 10. 1. 1841, 17. 1. 1841; <i>Květy</i> 14. 1. 1841, 21. 1. 1841
informace	Zpráva o vzniku Žofínské akademie	<i>Bohemia</i> 15. 1. 1841, 17. 1. 1841
27. 1. 1841	Zahajovací koncert	<i>Bohemia</i> 17. 1. 1841, 24. 1. 1841, 29. 1. 1841; <i>Květy</i> 21. 1. 1841
25. 2. 1841	Koncert Žofínské akademie (první samostatný)	<i>Květy</i> 11. 3. 1841
informace	Zmínka o Žofínské akademii v pojednání o pražských hudebních ústavech	<i>Bohemia</i> 26. 2. 1841

18. 3. 1841	Koncert Žofínské akademie (první veřejný)	<i>Bohemia</i> 2. 3. 1841, 7. 3. 1841, 16. 3. 1841, 21. 3. 1841; <i>Květy</i> 11. 3. 1841, 18. 3. 1841, 1. 4. 1841
28. 3. 1841	Vystoupení na hudebně deklamační akademii J. J. Kolára	<i>Bohemia</i> 21. 3. 1841, 30. 3. 1841; <i>Květy</i> 26. 3. 1841
5. 4. 1841	Koncert ve prospěch Alžbětinského kláštera	<i>Bohemia</i> 19. 2. 1841, 2. 4. 1841; <i>Květy</i> 11. 3. 1841,
8. 5. 1841	Vystoupení na koncertu houslisty Kazatele	<i>Bohemia</i> 2. 5. 1841, 11. 5. 1841
10. 5. 1841	Benefiční koncert na podporu Ústav pro slepé	<i>Bohemia</i> 6. 4. 1841, 9. 5. 1841, 11. 5. 1841, 14. 5. 1841; <i>Květy</i> 6. 5. 1841, 20. 5. 1841
15. 5. 1841	Koncert u příležitosti jmenin arcivévodkyně a přejmenování Barvířského ostrova	<i>Bohemia</i> 11. 5. 1841, 18. 5. 1841; <i>Květy</i> 20. 5. 1841
27. 7. 1841	Vystoupení na koncertu flétnisty Rittera	<i>Bohemia</i> 23. 7. 1841, 30. 7. 1841
informace	Stručná zmínka o činnosti Žofínské akademie	<i>Bohemia</i> 17. 8. 1841
31. 8. 1841	Venkovní slavnost ve Stromovce	<i>Bohemia</i> 3. 9. 1841
3. 11. 1841	Večerní slavnost u příležitosti otevření nového řetězového mostu císaře Františka I.	<i>Bohemia</i> 5. 11. 1841; <i>Květy</i> 11. 11. 1841
informace	Otištění básní přednesených 4. 11. 1841 členy Žofínské akademie u příležitosti jmenin hraběte Karla Chotka	<i>Bohemia</i> 9. 11. 1841
2. 12. 1841	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 5. 12. 1841, 14. 12. 1841
9. 12. 1841	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 14. 12. 1841
16. 12. 1841	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 19. 12. 1841
18. 12. 1841	Vystoupení na koncertu kytaristy Kühnela	<i>Bohemia</i> 17. 12. 1841, 21. 12. 1841

30. 12. 1841	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 16. 1. 1842, 18. 1. 1842
13. 1. 1842	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 16. 1. 1842, 18. 1. 1842
20. 1. 1842	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 11. 2. 1842
informace	Zmínka o pořádání hudebních zábav	<i>Květy</i> 26. 1. 1842
27. 1. 1842	Bohoslužba a hudební zábava u příležitosti narozenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 30. 1. 1842, 11. 2. 1842; <i>Květy</i> 5. 2. 1842
3. 2. 1842	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 11. 2. 1842
[10. 2. 1842]	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 13. 2. 1842
17. 2. 1842	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 20. 2. 1842
[24. 2. 1842]	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 27. 2. 1842
18. 3. 1842	Koncert Žofínské akademie	<i>Bohemia</i> 15. 3. 1842, 20. 3. 1842; <i>Květy</i> 16. 3. 1842, 26. 3. 1842
informace	Zpráva o činnosti Žofínské akademie	<i>Květy</i> 26. 3. 1842
19. 5. 1842	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně (+ ve prospěch pohořelých u města Steier)	<i>Bohemia</i> 17. 5. 1842, 22. 5. 1842; <i>Květy</i> 28. 5. 1842
20. 6. 1842	Dostaveníčko u příležitosti jmenin A. Jelena	<i>Květy</i> 2. 7. 1842
22. 8. 1842	Vystoupení na koncertu kytaristy Soukupa	<i>Bohemia</i> 21. 8. 1842
8/1842	Zádušní mše na památku Františka Medra	<i>Květy</i> 24. 8. 1842
30. 8. 1842	Hudební produkce u příležitosti návštěvy hraběte Kolowrata	<i>Květy</i> 7. 9. 1842
12. 10. 1842	Vystoupení na koncertu manželů Maschkových	<i>Bohemia</i> 4. 10. 1842, 9. 10. 1842, 14. 10. 1842
28. 12. 1842	Hudební zábava	<i>Květy</i> 7. 1. 1843
29. 12. 1842	Průvod u příležitosti narozenin hraběte Karla Chotka	<i>Květy</i> 4. 1. 1843

27. 1. 1843	Bohoslužba a hudební zábava u příležitosti narozenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 27. 1. 1843
[3. 2. 1843]	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 5. 2. 1843
29. 3. 1843	Hudební zábava ve prospěch chudých z Karlína	<i>Bohemia</i> 26. 3. 1843
15. 5. 1843	Bohoslužba u příležitosti jmenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 14. 5. 1843
30. 5. 1843	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 14. 5. 1843, 3. 6. 1843, 6. 6. 1843; <i>Květy</i> 10. 6. 1843
16. 1. 1844	Průvod u příležitosti návštěvy arcivévodky Štěpána	<i>Bohemia</i> 19. 1. 1844
27. 1. 1844	Bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 30. 1. 1844
informace	Jmenování J. N. Škroupa ředitelem Žofínské akademie	<i>Bohemia</i> 17. 3. 1844
informace	Oznámení o přestěhování Žofínské akademie do Liliové ulice čp. 251	<i>Bohemia</i> 19. 3. 1844
14. 5. 1844	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 21. 4. 1844, 19. 5. 1844, 21. 5. 1844; <i>Květy</i> 27. 4. 1844
15. 5. 1844	Bohoslužba u příležitosti jmenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 14. 5. 1844
25. 6. 1844	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 25. 6. 1844, 30. 6. 1844
informace	Zpráva o vyučování ve spolkové škole	<i>Květy</i> 22. 9. 1844
22. 10. 1844	Koncert Žofínské akademie	<i>Bohemia</i> 15. 10. 1844, 25. 10. 1844; <i>Květy</i> 22. 10. 1844
[12. 11. 1844]	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 8. 11. 1844, 10. 11. 1844, 17. 11. 1844

13. 12. 1844	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 8. 12. 1844, 10. 12. 1844, 17. 12. 1844; <i>Květy</i> 13. 12. 1844
23. 12. 1844	Koncert Jednoty umělců hudebních	<i>Bohemia</i> 20. 12. 1844, 27. 12. 1844, 29. 12. 1844, 31. 12. 1844; <i>Květy</i> 17. 12. 1844, 2. 1. 1845
2. 1. 1845	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 31. 12. 1844; <i>Květy</i> 7. 1. 1845
27. 1. 1845	Bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 26. 1. 1845
18. 2. 1845	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 16. 2. 1845; <i>Květy</i> 15. 2. 1845
27. 2. 1845	Benefiční koncert na podporu Ústavu pro slepé děti	<i>Bohemia</i> 25. 2. 1845, 4. 3. 1845
17. 3. 1845	Koncert Jednoty umělců hudebních	<i>Bohemia</i> 2. 3. 1845, 14. 3. 1845, 21. 3. 1845; <i>Květy</i> 15. 3. 1845, 31. 3. 1845
20. 4. 1845	Koncert Žofínské akademie na pomoc postiženým povodněmi	<i>Bohemia</i> 11. 4. 1845, 15. 4. 1845
14. 5. 1845	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 13. 5. 1845, 16. 5. 1845
15. 6. 1845	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 13. 6. 1845; <i>Květy</i> 14. 6. 1845
31. 7. 1845	Žákovské zkoušky	<i>Bohemia</i> 29. 7. 1845, 3. 8. 1845; <i>Květy</i> 5. 8. 1845
21. 8. 1845	Koncert u příležitosti otevření železniční tratě Vídeň – Praha	<i>Bohemia</i> 3. 8. 1845, 23. 8. 1845; <i>Květy</i> 14. 8. 1845, 26. 8. 1845
informace	Oznámení o přijímacích zkouškách	<i>Bohemia</i> 30. 9. 1845
24. 10. 1845	Vystoupení na benefičním koncertu	<i>Bohemia</i> 19. 10. 1845, 26. 10. 1845

30. 10. 1845	Koncert Žofínské akademie	<i>Bohemia</i> 24. 10. 1845, 2. 11. 1845
4. 12. 1845	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 30. 11. 1845., 7. 12. 1845
21. 12. 1845	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu studentů techniky	<i>Bohemia</i> 16. 12. 1845, 26. 12. 1845
23. 12. 1845	Koncert Jednoty umělců hudebních	<i>Bohemia</i> 21. 12. 1845, 26. 12. 1845
16. 1. 1846	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 13. 1. 1846
28. 2. 1846	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 27. 2. 1846, 6. 3. 1846
12. 3. 1846	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu Ústavu pro slepé děti	<i>Bohemia</i> 8. 3. 1846, 17. 3. 1846
17. 3. 1846	Žákovské zkoušky	<i>Bohemia</i> 15. 3. 1846, 20. 3. 1846
25. 3. 1846	Vystoupení na benefičním koncertu	<i>Bohemia</i> 24. 3. 1846, 27. 3. 1846
6. 4. 1846	Koncert Jednoty umělců hudebních	<i>Bohemia</i> 31. 3. 1846, 9. 4. 1846; <i>Květy</i> 4. 4. 1846
17. 4. 1846	Koncert Hectora Berlioze	<i>Bohemia</i> 19. 4. 1846
29. 4. 1846	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 26. 4. 1846
14. 5. 1846	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 12. 5. 1846, 17. 5. 1846, 19. 5. 1846, 21. 5. 1846
22. 6. 1846	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 21. 6. 1846, 25. 6. 1846
20. 7. 1846	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 19. 7. 1846, 23. 7. 1846
29. + 30. 7. 1846	Žákovské zkoušky	<i>Bohemia</i> 26. 7. 1846; <i>Květy</i> 1. 8. 1846, 4. 8. 1846
informace	Článek o činnosti Žofínské akademie	<i>Bohemia</i> 7. 8. 1846, 11. 8. 1846

informace	Oznámení o konání přijímacích zkoušek	<i>Bohemia</i> 13. 9. 1846
12. 11. 1846	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 8. 11. 1846
5. 12. 1846	Slavnost u příležitosti výročí smrti W. A. Mozarta	<i>Bohemia</i> 22. 11. 1846, 1. 12. 1846, 8. 12. 1846; <i>Květy</i> 8. 12. 1846
13. 12. 1846	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu posluchačů polytechniky	<i>Bohemia</i> 1. 12. 1846, 15. 12. 1846
23. 12. 1846	Koncert Jednoty umělců hudebních	<i>Bohemia</i> 20. 12. 1846, 29. 12. 1846, 31. 12. 1846; <i>Květy</i> 22. 12. 1846
30. 1. 1847	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 29. 1. 1847
30. 1. 1847	Zádušní mše na památku Josepha Palatina	<i>Bohemia</i> 31. 1. 1847
22. 2. 1847	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu izraelitské nemocnice	<i>Bohemia</i> 19. 2. 1847, 5. 2. 1847
9. 3. 1847	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 7. 3. 1847
13. 3. 1847	Vystoupení na benefičním koncertu Ludvíka Rittera z Rittersbergu	<i>Květy</i> 11. 3. 1847, 20. 3. 1847
15. 3. 1847	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu Ústavu pro slepé děti	<i>Bohemia</i> 12. 3. 1847
20. 3. 1847	Žákovské zkoušky	<i>Bohemia</i> 18. 3. 1847
29. 3. 1847	Koncert Jednoty umělců hudebních	<i>Bohemia</i> 26. 3. 1847, 1. 4. 1847, 2. 4. 1847
14. 5. 1847	Hudební zábava u příležitosti jmenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 13. 5. 1847
20. 6. 1847	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 18. 6. 1847
21. 7. 1847	Vystoupení na dostaveníčku žáků c. k. gymnázia	<i>Květy</i> 29. 7. 1847
22. 7. 1847	Žákovské zkoušky	<i>Bohemia</i> 22. 7. 1847
1., 2. a 4. 10. 1847	Oznámení o konání přijímacích zkoušek	<i>Bohemia</i> 24. 9. 1847

29. 9. 1847	Dostaveníčko u příležitosti návštěvy arcivévodů	<i>Bohemia</i> 1. 10. 1847; <i>Květy</i> 2. 10. 1847,
18. 11. 1847	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 21. 11. 1847
23. 12. 1847	Koncert Jednoty umělců hudebních	<i>Bohemia</i> 21. 12. 1847, 26. 12. 1847.
29. 12. 1847	Valná hromada Žofínské akademie	<i>Bohemia</i> 9. 12. 1847, 31. 12. 1847, 29. 2. 1848; <i>Květy</i> 3. 7. 1847, 4. 1. 1848,
16. 3. 1848	Žákovské zkoušky	<i>Bohemia</i> 16. 3. 1848
21. 3. 1848	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 17. 3. 1848
13. 4. 1848	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu studentů filozofie	<i>Bohemia</i> 13. 4. 1848
20. 5. 1848	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 19. 5. 1848
informace	Zpráva o výuce ve spolkové škole	<i>Bohemia</i> 11. 10. 1848, 14. 11. 1848
23. 11. 1848	Koncert Žofínské akademie	<i>Bohemia</i> 22. 11. 1848, 29. 11. 1848
27. 1. 1849	Koncert u příležitosti narozenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 24. 1. 1849, 30. 1. 1849
informace	Oznámení o změně ředitele Žofínské akademie	<i>Bohemia</i> 4. 3. 1849, 6. 3. 1849
informace	Oznámení o konání voleb do výboru Žofínské akademie	<i>Bohemia</i> 14. 3. 1849
2. 4. 1849	Koncert Jednoty umělců hudebních	<i>Bohemia</i> 29. 3. 1849, 5. 4. 1849
20. 4. 1849	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu dětské nemocnice	<i>Bohemia</i> 15. 4. 1849
20. 4. 1849	Serenáda u příležitosti návštěvy arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 22. 4. 1849
26. 4. 1849	Vystoupení v rámci divadelního představení	<i>Bohemia</i> 24. 4. 1849

14. 5. 1849	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 12. 5. 1849, 17. 5. 1849
28. 6. 1849	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 27. 6. 1849, 30. 6. 1849
[16. – 18. 7. 1849]	Zpráva o návštěvě Žofínské akademie v Mělníku	<i>Bohemia</i> 22. 7. 1849
31. 7. 1849	Žákovské zkoušky	<i>Bohemia</i> 2. 8. 1849
5. 10. 1849	Zádušní mše na památku Jana Hoffmanna	<i>Bohemia</i> 4. 10. 1849, 5. 10. 1849
informace	Zpráva o udělení titulu čestného člena Žofínské akademie pianistovi Smolařovi	<i>Bohemia</i> 15. 11. 1849
20. 11. 1849	Koncert Žofínské akademie u příležitosti návštěvy císaře Franze Josepha I. v Praze	<i>Bohemia</i> 22. 11. 1849
23. 12. 1849	Koncert Jednoty umělců hudebních	<i>Bohemia</i> 21. 12. 1849, 23. 12. 1849, 27. 12. 1849
26. 1. 1850	Bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 24. 1. 1850
19. 3. 1850	Koncert Žofínské akademie	<i>Bohemia</i> 17. 3. 1850, 19. 3. 1850, 22. 3. 1850
4. 4. 1850	Koncert Jednoty umělců hudebních	<i>Bohemia</i> 2. 4. 1850, 7. 4. 1850
7. 4. 1850	vystoupení na benefičním koncertu na podporu Krombholzovy nadace	<i>Bohemia</i> 5. 4. 1850, 7. 4. 1850, 9. 4. 1850
15. 5. 1850	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně	<i>Bohemia</i> 12. 5. 1850, 17. 5. 1850
4. 7. 1850	Žákovské zkoušky	<i>Bohemia</i> 2. 7. 1850, 4. 7. 1850
29. + 30. 9. 1850	Oznámení o konání přijímacích zkoušek	<i>Bohemia</i> 20. 9. 1850
28. 11. 1850	Hudební zábava	<i>Bohemia</i> 26. 11. 1850
23. 12. 1850	Koncert Jednoty umělců hudebních	<i>Bohemia</i> 15. 12. 1850, 29. 12. 1850

Příloha č. 2

Přehled hudebních produkcí Žofínské akademie v období po roce 1850

Podobně jako předchozí soupis má i tento funkci orientačního přehledu, a to zejména pravděpodobných dat a míst konání koncertů, hudebních zábav a jiných hudebních produkcí Žofínské akademie v období po roce 1850, která se mi ve studované literatuře, pramenech a dalších uvedených zdrojích podařilo najít v souvislosti se sestavováním hlavního přehledu koncertní činnosti Žofínské akademie v letech 1841–1850.

DATUM	NÁZEV AKCE	MÍSTO KONÁNÍ
27. 1. 1851	Slavnostní bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně	kostel sv. Jakuba
13. 3. 1851	Hudební zábava	Žofín
26. 3. 1851	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu studentů gymnázia	Stavovské divadlo
15. 4. 1851	Koncert Jednoty umělců hudebních	Žofín
5. 5. 1851	Koncert na podporu fondu (spolku) pro zřízení českého Národního divadla	Žofín
14. 5. 1851	Koncert Žofínské akademie	Platýz
17. 7. 1851	Hudební zábava	Lázně na Malé Straně (Badsaale)
1. 8. 1851	Žákovské zkoušky	prostory Žof. akademie
8. 12. 1851	Koncert Žofínské akademie	Žofín
14. 12. 1851	Koncert Žofínské akademie	Žofín
23. 12. 1851	Koncert Jednoty umělců hudebních	Žofín
27. 1. 1852	Bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně	kostel sv. Klimenta
8. 3. 1852	Benefiční koncert na podporu blíže nespecifikovaného kostela	

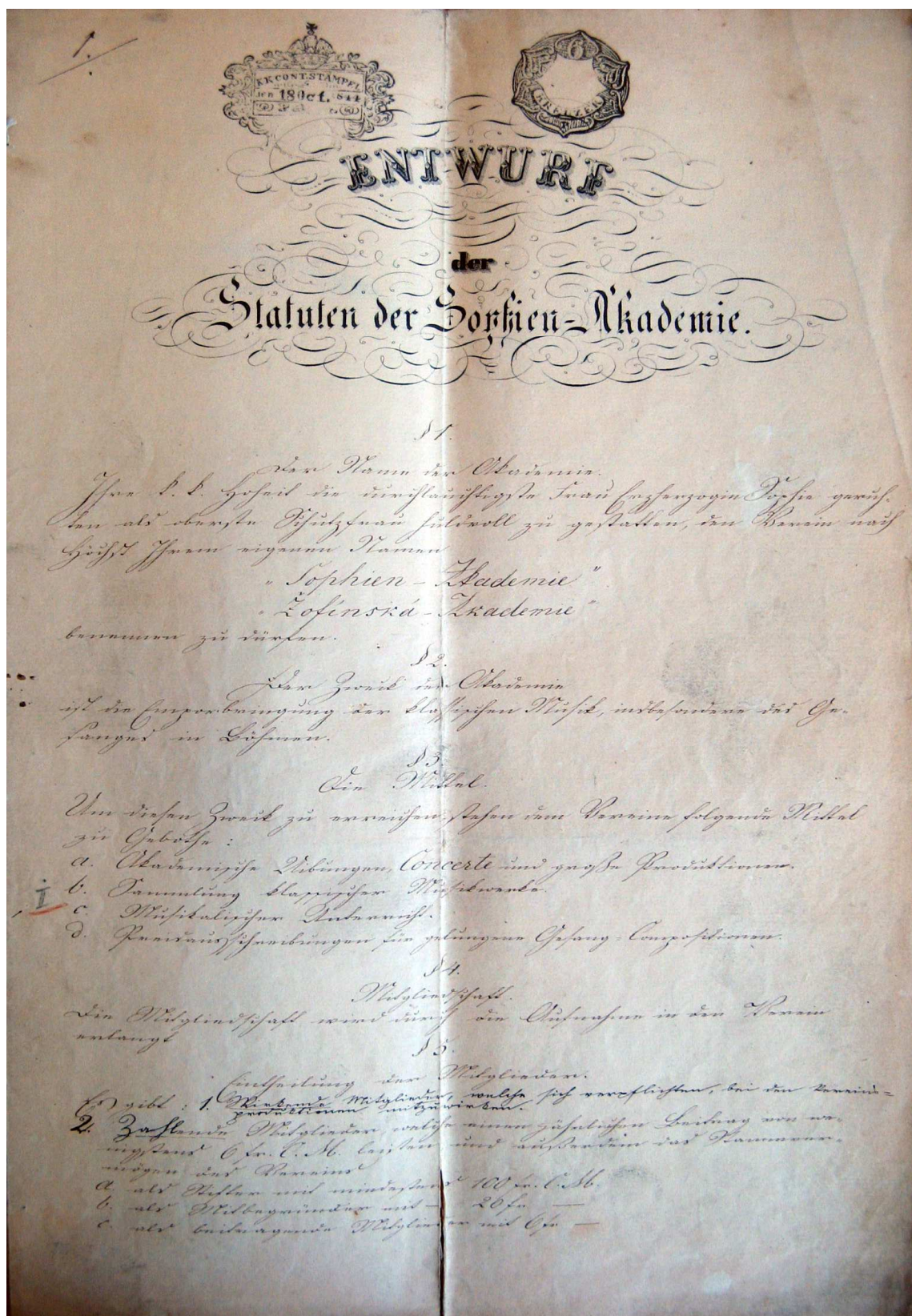
11. 3. 1852	Blíže nespecifikovaná hudebně deklamační akademie	
18. 3. 1852	Koncert Žofínské akademie	Žofín
30. 3. 1852	Zádušní mše na památku p. Schmiedingera	
6. 4. 1852	Koncert Jednoty umělců hudebních	Žofín
9. 4. 1852	Koncert	kostel sv. Klimenta
14. 5. 1852	Koncert Žofínské akademie	Žofín
28. + 30. 7. 1852	Žákovské zkoušky	
21. 11. 1852	Koncert Žofínské akademie	Žofín
3. 12. 1852	Slavnost u příležitosti narozenin F. A. Vogla	
21. 12. 1852	Koncert Žofínské akademie	Žofín
23. 12. 1852	Koncert Jednoty umělců hudebních	
27. 1. 1853	Koncert u příležitosti narozenin arcivévodkyně	
14. 4. 1853	Koncert Žofínské akademie	Žofín
13. 5. 1853	Koncert Žofínské akademie	Žofín
1. 12. 1853	Koncert Žofínské akademie	Žofín
27. 1. 1854	Bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně	kostel sv. Klimenta
16. 3. 1854	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu chudých studentů práv	Žofín
28. 3. 1854	Koncert Žofínské akademie	Žofín
11. 4. 1854	Koncert Jednoty umělců hudebních	Žofín
21. 4. 1854	Vystoupení na benefičním koncertu na podporu studentů gymnázia	Žofín
24. 4. 1854	Slavnostní mše u příležitosti svatby císaře Franze Josepha I.	kostel sv. Klimenta
15. 5. 1854	Koncert u příležitosti jmenin arcivévodkyně	Žofín

3. 6. 1854	Hudební produkce u příležitosti návštěvy císaře Franze Josepha I. v Praze	Pražský hrad
14. 6. 1854	Zádušní mše na památku člena Žofínské akademie Josepha Hally	kostel sv. Klimenta
1. 7. 1854	Koncert Žofínské akademie	Žofín
30. 11. 1854	Zádušní mše na památku hraběte Wenzela Leopolda Radetzkeho	kostel sv. Josefa
3. 12. 1854	Koncert Žofínské akademie	Žofín
5. 1. 1855	Koncert Jednoty umělců hudebních	Žofín
11. 3. 1855	Koncert Žofínské akademie	Žofín
3. 4. 1855	Koncert Jednoty umělců hudebních	Žofín
28. 4. 1855	Koncert Žofínské akademie	Žofín
14. 5. 1855	Koncert Žofínské akademie	Žofín
5. 12. 1855	Koncert Žofínské akademie	Žofín
26. 1. 1856	Koncert u příležitosti narozenin arcivévodkyně	
27. 1. 1856	Slavnost u příležitosti výročí narození W. A. Mozarta	
2. 3. 1856	Koncert Žofínské akademie	Žofín
13. 4. 1856	Koncert Žofínské akademie	Žofín
16. 11. 1856	Koncert Žofínské akademie	Žofín
27. 1. 1857	Bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně	kostel sv. Klimenta
22. 3. 1857	Koncert Žofínské akademie	prostory Žof. akademie
6. 4. 1857	Koncert Jednoty umělců hudebních	Žofín
14. 5. 1857	Koncert Žofínské akademie	Žofín
8. 12. 1857	Koncert Žofínské akademie	Žofín
17. 3. 1858	Koncert Žofínské akademie	Žofín

17. 5. 1858	Koncert Žofínské akademie	Žofín
11. 10. 1858	Zkouška na blíže nespecifikovaný koncert	
9. 12. 1858	Koncert Žofínské akademie	Žofín
23. 12. 1858	Koncert Jednoty umělců hudebních	Stavovské divadlo
29. 3. 1859	Koncert Žofínské akademie	Žofín
18. 4. 1859	Koncert Jednoty umělců hudebních	Žofín
19. 5. 1859	Koncert Žofínské akademie	Žofín
28. 7. 1859	Žákovské zkoušky	prostory Žof. akademie
11. 11. 1859	Koncert u příležitosti 100. výročí narození Friedricha Schillera	Žofín
13. 11. 1859	Zkouška na koncert 16. 11. 1859	prostory Žof. akademie
16. 11. 1859	Koncert na památku (?) J. Jungmanna	kostel sv. Klimenta
10. 12. 1859	Koncert Charlotty Fischerové von Tiefensee	Žofín
16. 12. 1859	Generální zkouška na koncert 20. 12. 1859	prostory Žof. akademie
20. 12. 1859	Koncert Žofínské akademie	Žofín
23. 12. 1859	Koncert Jednoty umělců hudebních	Žofín
17. 3. 1860	Koncert Charlotty von Tiefensee	Konvikt
2. 4. 1860	Koncert Jednoty umělců hudebních	Žofín
14. 5. 1860	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně	Žofín
1. 12. 1860	Koncert Žofínské akademie	Žofín
23. 12. 1860	Koncert Jednoty umělců hudebních	Žofín
28. 1. 1861	Bohoslužba u příležitosti narozenin arcivévodkyně	kostel sv. Klimenta
22. 3. 1861	Koncert Žofínské akademie	Žofín
26. 3. 1861	Koncert Jednoty umělců hudebních	Žofín
30. 7. 1861	Žákovské zkoušky	prostory Žof. akademie

31. 7. 1861	Žákovské zkoušky	prostory Žof. akademie
22. 11. 1861	Hudební zábava	Žofín
7. 12. 1861	Koncert Žofínské akademie	Žofín
2. 4. 1862	Koncert Žofínské akademie	Žofín
14. 5. 1862	Koncert Žofínské akademie u příležitosti jmenin arcivévodkyně	Žofín
18. 3. 1864	Koncert Žofínské akademie	Žofín
12. 5. 1864	Koncert Žofínské akademie	Žofín
2. 12. 1864	Koncert Žofínské akademie	Žofín
7. 4. 1865	Koncert Žofínské akademie	Žofín
7. 12. 1865	Koncert Žofínské akademie	Žofín
17. 4. 1866	Koncert Žofínské akademie	Žofín
30. 12. 1866	Koncert Žofínské akademie	Žofín
30. 4. 1868	Koncert Žofínské akademie	Žofín
10. 12. 1868	Koncert Žofínské akademie	Žofín
21. 12. 1869	Koncert Žofínské akademie	kostel sv. Josefa
12. 5. 1871	Koncert Žofínské akademie	Žofín
13. 3. 1872	Koncert Žofínské akademie	Žofín
26. 6. 1872	Koncert Žofínské akademie	kostel sv. Mikuláše

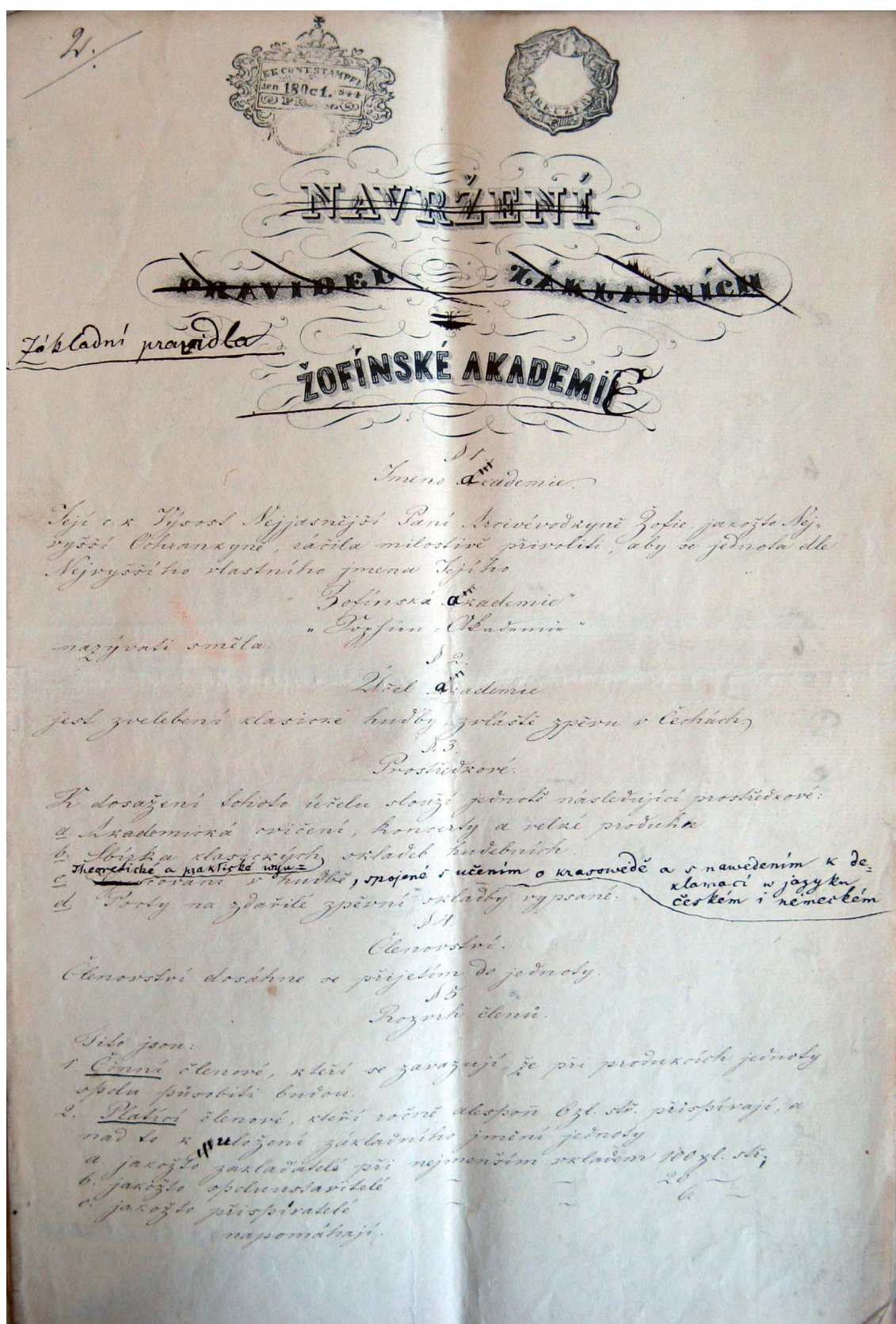
Příloha č. 3

První strana rukopisu s původním návrhem stanov (německé znění)

Archiv hlavního města Prahy, fond Sofijská akademie v Praze (NAD 745)

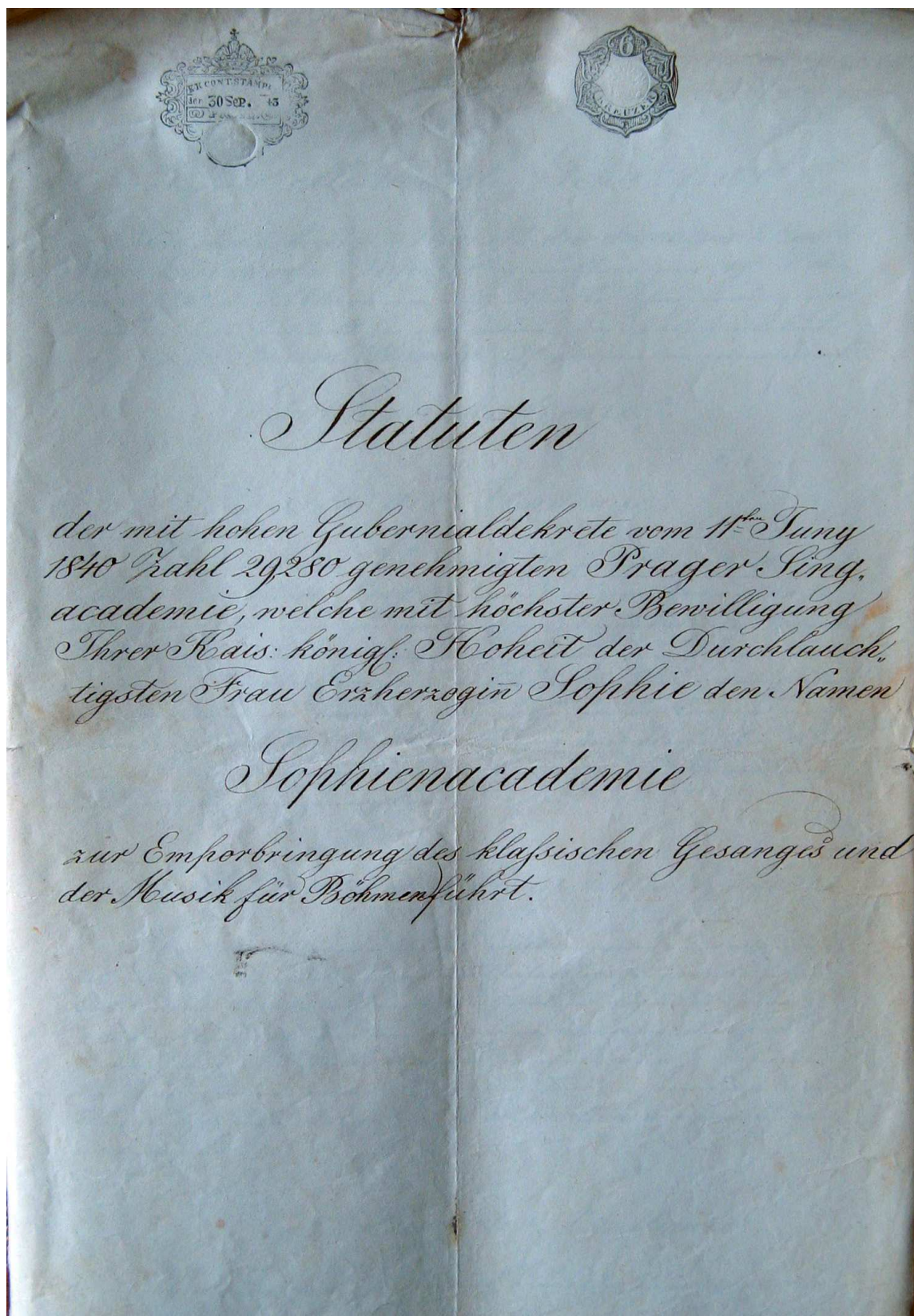
Příloha č. 4

První strana rukopisu s původním návrhem stanov (český překlad)

Archiv hlavního města Prahy, fond Sofijská akademie v Praze (NAD 745)

Příloha č. 5

Titulní list rukopisu německého znění stanov

Národní archiv, fond České gubernium (ČG-VŠ 29/9/59, karton č. 2786)

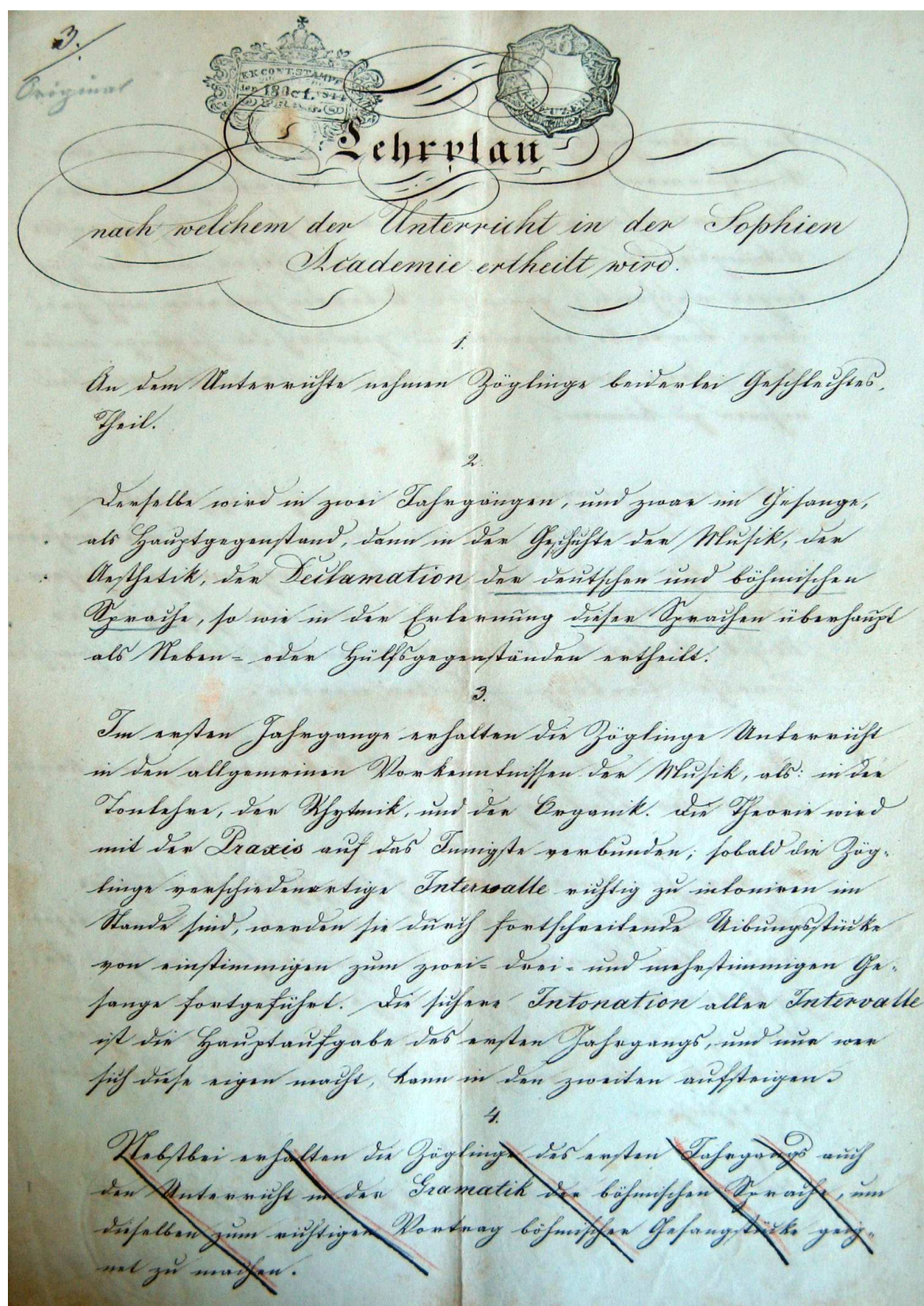
Příloha č. 6

Titulní list prvního tištěného vydání stanov (pravděpodobně z roku 1846)

Archiv hlavního města Prahy, fond *Sofijská akademie v Praze* (NAD 745)

Příloha č. 7

Úvodní strana učebního plánu spolkové školy

Archiv hlavního města Prahy, fond Sofijská akademie v Praze (NAD 745)

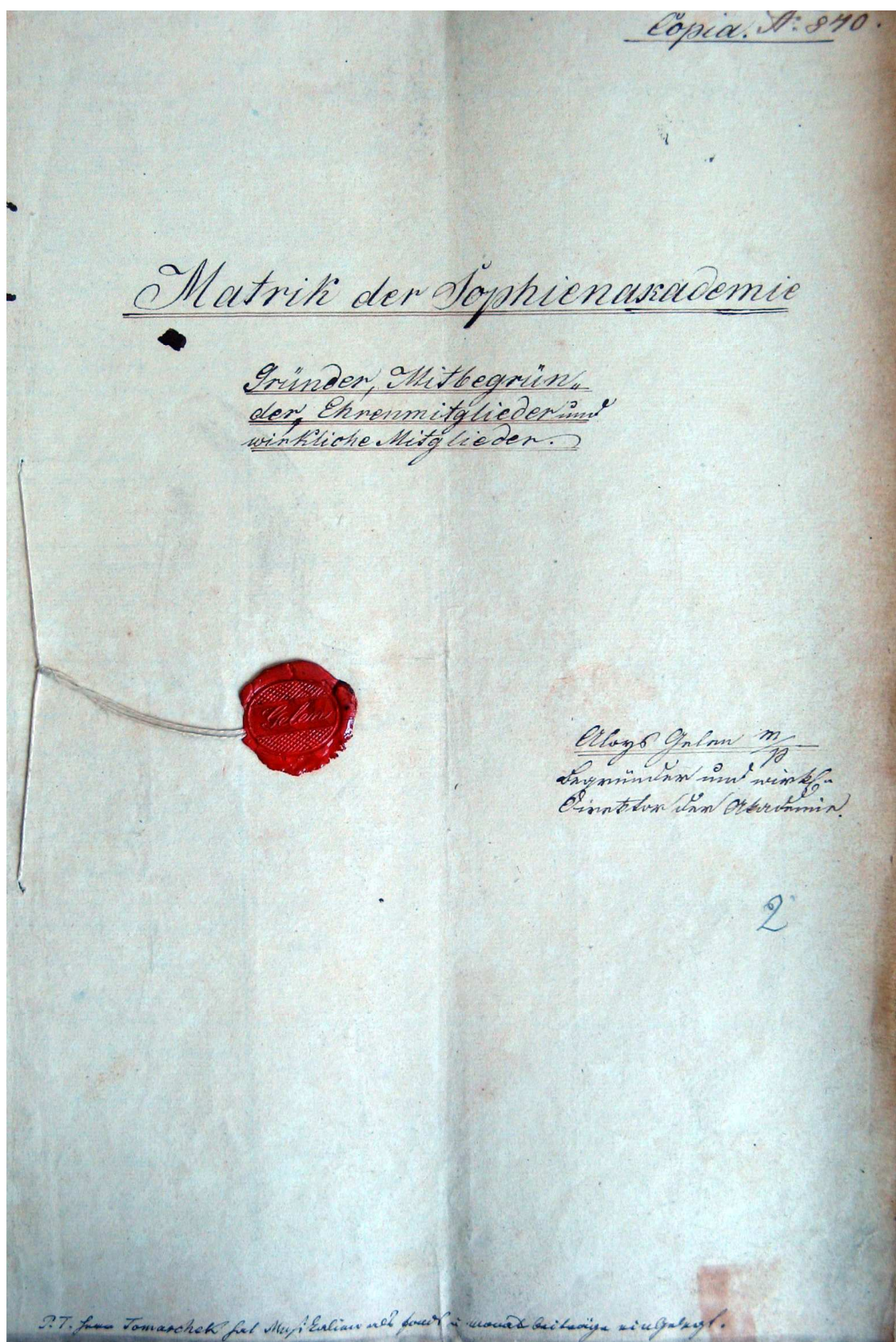
Příloha č. 8

I. Jahrgang			II. Jahrgang		
	Vormittag		Nachmittag		
	von 11 Uhr bis 1.	von 4 bis 5.	von 6 bis 7.	von 11 Uhr bis 1.	von 3 bis 4.
Montag	Wöchliche Lektionen Männliche (Kleine Lektionen) Erwachsene	Chorwegung et Theorie von 4 bis 5.	Chorwegung et Theorie von 6 bis 7.	Chorwegung et Theorie von 11 Uhr bis 1.	Chorwegung et Theorie von 3 bis 4.
	Wöchliche Lektionen Männliche (Kleine Lektionen) Erwachsene	Chorwegung et Theorie von 4 bis 5.	Chorwegung et Theorie von 6 bis 7.	Chorwegung et Theorie von 11 Uhr bis 1.	Chorwegung et Theorie von 3 bis 4.
Dienstag	Wöchliche Lektionen Männliche (Kleine Lektionen) Erwachsene	Chorwegung et Theorie von 4 bis 5.	Chorwegung et Theorie von 6 bis 7.	Chorwegung et Theorie von 11 Uhr bis 1.	Chorwegung et Theorie von 3 bis 4.
	Wöchliche Lektionen Männliche (Kleine Lektionen) Erwachsene	Chorwegung et Theorie von 4 bis 5.	Chorwegung et Theorie von 6 bis 7.	Chorwegung et Theorie von 11 Uhr bis 1.	Chorwegung et Theorie von 3 bis 4.
Mittwoch	Wöchliche Lektionen Männliche (Kleine Lektionen) Erwachsene	Chorwegung et Theorie von 4 bis 5.	Chorwegung et Theorie von 6 bis 7.	Chorwegung et Theorie von 11 Uhr bis 1.	Chorwegung et Theorie von 3 bis 4.
	Wöchliche Lektionen Männliche (Kleine Lektionen) Erwachsene	Chorwegung et Theorie von 4 bis 5.	Chorwegung et Theorie von 6 bis 7.	Chorwegung et Theorie von 11 Uhr bis 1.	Chorwegung et Theorie von 3 bis 4.
Donnerstag	Wöchliche Lektionen Männliche (Kleine Lektionen) Erwachsene	Chorwegung et Theorie von 4 bis 5.	Chorwegung et Theorie von 6 bis 7.	Chorwegung et Theorie von 11 Uhr bis 1.	Chorwegung et Theorie von 3 bis 4.
	Wöchliche Lektionen Männliche (Kleine Lektionen) Erwachsene	Chorwegung et Theorie von 4 bis 5.	Chorwegung et Theorie von 6 bis 7.	Chorwegung et Theorie von 11 Uhr bis 1.	Chorwegung et Theorie von 3 bis 4.
Freitag	Wöchliche Lektionen Männliche (Kleine Lektionen) Erwachsene	Chorwegung et Theorie von 4 bis 5.	Chorwegung et Theorie von 6 bis 7.	Chorwegung et Theorie von 11 Uhr bis 1.	Chorwegung et Theorie von 3 bis 4.
	Wöchliche Lektionen Männliche (Kleine Lektionen) Erwachsene	Chorwegung et Theorie von 4 bis 5.	Chorwegung et Theorie von 6 bis 7.	Chorwegung et Theorie von 11 Uhr bis 1.	Chorwegung et Theorie von 3 bis 4.
Samstag	Wöchliche Lektionen Männliche (Kleine Lektionen) Erwachsene	Chorwegung et Theorie von 4 bis 5.	Chorwegung et Theorie von 6 bis 7.	Chorwegung et Theorie von 11 Uhr bis 1.	Chorwegung et Theorie von 3 bis 4.
	Wöchliche Lektionen Männliche (Kleine Lektionen) Erwachsene	Chorwegung et Theorie von 4 bis 5.	Chorwegung et Theorie von 6 bis 7.	Chorwegung et Theorie von 11 Uhr bis 1.	Chorwegung et Theorie von 3 bis 4.

Rámcový rozvrh hodin spolkové školy

Archiv hlavního města Prahy, fond Sofijská akademie v Praze (NAD 745)

Příloha č. 9

Titulní strana opisu matriky členů Žofínské akademie z roku 1840 (sepsal Alois Jelen)

Archiv hlavního města Prahy, fond Sofijská akademie v Praze (NAD 745)

Příloha č. 10

Post- No.	N a m e, Zweck und Mittel des Vereines	Sitz	Zeit der Entstehung	Behörde, Datum und Geschäftszahl der Genehmigung der Vereinsbildung bzw. der Statutenänderung
3	a) Name: Josephin-Akademie	Prag	1840	Genehmigung bewilligt mit K. f. Entsch. vom 7. Oktober 1846 (vide K. 13774 u. 1853) Statuten sind genehmigt Entsch. vom 20. März 1853, K. 13654 u. (13774) Statuten sind nach dem genehmigten Texten durch Ministerialbeschluss vom 16. September 1876, V. 48. 756 (43. 57)
	b) Zweck: § 1 Der Verein nimmt insbesondere an der k. k. Hof- und Landesbibliothek in Wien theil, um die k. k. Hof- und Landesbibliothek in Wien zu erhalten und zu vergrößern, und die k. k. Hof- und Landesbibliothek in Wien zu erhalten und zu vergrößern.			
	c) Mittel: § 2 Der Verein ist berechtigt, in der k. k. Hof- und Landesbibliothek in Wien theil zu nehmen, und die k. k. Hof- und Landesbibliothek in Wien zu erhalten und zu vergrößern, und die k. k. Hof- und Landesbibliothek in Wien zu erhalten und zu vergrößern.			
Vertreter des Vereines nach § 15 der Statuten: Der Präses v. Ruffen, Vizepräsident				

Záznam o Žofínské akademii v evidenční knize spolkového katastru, strana vlevo

Archiv hlavního města Prahy, fond Magistrát hlavního města Prahy II – Spolkový katastr, rejstřík k signatuře XII/0003

Příloha č. 11

No. des Verfalls	Componist	Instrumente	Stimmf.	Stimmf.	Stimmf.
1.	Tomassini.	Musik. mit Orchester.	Stimmf.	Stimmf.	Stimmf.
2.	.	Kammermusik. mit Orchester.	Stimmf.	Stimmf.	Stimmf.
3.	.	Requiem. mit Orchester.	Stimmf.	Stimmf.	Stimmf.
8	.	Te Deum. mit Orchester.	Stimmf.	Stimmf.	Stimmf.
10.	Conti.	Oratorium. mit Orchester.	Stimmf.	Stimmf.	Stimmf.
12.	Agostini.	O bone Jesus. mit Orchester.	Stimmf.	Stimmf.	Stimmf.
13.	Villoria.	kyrie. mit Orchester.	Stimmf.	Stimmf.	Stimmf.
14.	Cherubini.	Musik. in B. mit Orchester.	Stimmf.	Stimmf.	Stimmf.

Ukázka záznamů z dochované části katalogu hudební sbírky Žofínské akademie,
první dvojstrana

Archiv hlavního města Prahy, fond *Sofijská akademie v Praze* (NAD 745)

533.	Mendelssohn. op. 39. no. 2.	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
534.	Mom. Beethoven. op. 4.	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
535.	?	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
536.	J. Bach.	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
538.	Mom. Beethoven. op. 4.	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
539.	Emst Becker 1812.	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
540.	H. Beethoven 1812.	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
541.	Mendelssohn 1812.	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
542.	Graven.	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
543.	Handel	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
544.	Cherubini	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
545.	Schubert	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
546.	Handel	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
547.	Handel	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
548.	Handel	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
549.	Handel	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
550.	Handel	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
551.	Handel	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.
552.	Handel	Handel. no. 2. B. no. 123.	Handel. no. 2. B. no. 123.

Ukázka záznamů z dochované části katalogu hudební sbírky Žofínské akademie,
poslední dvojstrana

Archiv hlavního města Prahy, fond *Sofijská akademie v Praze* (NAD 745)